

Základní škola Turnov, Skálova 600, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

„Škola pro udržitelný život“

„Lidé už objevili vše, mimo to, jak mají žít.“
(Jean-Paul Sartre)

„5. ledna 1908 vstoupili do nově postavené budovy obecné a měšťanské školy chlapecké první učitelé a první žáci. Od té doby se vystříдалo několik generací učitelů a učitelek u školní tabule a jejich žáci ve školních lavicích.“

(ze sborníku vydaného k 90. výročí školy v roce 1998, Karel Knop, bývalý učitel naší školy)

„Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykročoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.“

(Jan Amos Komenský, 1592 – 1670)

„Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům u cest, jež pouze ukazují, kam jít, ale samy nejdou.“

(Jan Amos Komenský, 1592 – 1670)

1	Identifikační údaje	5
2	Charakteristika školy	6
2.1	Z historie školy	6
2.2	Úplnost a velikost školy	6
2.3	Vybavení školy	6
2.3.1	Materiální	6
2.3.2	Prostorové	6
2.3.3	Technické	7
2.4	Charakteristika pedagogického sboru	7
2.5	Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty	7
3	Charakteristika ŠVP	9
3.1	Zaměření školy	9
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	10
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	12
3.5	Začlenění průřezových témat	13
4	Učební plán	16
4.1	Školní učební plán pro 1. stupeň	17
4.1.1	Komentář k učebnímu plánu pro 1. stupeň	18
4.2	Školní učební plán pro 2. stupeň	19
4.2.1	Komentář k učebnímu plánu pro 2. stupeň	22
5	Učební osnovy	24
5.1	Učební osnovy pro 1. stupeň	24
5.1.1	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	24
5.1.2	Cizí jazyk – Anglický jazyk	37
5.1.3	MATEMATIKA	47
5.1.4	INFORMATIKA	58
5.1.5	PRVOUKA	63
5.1.6	PŘÍRODOVĚDA	76
5.1.7	VLASTIVĚDA	85
5.1.8	HUDEBNÍ VÝCHOVA	93
5.1.9	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	100
5.1.10	TĚLESNÁ VÝCHOVA	107
5.1.11	PRACOVNÍ ČINNOSTI	120
5.1.12	NEPOVINNÝ PŘEDMĚT	129
5.1.12.1	ČEŠTINA HROU (nepovinný předmět)	129
5.2	Učební osnovy pro 2. stupeň	131
5.2.1	ČESKÝ JAZYK	131

5.2.2	CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK.....	141
5.2.3	DALŠÍ CIZÍ JAZYK	150
5.2.3.1	NĚMECKÝ JAZYK	150
5.2.3.2	ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	158
5.2.4	MATEMATIKA.....	166
5.2.4.1	MATEMATIKA podle prof. Hejného.....	186
5.2.5	INFORMATIKA	201
5.2.6	DĚJEPIS.....	210
5.2.7	VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	224
5.2.8	PŘÍRODOPIS.....	248
5.2.9	ZEMĚPIS.....	262
5.2.10	FYZIKA.....	281
5.2.11	CHEMIE.....	288
5.2.12	HUDEBNÍ VÝCHOVA	300
5.2.13	VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	305
5.2.14	TĚLESNÁ VÝCHOVA	311
5.2.15	ETICKÁ VÝCHOVA	328
5.2.16	PRACOVNÍ ČINNOSTI.....	335
5.2.17	VOLITELNÝ PŘEDMĚT	356
5.2.17.1	ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE	356
5.2.17.2	CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA	360
5.2.17.3	DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ	363
5.2.17.4	KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE.....	366
5.2.17.5	LOGIKA	371
5.2.17.6	MATEMATICKÝ SEMINÁŘ	377
5.2.17.7	MATEMATICKÝ SEMINÁŘ HEJNÉHO MATEMATIKY.....	381
5.2.17.8	PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ	395
5.2.17.9	TVOŘIVÉ ČINNOSTI.....	403
5.2.17.10	VÝTVARNÝ SEMINÁŘ	405
5.2.17.11	ZÁJMOVÉ POHYBOVÉ AKTIVITY I.....	407
5.2.18	NEPOVINNÝ PŘEDMĚT	410
5.2.18.1	Zájmové pohybové aktivity II.	411
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	415
6.1	Způsoby hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	415
6.2	Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci	416
6.3	Kritéria hodnocení.....	417
6.4	Opravné zkoušky	423

1 Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název programu

„Škola pro udržitelný život“

Údaje o škole

Název školy: Základní škola Turnov, Skálova 600, příspěvková organizace

Adresa školy: Základní škola Turnov, Skálova 600, 511 01 Turnov

Ředitel: Mgr. Michal Loukota

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Soňa Primásková

Kontakty: TEL: + 420 481 322 770
e-mail: skola@zsskalova.cz
web: zsskalova.cz

Zařazení do sítě škol: IZO: 102454027
REDIZO: 600099369
IČO: 00854794

Zřizovatel

Město Turnov, Antonína Dvořáka 335, okres Semily, 511 22 Turnov

TEL: + 420 481 366 111
FAX: + 420 481 366 112
e-mail: mu@turnov.cz
e-mail: starosta Ing. Tomáš Hocke, t.hocke@mu.turnov.cz
e-mail: vedoucí OŠKS Mgr. Martina Marková, m.markova@mu.turnov.cz

Platnost dokumentu

od: 1. září 2022

Č. j.: ZŠTU-SK/596/2022

Razítko školy:

Podpis ředitele školy:

2 Charakteristika školy

2.1 Z historie školy

První žáci vstoupili do nově postavené budovy obecné a měšťanské školy chlapecké ve Skálově ulici 5. ledna 1908. Součástí budovy ve Skálově ulici se stala v 70. letech 20. století nově vybudovaná tělocvična. V 80. letech došlo ke generální opravě budovy a později i k výstavbě školní jídelny, která se stala součástí areálu. Na začátku devadesátých let byla 1. stupni předána do užívání nová budova v dnešní Alešově ulici. Toto odloučené pracoviště využívá naše škola dodnes. Od roku 2018 škola a školní družina využívá i prostory v 2. patře OAHŠ a SOŠ Turnov v Alešově ulici. Na hlavní budově ve Skálově ulici probíhá výuka žáků 2. stupně.

2.2 Úplnost a velikost školy

Základní škola Turnov, Skálova 600, příspěvková organizace je úplná základní škola pro 1. - 9. ročník. Třídy 1. stupně jsou umístěny na odloučených pracovištích Alešova 1059 a Alešova 1723, třídy 2. stupně pak v hlavní budově ve Skálově ul. 600. Kapacita školy je 680 žáků. Na 1. stupni (1. - 5. ročník) jsou zpravidla 2 - 3 paralelní třídy, na 2. stupni (6. - 9. ročník) pak 2 - 4 paralelní třídy. Škola je přirozeně spádovou pro region Turnovska.

Hlavní budova školy ve Skálově ulici je umístěna v klidné části města, v blízkosti letního kina, parkových prostor, atletického stadionu. Výhodou je areál zeleně v zadním traktu.

2.3 Vybavení školy

2.3.1 Materiální

Škola reaguje na inovace ve vzdělávání a průběžně obměňuje PC techniku i pomůcky k výuce s využitím dotačních zdrojů. Žákům i učitelům slouží školní knihovna a volnočasový klub. Z důvodu zaměření školy na sportovní přípravu se postupně zkvalitňuje vybavení sportovními potřebami. Každá třída je vybavena dataprojektorem nebo interaktivní tabulí.

2.3.2 Prostorové

Škola se sestává ze 3 pracovišť:

- hlavní budova ve Skálově ulici č. 600
- odloučené pracoviště Alešova č. 1059 v Turnově II.
- na obou pracovištích je zajištěn bezbariérový přístup (v části budovy)
- odloučené pracoviště a ŠD Alešova č. 1723 v Turnově II

Hlavní budova

Hlavní budova slouží celému 2. stupni. V hlavní budově sídlí vedení školy. Jsou zde odborné učebny přírodopisu, chemie, hudební výchovy, dvě počítačové učebny, dvě jazykové učebny a školní dílna. Je zde také školní knihovna, od roku 2016 volnočasový klub. Propojený areál hlavní budovy doplňuje rekonstruovaná tělocvična. Druhé křídlo propojeného areálu tvoří školní kuchyň a školní jídelna

s kapacitou 1 000 jídel. Oddechový areál v zadním traktu budovy je v případě příznivého počasí využíván žáky k odpočinku, zvláště o velké přestávce, ke sportovnímu vyžití a pro účely výukové a výzkumné (výuka v terénu, ekologické projekty). Škola nemá standardní venkovní hřiště. Pro účely tělesné výchovy a tréninky sportovních přípravy je využíván atletický areál AC Turnov v sousedství naší školy. Pro sportovní účely dále využíváme tělocvičnu v Sokolovně a sportovní hale TJ Turnov taktéž v sousedství školy.

Odloučená pracoviště

Budova v Alešově ulici 1059 slouží výuce žáků 1. stupně a je zde výdejna obědů se školní jídelnou (obědy jsou dováženy z vlastní školní kuchyně ve Skálově ulici). V budově Alešova 1723 je pracoviště školní družiny s kapacitou 150 žáků a část 1. stupně. Na obou pracovištích je jedna mobilní PC učebna. Součástí pracoviště je oplocená školní zahrada, která slouží převážně jako oddechový nebo sportovní areál.

SRPŠ při Základní škole Turnov, Skálova 600, příspěvkové organizaci je spoluvlastníkem horské chalupy v Pasekách nad Jizerou. Tato bývá využívána především pro lyžařské výcvikové kurzy 7. ročníků a školní akce nebo exkurze do Krkonoš.

2.3.3 Technické

Důležité je využívání informačních a komunikačních technologií. Pro výuku nejen ICT, ale i dalších předmětů slouží 2 učebny výpočetní techniky na pracovišti 2. stupně. V každé z učeben je na 2. stupni 17 stanic. Kromě nich mají žáci možnost využívat počítačovou techniku v některých odborných učebnách. Pro učitele jsou počítače k dispozici v každém kabinetu. Všechny kabinety a učebny mají připojení ke školní počítačové síti a internetu, škola je také vybavena sítí WiFi. Každý pracovník školy má své přístupové heslo a svůj prostor pro ukládání dat.

Všechny pracoviště jsou střežena elektronickým zabezpečovacím systémem.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Vedení školy tvoří ředitel školy, zástupci ředitele a vedoucí učitelka ZŠ Alešova. Pedagogický sbor tvoří v rámci ŠPP výchovný poradce, metodik soc. pat. Jevů, speciální pedagog a školní psycholog. Dále jsou ve sboru koordinátoři specializovaných činností, asistenti pedagoga, učitelé a vychovatelé. Sbor je smíšený, z velké části s převahou žen.

Při výuce tělesné výchovy a zvláště zájmových pohybových aktivit dlouhodobě spolupracujeme s AC Turnov a oddíly florbalu, basketbalu a volejbalu TJ Turnov.

U pedagogického sboru je kladen důraz na další vzdělávání nejen v jednotlivých aprobačních a prioritách školy, ale i v oblasti pedagogicko-psychologické a osobnostního rozvoje.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím školního informačního systému, v případě opakujících se a trvalejších neúspěchů žáka písemně formou dopisu, telefonicky nebo osobně jednáním na půdě školy. Dále dostávají zákonní zástupci informace o prospěchu a chování žáka na pravidelných třídních schůzkách formou triády (2 x ve školním roce). Pro zákonné zástupce i veřejnost pořádá škola školní akce typu Školy hrou na 2. stupni nebo Zahradní slavnosti

na 1. stupni. Zpětná vazba zákonných zástupců formou dotazníkových šetření je využívána i pro vlastní hodnocení školy, které je součástí výročních zpráv školy.

Škola se jednoznačně staví proti veškerým formám násilí, vandalismu, šikany a zneužívání návykových látek. Má svého metodika prevence sociálně patologických jevů. Škola má vypracovaný plán prevence sociálně patologických jevů.

Při řešení závažných problémů spolupracujeme se sociálním odborem Města Turnov, Policií ČR, PPP v Semilech, SVP apod.

Rada SRPŠ

Zákonní zástupci žáků jednotlivých tříd tvoří Výbor SRPŠ při naší škole. Tvoří jej předseda výboru, pokladní a členové výboru. Vedení školy informuje výbor o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání a výchovy, o problémech ve výchovně vzdělávacích aktivitách, o plánech a rozvoji školy. Zástupci rodičů ve spolupráci s třídními učiteli navrhují možnost využití příspěvků SRPŠ pro žáky, které jsou dle zkušeností směřovány především do lyžařských výcvikových kurzů v 7. ročníku, do exkurzí, školních výletů nebo knižních odměn. Rada rozhoduje o výši příspěvku SRPŠ, připravuje rozpočet využívání příspěvků.

Školská rada

Na základě § 167 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zřizovatel školy zřizuje školskou radu. Ve školské radě zastupují školu 2 členové zvolení z řad pedagogických pracovníků. Dále jsou členy 2 zástupci zvolení z řad zákonných zástupců a 2 zástupci zřizovatele. Dle zákona je školská rada orgán umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Školská rada např. schvaluje výroční zprávu ředitele školy nebo školní řád.

Komise pro výchovu a vzdělávání

Je jednou z komisí zřizovatele Města Turnov. Sestává se zpravidla z ředitelů ZŠ a MŠ v Turnově a představitelů Města Turnova. Řeší problémy turnovského školství, vyjadřuje se k problematice základního školství, zápisu do 1. ročníků, přijímacímu řízení na střední školy apod.

Spolupráce s PPP a SPC

Nedílnou součástí výchovy a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných je spolupráce s PPP Semily a Speciálními pedagogickými centry (např. pro žáky se zrakovým postižením v Liberci). V případě potřeby škola spolupracuje také se SVP – středisky výchovné péče např. v Liberci nebo Praze.

Oblast kultury

- **Městská knihovna Antonína Marka v Turnově.** Velmi aktivní spolupráce je zaměřena na žáky 1. i 2. stupně. Aktivity směřují na mladé čtenáře, posluchače a básníky. Využíváme dále nabídek besed a přednášek, které se uskutečňují v Městské knihovně či nabídek divadelních představení a setkání s významnými literárními osobnostmi, které se uskutečňují např. v **Městském divadle** či **Muzeu Českého ráje**.

Oblast sportu

- **AC Turnov.** Naše spolupráce je založena na rozvoji sportovní přípravy zaměřené na atletiku. Využíváme sousedství moderního atletického stadionu AC a externích trenérů atletiky. O významu těchto tříd hovoří především vynikající úspěchy v celostátních soutěžích a řada jmen našich žáků a žákyň, kteří vévodí ve svých kategoriích celostátním výkonnostním tabulkám

současnosti (atletika - Adam Sebastian Helcelet, volejbal - Michaela Mlejnková, radioorientační běh – Michaela Omová).

- **Středisko pro volný čas dětí a mládeže v Turnově.** Naši žáci (nejen ze sportovní přípravy) se pravidelně účastní soutěží a turnajů organizovaných tímto střediskem. Radost nám nedělá jenom atletika, ale i úspěchy v turnajích v kolektivních sportech.

Oblast médií

- dění ve škole se snažíme pravidelně informovat prostřednictvím místního nebo regionálního tisku, rozhlasu a regionální televize. Průběžně inovujeme a aktualizujeme webové stránky školy a školní profily na sociálních sítích.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Dlouhodobé zkušenosti školy, odlišnosti od ostatních škol, nastoupený trend a koncepční záměry ředitele školy profilovaly zaměření školy v následujících oblastech, které lze považovat za **hlavní priority školy** (viz níže - jejich řazení není vyjádřením stupně důležitosti).

- **Výchova sportovních talentů v rámci sportovní přípravy**
- **Inovativní metody výuky – např. Hejného matematika**
- **Čtenářská gramotnost**

Výchova sportovních talentů v rámci sportovní přípravy

- statut sportovních tříd se zaměřením na atletiku byl schválen MŠMT v roce 2003
- chceme nejenom vychovávat sportovní talenty, ale také učit žáky zdravému životnímu stylu a duchu fair-play
- prostředkem výchovy talentů nejsou jen povinné hodiny tělesné výchovy, ale také hodiny nepovinných předmětů (např. zájmové pohybové aktivity, účast na soustředěních, tréninkových campech a účast na atletických závodech)

Inovativní metody výuky

- Hejného matematika ve všech ročnících
- podpora a rozvoj formativního hodnocení
- podpora a rozvoj digitálních technologií ve výuce
- propojení inovativních metod s tradičními metodami výuky

Čtenářská gramotnost

- podpora čtenářství
- rozvoj kritického myšlení
- oborové čtení
- dílny čtení

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Mezi základní strategie, společné postupy na úrovni školy, jimiž chceme cíleně utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žáků, patří:

Kompetence k učení

CÍL: umožnit žákům osvojit si strategii k učení a motivovat je k celoživotnímu vzdělávání

JAK?

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem
- nabízíme na výběr dostatečné množství zdrojů informací, učíme žáky informace vyhledávat a třídit
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, vlastní řešení
- vytváříme takové situace, aby žák pocítil radost z úspěchu a z učení
- vedeme žáky v přípravě na různé soutěže, přehlídky a olympiády
- vedeme žáky k sebehodnocení
- klademe důraz na vytváření motivujícího prostředí a zdravé komunikační klima

Kompetence k řešení problémů

CÍL: podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů

JAK?

- vedeme žáky k rozpoznání problému, problémové situace a jejich správné identifikaci a interpretaci
- vedeme žáky k objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a jiných jevů a dějů
- motivujeme žáky co nejvíce problémovými situacemi z každodenního života či zkušeností žáků
- klademe v rozumné míře důraz na využívání mezipředmětových vztahů
- podporujeme přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím formám
- učíme žáky prezentovat a obhajovat výsledky řešeného problému

Kompetence komunikativní

CÍL: vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

JAK?

- ve všech vyučovacích předmětech vedeme žáky ke vhodné, slušné komunikaci se spolužáky, mezi žáky a učiteli, mezi žáky a ostatními pracovníky školy, mezi žáky a dospělými mimo školu
- učíme žáky obhajovat a argumentovat jejich názory formou neodporující zásadám slušnosti a morálky
- učitelé se snaží být vzorem komunikace v jednání na úrovni škola – žák – rodič
- zvláště v hodinách českého jazyka učíme žáky správné logické formulaci myšlenek jak v ústním, tak písemném projevu
- podporujeme práci v týmu či skupině
- na úrovni cizích jazyků podporujeme různé formy komunikace s partnerskou školou v zahraničí

Kompetence sociální a personální

CÍL: rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

JAK?

- vedeme žáky k respektování základních pravidel chování ve škole a společnosti (vycházíme ze základních principů morálky a školního řádu, ze souvislostí: právo – povinnost – trest)
- podporujeme atmosféru demokracie, přátelství a vzájemné úcty
- využíváme v rozumné míře skupinovou a týmovou práci
- vedeme žáky k podílení se na vytváření pravidel práce v týmu
- učíme žáky rozpoznávat a odmítavě se stavět k negativním stránkám chování ve škole i společnosti
- realizujeme prevenci sociálně patologických jevů

Kompetence občanské

CÍL: připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, vytvářet u žáků pozitivní city v chování a prožívání, aktivně rozvíjet a chránit své zdraví, vést žáky k odpovědnosti za život i budoucích generací

JAK?

- klademe důraz na dodržování školního řádu, pravidel slušné morálky a vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní volbu
- vedeme žáky k odpovědnosti v dodržování morálních hodnot
- učíme žáky orientovat se v citovém životě, otevřeně a kultivovaně projevovat své city
- vedeme žáky ke správnému životnímu stylu, péči o své zdraví i zdraví druhých, tvorbě postojů proti zneužívání návykových látek
- bojujeme proti vandalismu, násilí a šikaně, zabýváme se prevencí těchto jevů
- podporujeme principy solidarity mezi žáky, žáky a učiteli, mezi mladou a starší generací, s cizími národy a národnostmi, odlišnými rasami
- učíme žáky správně řešit krizové situace a mimořádné případy ohrožení zdraví a života
- učíme žáky uvažovat v evropských i globálních souvislostech
- vedeme žáky k důsledné ochraně životního prostředí a podporujeme principy udržitelnosti života

Kompetence pracovní

CÍL: pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti v profesní orientaci

JAK?

- především ve vzdělávacích oblastech Člověk a svět práce a Informatika učíme žáky správně a bezpečně používat různé nástroje a přístroje
- vedeme žáky k osvojování základních praktických dovedností
- dbáme na dodržování bezpečnosti při praktických činnostech a na ochranu životního prostředí
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posuzování jejich reálných možností v profesní orientaci
- spolupracujeme s rodiči, středními školami, místními podniky v oblasti výchovného poradenství (besedy, konzultační dny, exkurze apod.)
- učíme žáky orientovat se v podnikatelském prostředí (besedy, exkurze)

Kompetence digitální

CÍL: rozvíjet schopnost bezpečně ovládat a využívat digitální technologie, zařízení, aplikace a služby v soukromém i profesním životě

JAK?

- vedeme žáky k bezpečnému používání digitálních aplikací a zařízení ve výuce
- učíme žáky chápat přínosy i rizika využívání digitálních technologií
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které digitální technologie a zdroje pro řešení problému či úkolu použít
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah a kombinovat různé formáty
- podporujeme žáky v chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- vedeme žáky k tomu, aby uměli předcházet situacím ohrožující bezpečnost zařízení i dat
- vedeme žáky k etickému jednání při sdílení informací a komunikaci v digitálním prostředí

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá s využitím podpůrných opatření a v úzké spolupráci s pedagogicko psychologickými poradnami (PPP) a se speciálně pedagogickými centry (SPC).

Vzdělávání těchto žáků se řídí doporučením školského poradenského zařízení. Souhlas s poskytováním podpůrných opatření je potvrzen podpisem zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán (IVP) je vytvářen na základě doporučení PPP či SPC. Sestavuje ho třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími, případně s konzultací se školním psychologem, speciálním pedagogem a výchovným poradcem (školní poradenské pracoviště). IVP je vytvořen do 1 měsíce od vydání doporučení školským poradenským zařízením.

Na základě doporučení poradenského zařízení jsou ve škole zřízeny pozice asistentů pedagoga. Asistenti spolupracují s třídními učiteli, dalšími pedagogickými pracovníky, výchovným poradcem, speciálním pedagogem, školním psychologem a zákonnými zástupci žáka.

Zákonní zástupci žáka je nedílnou součástí vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dbáme také na zvyšování odborné kvalifikace pedagogů prostřednictvím dalšího vzdělávání.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaní žáci jsou podporováni přímo ve výuce obtížnějšími typy úloh a úkolů. Cílem výuky je podněcovat rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání a zaměřit se na jejich rozvoj ve škole. Ve výuce využíváme metod, ve kterých mohou tyto žáci uplatnit své schopnosti, dovednosti a vědomosti – např. skupinová práce, metody kritického myšlení a další.

V rámci podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků využívají pedagogové formativní hodnocení.

Někteří nadaní žáci z 1. stupně odcházejí v 5. třídě na víceletá gymnázia.

Žáci se účastní soutěží a olympiád v jednotlivých předmětech, od 7. ročníku si žáci volí takový povinně volitelný předmět, ve kterém se chtějí více profilovat.

Mimořádně nadaní žáci jsou vyšetřeni ve školském poradenském zařízení, následná podpora probíhá na základě doporučení a ve spolupráci třídního učitele se členy školního poradenského pracoviště.

Pohybově nadaní žáci navštěvují volitelné a nepovinné předměty zaměřené na rozvoj jejich pohybových schopností.

Při vzdělávací nadaných a mimořádně nadaných žáků spolupracuje naše škola s T-Centrem – Centrem pro rozvoj nadání, které funguje pod Vzdělávacím centrem Turnov o.p.s.

3.5 Začlenění průřezových témat

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	ČJ					F	M		
Sebepoznání a sebepojetí	PRV					TV		VKO	
Seberegulace a sebeorganizace				TV		VKO	EV		
Psychohygiena					TV	VKO	INF		
Kreativita				VV, PČ		VV	VV	VV	VV
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí				VL		EV		VKO	
Mezilidské vztahy					ČJ	ČJ			
Komunikace		HV	ČJ, AJ			EV		AJ	NJ, ŠJ
Kooperace a kompetice			TV			M	TV		
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			M	INF		M		PČ	
Hodnoty, postoje, praktická etika					ČJ				D

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola				VL		VKO			
Občan, občanská společnost a stát				VL		D			
Formy participace občanů v politickém životě					VL			D	

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VL	D			AJ
--	--	--	--	--	----	---	--	--	----

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (VMEGS)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímají			AJ			AJ		Z	
Objevujeme Evropu a svět					VL			NJ, M, Z, ŠJ	ČJ
Jsme Evropané				HV, ČJ		HV	D, VV		

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference		ČJ					AJ		VKO
Lidské vztahy		TV		AJ			VKO	ČJ	
Etnický původ					AJ	Z			D
Multikulturalita	AJ						ŠJ, NJ		
Princip sociálního smíru a solidarity			PČ				VKO		

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy				PŘV		PČ	PŘ		
Základní podmínky života				PŘV		PŘ		CH	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					PŘV			CH	CH, PŘ
Vztah člověka k prostředí					PŘV			PŘ, CH	PČ, F

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MDV)

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				ČJ			ČJ		
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					ČJ	EV			VV
Stavba mediálních sdělení					VV				ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení					INF			ČJ	
Fungování a vliv médií ve společnosti			ČJ						HV
Tvorba mediálního sdělení				ČJ					INF, VV
Práce v realizačním týmu				M				VV	AJ

Komentář k tabulkám průřezových témat:

Realizace všech průřezových témat je formou **integrace** do příslušného předmětu (pro přehlednost to v tabulce není uvedeno).

Samostatný předmět k průřezovým tématům do učebních plánů 1. i 2. st. **nezařazujeme.**

Používané zkratky jednotlivých předmětů:

AJ – anglický jazyk

ČJ – český jazyk

D – dějepis

EV – etická výchova

F – fyzika

HV – hudební výchova

CH - chemie

INF – informatika

M – matematika

NJ – německý jazyk

PČ – pracovní činnosti

PRV – prvouka

PŘ - přírodopis

PŘV – přírodověda

ŠJ – španělský jazyk

TV – tělesná výchova

VKO – výchova k občanství

VL – vlastivěda

VV – výtvarná výchova

Z - zeměpis

4 Učební plán

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů. Předměty lze jednoduše dělit do **3 základních skupin**:

- **povinné předměty** – jsou povinné pro všechny žáky
- **volitelné předměty** - jsou pro žáky taktéž povinné, ale žáci mají možnost výběru z určité nabídky dle zaměření školy a priorit školy a dále dle personálního zabezpečení výuky.
- **nepovinné předměty** – jedná se o nabídku nad povinný standard, žáci si mohou předmět zvolit, ale nemusí.

Vyučované předměty dle vzdělávacích oblastí a rozdělené zvlášť pro 1. a 2. stupeň, včetně časových dotací pro jednotlivé ročníky, obsahují níže uvedené tabulky. Tabulky obsahují také rozvržení **disponibilní časové dotace /DČD/**.

Komentář k tabulce učebního plánu 1. stupně a učebního plánu 2. stupně blíže charakterizuje využití DČD /jako např. posílení některých vzdělávacích oblastí a předmětů/.

Základní vyučovací jednotkou je zpravidla vyučovací hodina /45 minut/. Zvláště na 1. stupni mohou vyučující délku hodiny aktuálně upravit dle potřeb žáků tak, aby byly dodrženy základní prvky školní hygieny /přestávky, relaxační chvílky apod./. Totéž platí na 2. stupni pro výuku v terénu /např. při projektech/ a také tehdy, vyžadují-li to specifické potřeby např. při výuce tělesné výchovy nebo zájmových pohybových aktivit /sportovní třídy/.

Žádné vyučovací předměty 2. stupně **nejsou integrované**, ale vzdělávací obsah v rámci předmětů jednotlivých oblastí je sladěn.

Průřezová témata průběžně prolínají vyučovacími předměty na 1. a 2. stupni dle zaměření a priorit školy. Jejich výčet je uveden v tabulce. Průřezová témata jsou součástí vyučovacích předmětů a **samostatně se nevyučují**.

4.1 Školní učební plán pro 1. stupeň

vzdělávací oblast	předmět	ročník					minimální časová dotace	DČD	celkem	součet za vzdělávací oblast
		1.	2.	3.	4.	5.				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	6+1	7+1	7+1	7	6+1	33	4	37	48
	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	9	2	11	
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+2	20	6	26	26
Informatika	Informatika				1	1	2	0	2	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	1+1			12	2	6	13
	Vlastivěda				2	2			4	
	Přírodověda				1+1	1			3	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0	5	12
	Výtvarná výchova	1	2	2	1	1			7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2+1	2+1	10	2	12	12
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0	5	5
Rozsah týdenních hodin		20	22	24	26	26	103	16	118	118

4.1.1 Komentář k učebnímu plánu pro 1. stupeň.

- Matematika a český jazyk jsou považovány za profilové předměty. V každém z nich jsme posílili časovou dotaci /z DČD/, tyto hodiny mohou být využívány dle potřeby pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, resp. pro práci s nadanými žáky.
- Výuka matematiky na 1. stupni probíhá metodou prof. Hejného.
- Výuku cizího jazyka jsme zařadili v rozsahu 1 vyučovací hodiny již do 1. ročníku /z DČD/. V tomto ročníku má výuka cizího jazyka seznamující a hravý charakter.
- V oblasti Člověk a svět jsme využili DČD /2 hodiny/ do prvouky a přírodovědy.
- Ve 4. a v 5. ročníku jsme posílili o 1 hodinu/z DČD/ předmět tělesná výchova z důvodu výuky plavání a zaměření školy na sport.
- Základní výuka plavání se realizuje v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin ve 3. a 4. třídě.

Volitelné předměty:

- nejsou v učebním plánu 1. stupně nabízeny, DČD byla využita na posílení povinných předmětů

Nepovinné předměty:

- jejich nabídka se může rok od roku lišit /bude záležet na zájmu žáků a jejich rodičů a dále na personálních možnostech školy/.
  - Čeština hrou 1 hod.

4.2 Školní učební plán pro 2. stupeň

Školní rok 2022/2023

vzdělávací oblast	předmět	ročník				minimální časová dotace	DČD	celkem	součet za vzdělávací oblast
		6.	7.	8.	9.				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4	3+1	4+1	15	3	18	37
	Anglický jazyk	3	3	3+1	3	12	1	13	
	Německý/Španělský jazyk		2	2	2	6	0	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4+1	4+1	15	3	18	18
Informatika	Informatika	1	1			2	0	2	2
Člověk a společnost	Dějepis	1	2	2	2	10	1	7	11
	Výchova k občanství	1	0+1	1	1			4	
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2	2	1	21	4	7	25
	Chemie			2	1+1			4	
	Přírodopis	2	1+1	2	1			7	
	Zeměpis	2	2	1	1+1			7	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	9	0	4	9
	Výtvarná výchova	2	1	1	1			5	
Člověk a zdraví	Etická výchova	1	1			10	0	2	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2			8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1	1	3	0	3	3
Volitelné předměty			0+2	0+2	0+2	0	6	6	6
Rozsah týdenních hodin		28	30	32	31	103	18	121	121

Školní rok 2023/2024

vzdělávací oblast	předmět	ročník				minimální časová dotace	DČD	celkem	součet za vzdělávací oblast
		6.	7.	8.	9.				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4	3+1	4+1	15	3	18	37
	Anglický jazyk	3	3	3+1	3	12	1	13	
	Německý/Španělský jazyk		2	2	2	6	0	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4+1	4+1	15	3	18	18
Informatika	Informatika	1	1	1		3	0	3	3
Člověk a společnost	Dějepis	1	2	2	2	10	1	7	11
	Výchova k občanství	1	0+1	1	1			4	
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2	2	1	20	4	7	24
	Chemie			2	1+1			4	
	Přírodopis	2	1+1	1	1			6	
	Zeměpis	2	2	1	1+1			7	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	9	0	4	9
	Výtvarná výchova	2	1	1	1			5	
Člověk a zdraví	Etická výchova	1	1			10	0	2	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2			8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1	1	3	0	3	3
Volitelné předměty			0+2	0+2	0+2	0	6	6	6
Rozsah týdenních hodin		28	30	32	31	103	18	121	121

Školní rok 2024/2025

vzdělávací oblast	předmět	ročník				minimální časová dotace	DČD	celkem	součet za vzdělávací oblast
		6.	7.	8.	9.				
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4	3+1	4+1	15	3	18	37
	Anglický jazyk	3	3	3+1	3	12	1	13	
	Německý/Španělský jazyk		2	2	2	6	0	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4+1	4+1	15	3	18	18
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4	0	4	4
Člověk a společnost	Dějepis	1	2	2	2	10	1	7	11
	Výchova k občanství	1	0+1	1	1			4	
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2	2	1	20	4	7	24
	Chemie			2	1+1			4	
	Přírodopis	2	1+1	1	1			6	
	Zeměpis	2	2	1	1+1			7	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	9	0	4	9
	Výtvarná výchova	2	1	1	1			5	
Člověk a zdraví	Etická výchova	1	1			10	0	2	10
	Tělesná výchova	2	2	2	2			8	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1		1	1	3	0	3	3
Volitelné předměty			0+2	0+2	0+2	0	6	6	6
Rozsah týdenních hodin		28	30	32	32	104	18	122	122

4.2.1 Komentář k učebnímu plánu pro 2. stupeň

- Matematika a český jazyk jsou na naší škole považovány za profilové předměty, jejichž úspěšné zvládnutí žáky je předpokladem budoucího studia na středních školách. Posílili jsme proto každý z těchto předmětů o 3 hodiny z DČD.
- Matematika se vyučuje na 2. stupni buď metodou Hejného nebo tradiční metodou. Žáci si volí metodu výuky matematiky před nástupem do 6. ročníku.
- Anglický jazyk, jako první cizí jazyk je profilovým předmětem důležitým pro další profesní orientaci žáků. Je posílen o 1 hodinu z DČD. Jako druhý cizí jazyk je nabízen německý nebo španělský jazyk.
- Prioritou školy je příprava sportovních talentů. Žáci sportovně nadaní mají možnost od 7. ročníku zvolit si předmět ZPA I. (zájmové pohybové aktivity I.) /dotace 2 hod. týdně/. Jeho výuka probíhá zpravidla v dopoledním vyučování, od 6. ročníku nabízíme nepovinný předmět ZPA II. (zájmové pohybové aktivity II.) v časové dotaci 4/2/2/2 hod. týdně.
- Předmět informatika ze vzdělávací oblasti Informatika je realizován postupně ve všech ročnících. Od školního roku 2022/2023 v 6. a 7. ročníku. Ve školním roce 2023/2024 6., 7., 8. ročníku a od školního roku 2024/2025 ve všech ročnících 2. stupně s časovou dotací 1 hodina v každém ročníku /viz. tabulky učebního plánu/.
- Vzdělávací oblast Člověk a příroda je navýšena celkem o 4 hodin z DČD. Odráží to potřebu společnosti klást důraz na environmentální témata.
- Výuku v oblasti Člověk a společnost rozšiřujeme o 1 hodinu z DČD do předmětu výchova k občanství. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je integrován do předmětu výchova k občanství.
- Pro žáky 6. ročníků zařazujeme na začátku školního roku harmonizační pobyt, žáci 7. ročníků absolvují týdenní lyžařský kurz. Sportovně nadaní žáci (ZPA I., ZPA II.) absolvují podzimní a jarní soustředění.

Volitelné předměty:

- představují celkem 2 hodiny z DČD
- jsou nabízeny žákům od 7. ročníku

Ukázka nabídky volitelných předmětů /výčet však nelze považovat za úplný nebo konečný/:

- Výtvarný seminář 1 hod.
- Dějepisný seminář 1 hod.
- Přírodovědný seminář 1 hod.
- Konverzace v anglickém jazyce 1 hod.

➤ Tvořivé činnosti	1 hod.
➤ Matematický seminář	1 hod.
➤ Matematický seminář podle Hejného	1 hod.
➤ Cvičení z českého jazyka	1 hod.
➤ Český jazyk pro cizince	1 hod.
➤ Logika	1 hod.
➤ Zájmové pohybové aktivity I.	2 hod.

Počet hodin – týdenní dotace

Nepovinné předměty

- Zájmové pohybové aktivity II. 2 hod.

Počet hodin – týdenní dotace

5 Učební osnovy

5.1 Učební osnovy pro 1. stupeň

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

Obsahem vyučovacího předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Obsah předmětu má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek, které se vzájemně prolínají:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

b) Časové vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	7	8	8	7	7	37

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která bývá doplněna, např. projekty, návštěvami literárních a divadelních pořadů, knihoven apod. V rámci výuky probíhají mezipředmětové vztahy. Výuka probíhá zpravidla v kmenové třídě.

Formy

frontální vyučování, skupinová práce, kooperační formy výuky, exkurze, projekty

Metody

slovní, názorně-demonstrační, opakování a procvičování vědomostí, samostatná práce žáků, práce s textem, metody podporující čtení a psaní

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika
VMEGS	Jsme Evropané
MKV	Kulturní diference
MDV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	1. recituje kratší text, rozpočítadla a říkanky z paměti	přednes básně reprodukce textu poslech	OSV Rozvoj schopností poznávání (cvičení zapamatování a smyslového vnímání)
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	1. reaguje na přiměřená písemná sdělení 2. parafrázuje mluvené pokyny	čtení s porozuměním orientace v textu Dialog –naslouchání komunikační situace - pozdrav, oslovení, omluva, prosba	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	1. dodržuje základní návyky při psaní	správné sezení, držení psacího náčiní, rozvoj grafomotoriky formy psaní - opis, přepis, diktát	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	1. při mluveném projevu správně dýchá 2. volí správné tempo řeči 3. užívá přiměřenou sílu hlasu	nácvik přiměřeného tempa a frázování řeči, správného dýchání a posazení hlasu artikulační cvičení	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	1. píše správné tvary písmen i číslic 2. správně spojuje písmena i slabiky	přípravné a uvolňovací cviky pro psaní psaní jednotlivých prvků písmen a číslic psaní velkých a malých písmen psaní číslic 0-9 psaní slov a krátkých vět	

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	1. rozliší hlásku - slabiku – slovo – větu, rozliší krátké a dlouhé samohlásky v psané i mluvené podobě	věta, slovo, hláska délka samohlásek, dvojhlásky písmeno malé, velké, tištěné, psané tečka, čárka, otazník velké, písmeno na začátku věty rozvoj fonemického zvuku	
--	---	---	--

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	1. dokáže vyjádřit své názory, postoje a pocity k přečtenému textu	plynulé čtení jednoduchých textů, slovní přízvuk, čtení hlasité a tiché soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy text a ilustrace vyprávění, dramatizace pohádek a povídek, báseň, rým autor, ilustrátor individuální četba	MKV Kulturní diference(jedi nečnost každého člověka a jeho individualita)
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	1. rozlišuje druhy vět (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací) 2. písemně i ústně vytvoří jednoduchý text	druhy vět podle postoje mluvčího ke skutečnosti věty, jednoduché vyprávění	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	1. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	vybrané slovní druhy podstatná jména a jejich tvary (názvy zvířat, osob, věcí) slovesa a jejich tvary předložky, spojky	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	1. podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý děj	krátký příběh dle obrazové předlohy	

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	1. vyhledává slova podobného a opačného významu 2. rozlišuje slova souřadná, nadřazená a podřazená najde slova příbuzná 3. rozlišuje kořen, předponovou a příponovou část	slova a pojmy význam slov stavba slova (kořen, část předponová a příponová) slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	1. porovnává a třídí slova podle zobecnělého významu	třídění slov dle významu	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	1. rozlišuje slovní druhy, skloňuje podstatná jména	tvary slov, slovní druhy ohebné a neohebné, rozlišování typických zástupců jednotlivých slovních druhů podstatná jména –pojmenování čísla jednotného a množného, rodu mužského, ženského a středního slovesa – pojmenování děje osoby, čísla a času	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	1. doplňuje souvětí 2. nalézá vhodné spojky	věta jednoduchá a souvětí	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě,	1. aplikuje užívání i/y v písemném projevu 2. odůvodňuje pravopis po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách	psaní i/y po obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech	

ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický jev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	3. uplatňuje správně psaní velkých písmen 4. uplatňuje správné psaní ve skupinách dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický jev		
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	1. rozliší pohádku, povídku, báseň 2. rozumí pojmům spisovatel, kniha, čtenář, básník, ilustrátor, 3. pozná verš a najde v básni slova, která se rýmují	základní literární pojmy - literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; verš, rým,	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	1. přednese text 2. volně reprodukuje text	tvořivé činnosti s literárním textem -přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod	MDV Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život)
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	1. plynule čte s porozuměním texty	zdokonalování čtení orientace v textu podpora zájmu o individuální četbu čtení jako zdroj informací	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	1. vybírá vhodné výrazy, používá mimiku 2. rozvíjí kultivovaný mluvní projev 3. souvisle se vyjadřuje a klade otázky	základní komunikační pravidla: oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	1. naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, 2. účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje vlastní názor, vhodně reaguje	respektování mluveného projevu druhé osoby pozorné vyslechnutí krátkého textu, snaha o vytvoření doplňující otázky střídání role mluvčího a naslouchajícího	OSV Komunikace (komunikace v různých situacích)
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	1. dbá na správnou pečlivou výslovnost 2. kontroluje nedbalou výslovnost	správná výslovnost všech hlásek	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	1. dokáže ve třídě vyslovit krátký projev 2. požádá o informaci, podá informaci	popis jednoduchých předmětů krátké mluvené projevy na základě vlastních zkušeností prosba, omluva, vzkaz, zpráva	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	1. vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu 2. napíše krátký dopis	žánry písemného projevu: adresa, pozvánka, zpráva, dopis,	

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	1. navrhne vhodný nadpis 2. posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení 3. posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu 4. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	čtení s porozuměním čtení elektronických textů	MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikace orientačních prvků v textu)

<p>ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku 2. posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné 3. sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržáním dějové posloupnosti 4. vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce 	<p>orientace v textu</p>	<p>MDV Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně ,společensky a situačně vhodných sdělení)</p>
<p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu 2. vhodně se představí ostatním žákům, dospělému 	<p>členění vět, frázování, síla a barva hlasu zvuková stránka jazyka – přízvuk tempo, intonace</p>	
<p>ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2. využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci 	<p>spisovná, hovorová a nespisovná mluva, národní jazyk</p>	
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. hledá slova podobného významu 2. nahradí slovo slovem významově protikladným, 	<p>význam slov slova jednovýznamová a mnohovýznamová</p>	

	<p>podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným</p> <p>3. vyhledává slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy</p>	<p>slova stejného a opačného významu</p> <p>stavba slov</p>	
<p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p>	<p>1. zařadí plnovýznamové slovo ke slovnímu druhu</p> <p>3. používá v mluveném i psaném projevu správné tvary slov</p> <p>4. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím</p>	<p>podstatná jména a jejich vzory</p> <p>podstatná jména rodu mužského, ženského a středního</p> <p>slovesný způsob</p> <p>druhy číslovek</p>	
<p>ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p>	<p>1. vyhledá v textu nespisovný tvar slova a nahradí je tvarem spisovným</p> <p>2. doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný, neživotný)</p>	<p>národní jazyk</p> <p>zvuková stránka jazyka</p> <p>mluvené projevy</p>	
<p>ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<p>1. správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných</p> <p>2. píše správně z hlediska pravopisu lexikálního</p>	<p>pravopis i/y po obojetných souhláskách</p>	
<p>ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p>	<p>1. zpracuje stručný záznam z četby</p>	<p>pozorné čtení s porozuměním</p>	<p>VMEGS Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)</p>

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	1. vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu 2. vypíše z textu požadovanou informaci 3. rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné	čtení jako zdroj informací (časopisy, naučné texty, internet)	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	1. vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah 2. vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě	komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, zpráva, vzkaz, vypravování popis předmětu, děje, pracovního postupu, dopis, e-mail vyjadřování v běžných komunikačních situacích	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	1. na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací	pravidla dialogu telefonování, omluva, prosba vzkaz na záznamník	OSV Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy)
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	1. vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) 2. vyhledá příklad manipulativní reklamy	Komunikace, reklama	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů)

			a hodnot a jejich projevů v chování lidí)
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry, i v elektronické podobě	<ol style="list-style-type: none"> 1. píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle osnovy 2. sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy 3. v ukázce dopisu doplní, co chybí 4. píše texty v elektronické podobě 	orientace v textu členění na odstavce komunikační žánry text v elektronické podobě	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří osnovu (nejméně o třech bodech) 	sestavování osnovy členění textu na odstavce vypravování	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 2. rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem 3. určí kořen slova, část příponovou, předponovou 4. k danému slovu uvede slova příbuzná 	stavba slova - odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen	

ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	1. vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený)	základní skladební dvojice podmět a přísudek	
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	1. rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. vytvoří z věty jednoduché souvětí 3. rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	stavba věty - věty jednoduché a souvětí	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	1. nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu	stavba věty spojování vět v souvětí spojovací výrazy	
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	1. uplatňuje základní poučení o správných tvarech příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu	shoda přísudku s podmětem	
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	1. přednese a volně reprodukuje text 2. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce textu s vystižením děje ilustrace k přečtenému textu vlastní tvorba	
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	1. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití)	poslech a čtení různých literárních textů	
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	1. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka	základní literární pojmy	

	2. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza		
	1. využívá vybrané formy elektronické komunikace 2. respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	elektronická komunikace pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	
	1. vyhledá základní informace v doporučených digitálních zdrojích 2. porovná informace z různých zdrojů	digitální zdroje	MDV Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem)

5.1.2 Cizí jazyk – Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

- anglický jazyk jako důležitý cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě
- angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací, proniká však i do každodenního života dětí (nápisy na zboží v obchodech, populární hudba, filmy, práce s počítačem.)
- žáci se prostřednictvím textů v učebnicích seznamují s životem, zvyky a povinnostmi svých vrstevníků v několika zemích všech světadílů

b) Časové vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	1	1	3	3	3	11

c) Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, třídy se dělí na skupiny.

Formy a metody práce:

- pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby jazyka a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.
- vyučovací hodina – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, využití interaktivní tabule
- příležitostné akce mimo výuku ve třídě /dle nabídky/

d) Výchovné a vzdělávací strategie
viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV: Komunikace

MKV: Etnický původ
Multikulturalita
Lidské vztahy

VMEGS: Evropa a svět nás zajímá

Ročník: 1.

Výstupy	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozumí jednoduchým pokynům učitele při práci v hodině, reaguje na ně 2. získá kladný vztah k jazyku, osvojuje si výslovnost, nestydí se mluvit 3. pozdraví se, rozloučí se, představí se, poděkuje 	<p>základní pokyny a instrukce</p>	<p>MKV Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)</p>
<p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. opakuje slova se správnou výslovností 	<p>říkanky a písničky k probíraným tématům otázka na jméno + odpověď číslovky 1 – 6 barvy, zvířata, části těla, hračky, školní potřeby (slovní zásoba)</p>	

Ročník: 2.

Výstupy	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. reaguje na základní pokyny učitele při práci v hodině 2. osvojuje si vyjadřovací dovednosti 3. pozdraví, rozloučí se, zeptá se na jméno, představí se, udá svůj věk, vyjádří souhlas a nesouhlas 	<p>základní fráze (jméno, věk, kdo je to, co je to) a odpovědi na ně číslovky 1-10 otázka HOW MANY? barvy, členové rodiny, zvířata (základní slovní zásoba k těmto tématům) množné číslo podst. jmen fráze My favourite... základní slovní zásoba – Vánoce, Velikonoce</p>	
<p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. poslouchá nahrávku nebo mluvené slovo a opakuje se správnou výslovností 2. zapojuje se do krátkých a jednoduchých rozhovorů 		

Ročník: 3.

Výstupy	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy, projekty, průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p>	<p>1. rozumí pokynům učitele při práci v hodině, reaguje na ně</p>	<p>základní fráze (jméno, věk, bydliště) základní pokyny používané ve třídě jednoduché říkanky a písničky rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka základní fonetické znaky – pasivní znalost</p>	<p>OSV Komunikace (krátké monology v anglickém jazyce) VMEGS Evropa a svět nás zajímají (zvyky a tradice)</p>
<p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<p>1. poslouchá nahrávku nebo mluvené slovo a opakuje se správnou výslovností</p>	<p>číslovky 1 – 20</p>	
<p>CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>1. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů a využívá je při práci</p>	<p>základní slovní zásoba k tématům rodina, dům, škola, tělo, oblečení, barvy, zvířata, jídlo, nákupy, svátky</p>	

<p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vede jednoduchý rozhovor, podá a vyžádá si jednoduchou informaci 2. omluví se, poprosí a poděkuje 3. poskytne základní informaci o sobě 4. čte plynule s důrazem na správnou výslovnost 	<p>slovní zásoba – žáci si osvojí používání základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a zkouší ji používat v komunikačních situacích</p> <p>osobní údaje, představení se</p> <p>MLUVNICE – slovesa TO BE a TO HAVE GOT v kladných větách v jedn. čísle</p>	
<p>CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvědomuje si rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka 	<p>krátké odpovědi se slovesy BE, HAVE GOT a CAN</p>	
<p>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. píše slova a krátké věty 	<p>seznámení se se slovesem CAN otázka WHOSE + přivlastňování pomocí 's fráze I like..., I don't like...</p>	

Ročník: 4.

Výstupy	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí 2. seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) 	<p>příkazy, instrukce - kladné záporné zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p>	<p>MKV Lidské vztahy (uplatňování principů slušného chování)</p>
<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici 	<p>TÉMATICKÉ OKRUHY – domov, rodina, škola, volný čas a aktivity, zvířata, druhy jídla, vaření, bydliště, budovy a místa ve městě, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata</p>	

	<p>vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)</p>		
<p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá</p>	<p>1. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojeným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např.</p>		
<p>CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům</p>	<p>1. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům</p>	<p>TÉMATICKÉ OKRUHY – domov, rodina, škola, volný čas a aktivity, zvířata, druhy jídla, vaření, bydliště, budovy a místa ve městě, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata</p>	

<p>CJ-5-3-02</p> <p>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí tématu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo 	<p>osobní údaje a informace, pozdravy, představení se</p>	
---	---	---	--

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	1. vyplní jednoduchý formulář s osobními údaji		
--	--	--	--

Ročník: 5.

Výstupy	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy, průřezová témata
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	1. porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	rozkazovací způsob přítomný čas prostý a průběhový slovesa to be, to have got, can tázací zájmena WH dny v týdnu, měsíce, roční období, údaje o času – hodiny, datum	MKV Etnický původ (různé způsoby života; vztahy mezi kulturami)

<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text 		
---	--	--	--

5.1.3 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, oboru Matematika a její aplikace. Výuka matematiky na 1. stupni probíhá podle principů profesora Hejného.

Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1 000 000, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu Matematika směřujeme výuku ještě specificky k:

- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti
- rozpoznávání různých typů změn, na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je tvořena v období 1. až 5. ročníku 1. stupně tematickými okruhy:

- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

b) Časové vymezení

Matematika se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně v časové dotaci 5 vyučovacích hodin týdně. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2. ročníku, od 3. do 5. ročníku je doporučeno věnovat učivu geometrie 1 samostatnou vyučovací hodinu týdně.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	5	5	5	5	6	26

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která bývá vhodně doplněna mezipředmětovými vztahy. Výuka probíhá zpravidla v kmenové třídě. V hodinách matematiky je kladen důraz na samostatnou práci žáků, učitel volí formy problémového vyučování, kdy podporuje i týmovou spolupráci.

d) Výchovně vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MDV Práce v realizačním týmu

Vzdělávací obsah vyučovacého předmětu:

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	1. porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	Numerace, představa o jednotlivých číslech na základě názoru	

<p>M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. porovnává čísla v oboru do 20 2. sčítá a odčítá do 10 3. vytváří a řeší slovní úlohy na porovnávání čísel 4. provádí zápis řešení 5. využívá výpočty v praktických činnostech 	<p>Přirozená čísla 1 – 5, 6 – 10, 10-20, znaménka: >, <, =, +, - Pojmy hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání předmětů v daném souboru, Čtení a psaní čísel Porovnávání čísel v daném oboru Určování čísel na číselné ose Sčítání a odčítání čísel do 20 Řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel Zápis příkladů čtení řešení písemně i z paměti Využívání početní situací v praktických činnostech</p>	
<p>M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje a pozná základní geometrické tvary 2. modeluje útvary 3. aplikuje útvary v prostoru 	<p>rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh jednoduchá tělesa: krychle, kvádr, válec, koule skládání obrazců z geometrických tvarů modelování staveb ze stavebnice konkrétní orientace v prostoru modelování rovinných útvarů</p>	
<p>M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. využívá matematiku v praktickém životě 	<p>využívání vztahů o n-více, o n-méně řadové číslovky řešení slovních úloh</p>	

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	1. čte, píše a používá číslice v oboru do 100, numerace do 100	numerace v oboru 0 – 100 obor čísel 0 – 100 čtení a psaní čísel orientace na číselné ose porovnávání čísel řazení čísel vzestupně i sestupně rozklad čísla na desítky a jednotky	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	1. aplikuje matematické operátory + , - , = a aplikuje v praxi 2. sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 100 3. využívá násobilku s užitím názoru v oboru 1 – 5	sčítání a odčítání do 100 násobení jako opakované sčítání násobilka v oboru 1-10 jednoduché slovní úlohy	
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	1. aplikuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	rovinné geometrické útvary souměrnost geometrická tělesa vytváření staveb z krychlí manipulace s pravítkem bod, čáry úsečka úvod k měření porovnávání úseček rýsování úseček daných délek v cm	

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	1. modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	sestavení a doplnění tabulky orientace ve schématech vztahy n-krát více, n-krát méně	
---	--	--	--

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	1. čte a zapisuje čísla v oboru do 1000 2. porovnává čísla do 1000	obor přirozených čísel zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa	
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	1. užívá početní operace do 1000 2. užívá násobení a dělení jednomístným číslem 3. používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh	násobilka a dělení se zbytkem v oboru malé násobilky vlastnosti početních operací s přirozenými čísly písemné algoritmy početních operací jednoduché slovní úlohy	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu)
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	1. provádí jednoduché převody jednotek času 2. orientuje se v jízdním řádu 3. sestaví diagram a graf	závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, IDOS	
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	1. rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují 2. měří úsečky	délka úsečky; jednotky délky a jejich převody obvod a obsah obrazce v mřížce osově souměrné útvary	

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ol style="list-style-type: none"> správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení dvojciferným číslem a dělení nejvýše jednociferným číslem provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel 	<p>obor přirozených čísel od 0 - 1 000 000</p> <p>zápis čísla v desítkové soustavě</p> <p>číselná osa</p> <p>písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení</p> <p>používání závorek</p>	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ol style="list-style-type: none"> přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy porovnává čísla do statisíců zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování se orientuje na číselné ose a jejích úsecích provádí číselný odhad a kontrolu výsledku 	<p>zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, pojmy „hned před“, „hned za“</p> <p>zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky</p> <p>číselný odhad a kontrola výsledku</p>	
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání	<ol style="list-style-type: none"> z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 	<p>sčítání a odčítání, násobení a dělení čísel v daném oboru</p>	

<p>komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p>	<p>2. využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek</p>		
<p>M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<p>1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. využívá názorné obrázky k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku</p>	<p>celek a jeho část zlomek a jeho zápis</p>	
<p>M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data</p>	<p>1. provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. porovnává zadaná data podle daného kritéria 3. posuzuje reálnost vyhledaných údajů</p>	<p>závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p>	

<p>M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení 2. určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran 3. rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary 4. narýsuje kružnici s daným poloměrem 5. narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 6. narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 7. dodržuje zásady rýsování 	<p>základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh), jejich vlastnosti a konstrukce délka úsečky, jednotky délky obvod a obsah obdélníka a čtverce jednotky obsahu</p>	<p>MDV Práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu).</p>
<p>M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku 	<p>manipulace s pravítky při sestrojování kolmic a rovnoběžek</p>	
<p>M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru 	<p>základní útvary v prostoru síť kvádrů a krychle</p>	

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	1. provádí písemné dělení dvojciferným dělitelem	dělení dvojciferným dělitelem	
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	1. porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru	písemné algoritmy početních operací kontrola výsledku, formulace odpovědi, tvoření slovních úloh	
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	1. porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje	zlomky - sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem	
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	1. vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. přečte, zapíše, znázorní	desetinná čárka, desetinná čísla, početní výkony s desetinnými čísly	

	desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. porovná desetinná čísla v řádu desetin	zlomky se jmenovatelem 10,100 a jejich zápis desetinným číslem	
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	1. znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100 2. nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	záporné číslo na číselné ose	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	1. doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 3. vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent) 4. používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech - IDOS)	grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového a kruhového diagramu	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	1. rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 4. určí délku lomené čáry graficky i měřením 5. převádí jednotky: kilometry na	konstrukce obdélníku a čtverce s užitím rovnoběžek a kolmic rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem osová souměrnost převody jednotek délky obvod rovinných útvarů	

	metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry	grafické sčítání, odčítání a porovnání úseček, lomené čáry	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	1. určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků 2. používá základní jednotky obsahu (cm ² , m ²) bez vzájemného převádění	výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce povrch kvádru a krychle (sítě)	
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy	slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce, sudoku prostorová představivost	

5.1.4 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:**

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci.

- žáci se učí zaznamenávat data a informace, zpracovávat je, vyhodnocovat
- hledají optimální řešení problému, analyzují ho
- v programování si ověřují algoritmické postupy
- učí se bezpečně zacházet s technologiemi
- osvojí si dovednosti a návyky, které vedou k prevenci rizikového chování
- experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, navrhují a ověřují různá řešení

- diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií
- chápou základní principy kódování, modelování
- chrání sebe, své soukromí, data i zařízení
- zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

b) **Časové vymezení:**

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	0	0	0	1	1	2

c) **Organizační vymezení:**

Žáci jsou v hodině rozděleni do dvou skupin a výuka probíhá ve dvou učebnách.

Formy a metody práce

samostatná práce žáků, skupinová práce, projekty a projektové dny

d) **Výchovné a vzdělávací strategie:**

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MDV Vnímání autora mediálních sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	1. uvede příklady dat 2. vyslovuje odpovědi na základě dat	Data, informace: Sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku Hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů	
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	1. využije značky, piktogramy a symboly 2. popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	Kódování a přenos dat: Využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	1. vyčte informace z daného modelu	Modelování: Využití obrazových modelů	
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	1. sestaví zápis a vyzkouší jeho funkčnost	Modelování: Model jako zjednodušené znázornění skutečnosti Využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
		a vysvětlování jevů kolem žáka	
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	1. sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	Postupy	
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	1. sestaví program 2 rozpozná opakující se vzory 3. používá opakování a připravené podprogramy	Programování: Experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí Události, sekvence, opakování, podprogramy Sestavení programu	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětu)
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	1. ověří správnost jím navrženého postupu či programu 2. opraví v postupu či programu případnou chybu	Kontrola řešení: Porovnání postupu s jiným a diskuse o nich Ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním Nalezení chyby a oprava kódu	

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	1. rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Systémy: Skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení Příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka	MDV Vnímání autora mediálních sdělení (identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
		Části systému a vztahy mezi nimi	
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	1. zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Práce se strukturovanými daty: Shodné a odlišné vlastnosti objektů Řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam Tabulka a její struktura Záznam, doplnění a úprava záznamu	
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	1. najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	Hardware a software: Digitální zařízení a jejich účel Prvky v uživatelském rozhraní Spouštění, přepínání a ovládání aplikací Uložení dat, otevírání souborů	
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	1. propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	Počítačové síť: Propojení technologií, (bez)drátové připojení Internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat	
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	1. dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Bezpečnost: Pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními Uživatelské účty, hesla	

5.1.5 PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:**

Obsahem vyučovacího předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Samotný předmět Prvouka se prolíná všemi vyučovacími hodinami na 1. stupni.

Cílem výuky prvouky je:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své osobnosti
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

b) Časové vymezení:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
počet hodin	2	2	2	0	0	6

c) Organizační vymezení:

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která bývá doplněna dalšími akcemi mimo budovu školy. Výuka probíhá v kmenové třídě nebo venku. V rámci metod práce využívá učitel skupinovou formu, učení formou her a projektů, dle potřeb používá i výuku frontální. Součástí výuky jsou i vycházky do blízkého okolí školy, návštěvy výstav, muzea či divadelního představení a exkurze.

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV   Sebepoznání a sebepojetí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 1.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo, ve kterém žijeme ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. jednoduchým způsobem popíše, co vnímá jako svůj domov 2. pojmenuje zemi, ve které žijeme, obec, ve které je škola a místo svého bydliště 3. popíše jednoduše cestu do školy a určí místa, kde je třeba být opatrný 4. orientuje se ve škole, pojmenuje místnosti v budově školy 5. rozliší vhodné a nevhodné chování ve škole 6. umí si připravit pomůcky na vyučovací hodinu, udržuje pořádek ve svých věcech, umí si uspořádat pracovní místo 7. zná název školy, jméno třídní učitelky a ředitele školy 	<p>domov – prostředí domova škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy riziková místa a situace, osobní bezpečí</p>	

<p>Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje jednotlivé členy své rodiny 2. rozlišuje a pojmenuje základní vztahy mezi nimi (rodiče, prarodiče, sourozenci) 3. rozpozná vhodné a nevhodné chování 	<p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezilidské vztahy komunikace pravidla slušného chování</p>	<p>OSV Sebepoznávání a sebezpojetí (moje vztahy k druhým lidem – příbuzenské vztahy v rodině)</p>
<p>Lidé a čas ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje roční období, přiřadí k nim svátky – Vánoce, Velikonoce 2. vyjmenuje dny v týdnu, rozliší pracovní a volné dny 3. popíše ranní, dopolední, odpolední a večerní činnosti dne 	<p>orientace v čase a časový řád, denní režim, roční období</p>	
<p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vypráví o možnostech trávení volného času rodiny 2. seřadí členy rodiny podle generací 3. uvede příklad předmětů denní potřeby 4. pojmenují nejznámější povolání a povolání rodičů 	<p>současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života</p>	

<p>Rozmanitost přírody ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. v ročních obdobích pozoruje a porovná viditelné proměny v přírodě, 2. popíše podle obrázku změny v životě zvířat v různých ročních obdobích 3. podle obrázku popíše nebezpečné situace spojená se sezónními činnostmi 4. pozná základní druhy ovoce a zeleniny 5. rozlišuje byliny, keře a stromy listnaté a jehličnaté 6. zná základní domácí a hospodářská 	<p>den a noc, roční období rostliny, houby, živočichové – životní potřeby a projevy v průběhu ročních období rizika v přírodě</p>	
<p>Člověk a zdraví ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<p>zvířata a názvy jejich mláďat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. popíše základní pravidla hygieny 2. pojmenuje základní části lidského těla 3. rozliší úraz a nemoc, vhodné chování při onemocnění 4. podle obrázku popíše předcházení úrazu, rozpozná bezpečné a nebezpečné chování 	<p>lidské tělo – stavba těla, životní potřeby člověka, vývoj jedince péče o zdraví – denní režim, správná výživa, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování</p>	

Ročník: 2.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo, kde žijeme ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p>	<p>1. popíše místnosti ve škole, jejich funkci a povolání dospělých, kteří tam pracují 2. rozpozná možná nebezpečná místa při cestě do školy 3. dodržuje základní pravidla pro chodce, pojmenuje základní dopravní značky a prostředky</p>	<p>škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště</p>	
<p>ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p>	<p>1. pojmenuje obec, ve které žije, kraj, stát, hlavní město 2. při procházce v okolí školy popíše význačné budovy, nebezpečná místa a chová se bezpečně</p>	<p>obec – její části, význačné budovy naše vlast – domov, krajina, národ</p>	

<p>Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje a objasní příbuzenské vztahy - sourozenci, rodiče, teta, strýc, prarodiče, vnoučata, bratrance, sestřenice 2. porovná typické rozdíly v životě různých generací 3. s pomocí vyvodí pravidla soužití ve skupině, ve škole, dodržuje je 4. uvede příklady rozdílů v zájmech, povolání, povaze, hodnotách lidí 5. formou hry zachází s penězi a komunikuje s prodávčem 	<p>rodina – vztahy v rodině, život a funkce rodiny soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy</p>	
<p>Lidé a čas ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. seřadí časové úseky – sekunda, minuta, hodina, den, týden, měsíc, rok 2. rozliší hodiny na ciferníku 3. pojmenuje dny v týdnu 4. vyjmenuje měsíce, rozdělí do ročních období, popíše změny v ročních obdobích 5. rozliší základní jevy z minulosti, současnosti a budoucnosti 	<p>orientace v čase a časový řád – určování času, kalendář, denní režim, roční období současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života</p>	
<p>ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. seznamuje se s významnými památkami v okolí bydliště (hrady, zámky,..), událostmi, rodáky a pověstmi 	<p>regionální památky</p>	

<p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovná minulost a současnost</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše denní režim rodiny a v souvislosti s tím předměty denní potřeby a zacházení s nimi 2. popíše průběh běžných rodinných oslav a zvyků – narozeniny, Vánoce, Velikonoce 	<p>denní režim zvyky a tradice</p>	
<p>Rozmanitost přírody ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. roztřídí projevy proměn přírody v průběhu roku do jednotlivých ročních období, popíše je 2. rozliší rizika spojená se sezonními činnostmi 	<p>roční období rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi</p>	
<p>ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. roztřídí základní organismy podle jejich přirozených ekosystémů 2. uvede příklady stromů, keřů, bylin hub, ryb, ptáků, savců a pozná rozdíly mezi těmito skupinami 3. rozpozná nejběžnější druhy zvířat a rostlin, popíše v základech a s pomocí jejich stavbu těla, způsob života a životní prostředí 4. porovná vhodné a nevhodné chování k životnímu prostředí 5. roztřídí základní druhy ovoce a zeleniny 	<p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; ochrana přírody</p>	

<p>Člověk a jeho zdraví ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše a uplatňuje základní hygienické návyky 2. rozliší potraviny zdravé a méně vhodné ke konzumaci 3. uvede příklady zdravých a nezdravých návyků a činností v životě, v denním režimu 4. rozpozná úraz a nemoc, popíše možné obtíže při nemoci ze svých zkušeností 5. chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 6. popíše základní části těla 	<p>lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, vývoj jedince péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena,</p>	
<p>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiný</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru 2. rozliší a popíše bezpečné a nebezpečné chování v dopravních situacích 3. ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<p>závislosti - návykové látky, hrací automaty, počítače krizové situace – bezpečné chování v silničním provozu, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</p>	

<p>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>1.zná , popíše, předvede způsoby jednání s neznámými lidmi 2. uvede příklady chování v případě nepříjemné komunikace s neznámými lidmi 3. ví kdy vytočit tísňové linky 4. zná telefonní čísla tísňových linek</p>	<p>tísňová volání komunikace s neznámými lidmi mimořádné události</p>	
<p>ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>1. ví jak se chovat při mimořádných událostech 2. respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>		

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>Místo kde žijeme ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</p>	<p>1. vytvoří jednoduchý plán s důležitými body 2. vysvětlí, komu bude volat na důležitá telefonní čísla, a v kterých případech je použije</p>	<p>škola – bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace domov - orientace v místě bydliště</p>	
<p>ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje</p>	<p>1. pojmenuje obec, kraj, stát, hlavní město významná místa v okolí</p>	<p>význačné budovy, dopravní síť obec – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce</p>	

<p>a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p>	<p>2. podílí se na vypracování materiálu o historii obce</p>	<p>naše vlast – domov, krajina, národ</p>	
<p>Lidé kolem nás ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>1. vypráví o členech své rodiny, rozliší příbuzenské vztahy 2. rozliší a pojmenuje rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech a hodnotových žebříčcích lidí, projevuje toleranci ke spolužákům s různými odlišnostmi 3. vyslechne odlišný názor 4. dodržuje základní pravidla slušného a společenského chování, zhodnotí s pomocí jejich dodržování</p>	<p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost</p>	
<p>ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<p>1. vysvětlí náplň a význam různých povolání 2. vyjmenuje nejdůležitější výdaje domácnosti</p>	<p>fyzická a duševní práce, zaměstnání vlastnictví – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti</p>	

<p>ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. správně určí, kolik je hodin na ciferníkových hodinách 2. určí počet sekund v minutách, minut v hodinách, počet hodin ve dnech 3. seřadí další jednotky času 4. přiřadí délku známých činností k časové jednotce 5. řadí události správně do skupin podle toho, zda se odehrávají v minulosti, přítomnosti nebo budoucnosti 	<p>orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období</p>	
<p>Lidé a čas ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 2. vyjmenuje některé rodáky a objasní stručně jejich význam 2. převede některé místní pověsti a báje 	<p>regionální památky – péče o památky báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj</p>	
<p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 2. pojmenuje zvyky v průběhu roku 3. přiřadí vybrané státní svátky a významné dny k významu a události, která se k nim vztahuje 	<p>současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p>	

<p>Rozmanitost přírody ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. roztřídí zeleninu do druhů, podle části, pro kterou se pěstují 2. roztřídí ovoce na malvice, peckovice a bobule 3. uvede příklad jedlých, nejedlých a jedovatých hub 4. rozliší byliny, keře a stromy, popíše základní části jejich těl 5. uvede společné znaky živočichů 6. rozliší skupiny živočichů podle jejich potravy 7. uvede základní charakteristiku savců, ptáků, ryb, plazů a obojživelníků a jejich zástupce 	<p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p>	
<p>ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje a charakterizuje části neživé přírody – horniny a nerosty, vzduch, půda, voda, světlo a teplo 2. objasní v základech význam neživé přírody pro život a její ochranu 3. nakreslí, popíše a vysvětlí koloběh vody v přírodě 4. rozliší a pojmenuje rozdíly ve skupenství látek, vody 5. pojmenuje základní jednotky hmotnosti, teploty, objemu, času, měřidla těchto veličin, některé z těchto veličin sám změří 6. provede pokusy s rozpustností látek 7. uvede příklady znečištění přírody a možných řešení 	<p>životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi rovnováha v přírodě – význam, základní společenstva látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, význam pro život nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana životního prostředí</p>	

5.1.6 PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v následujících okruzích:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorují a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojení této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákům zvládat nové životní situace, upevňovat jejich pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí žáci chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různorodost činností a úkolů by měla u žáků probudit kladný vztah k místu jejich bydliště a postupně také rozvíjet vztah k naší zemi. Žáci se seznamují s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i s problémy globálními. Poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Seznamují se s planetou Zemí, jako planetou sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život.

Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat i hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku mohou přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Seznamují se s tím, jak se člověk vyvíjí a co je pro jeho život vhodné a nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví, nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

b) Časové vymezení

Předmět je realizován podle učebního plánu ve 4. a 5. ročníku 1. stupně v časové dotaci 2 hodin týdně ve čtvrtém ročníku a jedna hodina v pátém ročníku.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	0	0	0	2	1	3

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která bývá doplněna dalšími akcemi – např. exkurze, návštěvy zoologické a botanické zahrady, sběrných dvorů, třídění odpadu, aktivní účast na projektech a v soutěžích, besedy s odborníky a návštěvy ekologických vzdělávacích programů, spolupráce s Odborem životního prostředí MÚ i s pracovníky CHKO Český ráj. Výuka probíhá v kmenové třídě, případně v terénu či počítačové učebně. V rámci metod práce využívá učitel skupinovou formu, učení formou her a projektů, dle potřeb používá i výuku frontální.

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

ENV: Základní podmínky života
                   Ekosystémy
                   Lidské aktivity a problémy životního prostředí
                   Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná živé a neživé přírodniny 2. na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou 3. objasní základní podmínky pro život organismů 4. na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody 	<p>živá a neživá příroda</p>	<p>ENV Ekosystémy (lesní ekosystém – ohrožení, ochrana)</p>

<p>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) 2. na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu 4. vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev 5. roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce 	<p>rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p>	<p>ENV Základní podmínky života (ochrana biologických druhů)</p>
<p>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje základní projevy života 2. na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné 3. určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu 4. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků 	<p>rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí</p>	

<p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p>	<p>1. na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období</p>	<p>vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p>	
<p>ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p>	<p>1. na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí</p>	<p>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p>	
<p>ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<p>1. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<p>pokus</p>	

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</p>	<p>1. rozpozná živé a neživé přírodniny 2. na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou 3. objasní základní podmínky pro život organismů 4. na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody</p>	<p>Živá a neživá příroda</p>	<p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady a příroda)</p>
<p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</p>	<p>1. na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období</p>	<p>Země a vesmír</p>	<p>ENV Vztah člověka k prostředí (odpadové hospodářství v naší obci)</p>

<p>ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí a pojmenuje části lidského těla 2. uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 3. rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života 4. pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti apod.) 	<p>lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p>	
<p>ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 2. určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života 	<p>partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy</p>	

<p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. navrhne rozdělení svého času rámci jednoho dne 3. zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí 4. objasní důležitost zdravého životního stylu 	<p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních</p>	
<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika 2. navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů 3. popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život 4. popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu 	<p>osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	

<p>ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p>	<p>1. vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky 2. předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek</p>	<p>návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p>	
<p>ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p>	<p>1. vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře 2. rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci 3. zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny 4. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky</p>	<p>péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních</p>	

<p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít 3. předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění 5. v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění 	<p>mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	
---	---	--	--

5.1.7 VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

V předmětu vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v následujících okruzích:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorují a přemýšlí o nich. Podmínkou

úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojení této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákům zvládat nové životní situace, upevňovat jejich pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí žáci chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různorodost činností a úkolů by měla u žáků probudit kladný vztah k místu jejich bydliště a postupně také rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Žáci se seznamují s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i s problémy globálními. Poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

b) Časové vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	0	0	0	2	2	4

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která bývá doplněna dalšími akcemi – např. exkurze, besedy, návštěva muzea, aktivní účast na projektech a v soutěžích. Výuka probíhá zpravidla v kmenové třídě, případně v počítačové učebně či v terénu. Během 4. ročníku se žáci účastní teoretické i praktické přípravy mladých cyklistů.

V rámci metod práce využívá učitel formu skupinovou, učení formou her a projektů, dle potřeb používá i výuku frontální. Plánovány jsou exkurze, vycházky s mapou do terénu, návštěva památkového objektu v okolí apod

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Poznávání lidí
VDO:	Občanská společnost a škola
	Občan, občanská společnost a stát
	Principy demokracie jako formy vlády a rozhodování
	Formy participace občanů v politickém životě
VMEGS	Objevujeme Evropu a svět

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	<ol style="list-style-type: none"> vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny 	<p>domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště</p> <p>škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace</p> <p>obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť</p>	VDO Občanská společnost a škola (formy participace žáků na životě místní komunity)
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<ol style="list-style-type: none"> určí světové strany podle přírodních jevů vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, světové strany	VDO Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti – práva a povinnosti)

<p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa 	<p>mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>	
<p>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. se zorientuje v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky 2. s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 3. z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast 4. porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem 	<p>okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, světové strany</p>	<p>OSV Poznávání lidí (hledání výhod v odlišnostech)</p>
<p>ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 2. porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země 	<p>Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU</p>	

<p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. uvede místa a situace, kde státní symboly používáme 	<p>naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR</p>	
---	--	---	--

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa 	<p>mapy ČR, Evropy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>	<p>VDO Formy participace občanů v politickém životě (parlamentní, krajské, komunální volby – význam)</p>

<p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců 2. z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. uvede místa a situace, kde státní symboly používáme 	<p>naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR</p>	<p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů a styl života v evropských rodinách)</p>
<p>ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 2. porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země 	<p>Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU</p>	<p>VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokratické řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti)</p>

<p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zanesse časové údaje do časové osy 2. určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informaci časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti 	<p>orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období</p>	
<p>ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 2. vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany 	<p>současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života chráněná krajinná oblast, geopark, národní park, městské památkové rezervace</p>	
<p>ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. srovná a zhodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 	<p>život předků</p>	

<p>ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) 2. uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí 3. rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby 4. vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů 	<p>rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání</p>	
<p>ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat 2. popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) 3. připraví argumenty k prezentaci svého názoru 4. vyslechne odlišný názor 	<p>soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým</p>	

<p>ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<p>1. používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze 2. na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů 3. vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<p>formy vlastnictví peníze nákupy spoření a dluhy</p>	
---	--	--	--

5.1.8 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V tomto předmětu je třeba u žáků postupně vytvářet kladný vztah k hudbě, rozvíjet jejich hudebnost, podporovat schopnosti hudbu emocionálně prožít. Veškeré hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových.

V rámci vyučovacího předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura.

a) Obsahové vymezení

Obsahem vyučovacího předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Hudební výchova.

V počáteční etapě – na 1. stupni základního vzdělávání - si klade Hudební výchova za cíl povzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností.

Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti včetně vlastního experimentování.

b) Časové vymezení

Vyučovací předmět je realizován podle učebního plánu v 1. až 5. ročníku 1. stupně v časové dotaci vždy 1 vyučovací hodiny týdně.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	1	1	1	1	1	5

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která bývá doplněna dalšími akcemi – např. návštěvy koncertů, žákovská vystoupení, školní pěvecký sbor, ... Výuka probíhá převážně v kmenové třídě vybavené klavírem či kytarou, audiopřehrávačem, Orffovým instrumentářem včetně řady dalších rytmických nástrojů. Žáci při výuce používají učebnice, notové sešity, zpěvníky apod.

Formy a metody práce:

Učitel ve výuce využívá, dle svého rozhodnutí, následující formy práce:

- skupinová
- individuální
- účasti na soutěžích
- veřejná vystoupení pro rodiče a veřejnost

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV   Komunikace
 VMEGS   Jsme Evropané

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	1. zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	písně pro děti, populární písně pro děti zásady hlasové hygieny Intonace Rytmus zpěv ve skupině s oporou učitelova hlasu nebo nástroje nota celá notová osnova první seznámení s houslovým klíčem	

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	1. spojuje hudbu a rytmus s pohybem	rytmická cvičení, rytmizace textů práce nejméně se 3 hudebně pohybovými hrami hra na tělo, vzestupná a sestupná řada pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady (tempo, dynamika) prvky tanečního pohybu držení ve dvojici	OSV Komunikace (cvičení v neverbálním sdělování pomocí hudby)
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	1. doprovází jednoduché písně na Orffovy nástroje	písně pro děti, populární písně pro děti	
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	1. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	práce s dětským instrumentárem a improvizovanými nástroji	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,		zpěv - sólo, skupiny, sbor správná artikulace hlasová hygiena	

instrumentální a vokálně instrumentální		houslový klíč noty: celá, půlová, čtvrtová, grafické znázornění vzestupné sestupné melodie	
---	--	--	--

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	1. rozpozná v jednoduché hudbě vybrané hudební nástroje	práce s nejméně 4 poslechovémi skladbami seznámení se s dalšími hudebními nástroji hudební rytmus rytmizace, melodizace, hudební improvizace	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	1. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu Kánon hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardu apod. taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem; písně pro děti, populární písně pro děti pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	1. píseň či melodii zahraje, zazpívá či ji pohybově ztvární 2. zahraje jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, prodlevu, tóny harmonických funkcí)	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	1. zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň 2. dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti (nasazení tónu, dechová opora, odpovídající dynamika) 3. se orientuje v notovém/grafickém záznamu písně	dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. A spodního V. stupně apod.), grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akceptace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva) taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance kvality tónů - délka, síla, barva, výška	

<p>HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové) 2. vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně 3. zahraje úryvek zvolené písně či skladby 4. využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukci doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje 	<p>hudební nástroje</p> <p>hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)</p>	<p>VMEGS Jsme Evropané (hudební nástroje v hymnách vybraných evropských států)</p>
--	--	---	--

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, rouda, variace 2. určí hudební formu vybrané ukázky 	<p>písně a skladby</p>	

<p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků</p>	<ol style="list-style-type: none"> vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky 	<p>práce s poslechovými skladbami rozlišování hudby polyfonní a homofonní, hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem -rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace vokální a instrumentální nauka o hudebních nástrojích hudba lidová, jazzová, symfonická, rocková, církevní, světská významní skladatelé</p>	
<p>HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>	<ol style="list-style-type: none"> vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně jednoduchou předehru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.) vytvoří k zahranému či zpívanému předvěti rytmické nebo melodické závěti zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo 	<p>hra na elektronické nástroje a využití hudebních aplikací</p>	
<p>HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<ol style="list-style-type: none"> reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní (mazarcka, polka) předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně 	<p>pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru - utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. provádí hudební improvizaci na akustických nástrojích 2. provádí hudební improvizaci na elektronických nástrojích 3. provádí hudební improvizaci na hudebních aplikacích 4. vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry 	<p>hra na hudební nástroje - reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardu apod. hudební aplikace</p>	
--	--	---	--

5.1.9 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

Předmět výtvarná výchova realizuje obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura. Těžiště a hlavní cíl výtvarné výchovy je přímo v jejích hodinách, v přímém prožívání a aktivní činnosti žáků. Formou bezprostředního prožitku nacházejí žáci cestu k vlastnímu pohledu na svět i způsob vlastního aktivního uchopení skutečnosti. Učitel nabízí žákům uvolněnou tvůrčí atmosféru v hodinách, která je podmínkou pro svobodné vyjadřování.

Obsahem vyučovacího předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výtvarná výchova.

Výtvarné techniky, postupy a náměty se realizují dle potřeb učitele, zaměření žáků a možností školy.

b) Časové vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	1	2	2	1	1	7

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která probíhá převážně v kmenové třídě. V průběhu školního roku se žáci účastní výtvarných soutěží, výtvarných dílen a projektů. Navštěvují výstavy, malují v plenéru. Dle potřeby a zájmu se podílejí na přípravě a výrobě dárečků na různé akce – vánoční trhy, den otevřených dveří, zápis budoucích žáků 1. tříd, ...

Formy a metody práce

Ve výuce je využívána frontální, skupinová i individuální forma práce - dle rozhodnutí učitele. Žáci se účastní různých projektů (např. ke Dni matek), výtvarných soutěží, navštěvují výstavy, postupně se seznamují s tvorbou nejznámějších ilustrátorů a výtvarných umělců.

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata

OSV   Kreativita

MDV   Stavba mediálních sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu 2. zvládá zpracovávat přírodní materiál – nalepování, dotváření, tisk, otisk apd.... 	rozvoj představivosti a fantazie na základě vlastního prožitku výtvarné vyjádření živé a neživé přírody ilustrátoři dětských knih vizuálně obrazná vyjádření - typy (malba, kresba, loutky a hračky, ilustrace textů)	

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	1. řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích	barevný kontrast a harmonie práce s barvou: různé druhy barev, hustota a odstín využívání různých druhů linie: rovnoběžnost a křížení, hustota a šířka práce s plastickým materiálem, plošné i prostorové vyjádření práce s přírodninami, textilem, semeny	
VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	1. uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	Výtvarné vyjádření živé a neživé přírody linie, kresba, funkce ilustrací, jejich výrazových prostředků ke skutečnosti na základě vlastního prožitku např. podle vyprávění, stavby, shlédnutí divadla, výletu, prázdnin	

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	1. využívá základní klasifikaci barev, chápe výrazové vlastnosti barev 2. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	1. uplatňuje při práci představivost a fantazii 2. seznamuje se s různými druhy výtvarného umění (malířství, grafika, sochařství, architektura)	umělecká výtvarná tvorba	

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů</p>	<p>1. rozpozná kresbu, malbu, fotografii, prostorové objekty, architekturu; popíše, v čem spatřuje nápadné rozdíly 2. rozpozná světlostní a barevný kontrast a ve své tvorbě jej uplatní 3. v kresbě, malbě i prostorové tvorbě projevuje schopnost porovnávat vztahy obrazových objektů a elementů (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy)</p>	<p>Míchání barev (Goethův barevný kruh) Kresba různým materiálem (pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel) Hra s barvou Kresba v plenéru Ilustrace textů</p>	<p>OSV Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)</p>

<p>VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností</p>	<p>1. vybere, uspořádá a zkombinuje objekty do celků podle svého záměru nebo podle zadání; vysvětlí význam, který objektům přisoudil</p> <p>2. vytvoří samostatně zvolenými prostředky – liniemi nebo barevnými plochami objekty a zaměří se na vztahy mezi nimi (vzájemná velikost, poloha, vzdálenost); vysvětlí, co vytvořil</p> <p>3. vytvoří jednoduchý plastický objekt z různých materiálů podle reálného objektu i své fantazijní představy</p> <p>4. rozmístí objekty v prostoru</p>	<p>Volná tvorba (skulptura, plastika)</p> <p>Hodnocení vlastní tvorby a tvorby svých spolužáků</p>	
--	---	--	--

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p>	<p>1. si uvědomuje rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat); vnímání různými smysly využije podle svého uvážení ve své tvorbě</p> <p>2. rozlišuje, co ve výsledcích jeho tvorby vychází z jeho představ</p>	<p>kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru</p> <p>výtvarně zpracovává přírodní materiály (tisk, frotáž, koláž...)</p>	

	<p>a fantazie a co z jeho smyslových vjemů</p> <p>3. nalezne a pojmenuje podněty (z každodenního života, ale i z vybraných uměleckých výtvarných děl), které působí převážně na jiné smysly, než je zrak</p> <p>4. převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru</p>		
<p>VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky</p>	<p>1. porovná, zda prostředky, které využil ve vlastní tvorbě, se odlišují od prostředků využitých v dílech spolužáků či dalších autorů; nalezené rozdíly pojmenuje</p> <p>2. porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků</p> <p>3. ve své tvorbě experimentuje s dosud nevyzkoušenými vizuálními prostředky a postupy</p>	<p>uplatnění spontaneity</p> <p>hledání nových kontextů</p> <p>volba vhodných prostředků k danému námětu,</p>	
<p>VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</p>	<p>1. sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu</p> <p>2. přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace</p> <p>3. vybere si interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná</p>	<p>výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení</p> <p>vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních</p> <p>vytváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin spolužáků</p> <p>vhodnost užití obrazových znakových prostředků pro dosažení konkrétních účinků v komunikaci</p>	<p>MDV Stavba mediálních sdělení (srovnávání vizuální tvorby v médiích a hledání jejich významu sdělení)</p>

VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	1. vybere, uspořádá a představí výsledky své práce (vytvořených, vybraných či upravených vizuálně obrazných vyjádření) 2. popíše svým spolužákům, jak při tvorbě postupoval	nové kontexty pro uplatnění samostatně vytvořených i přejatých obrazových znaků tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření vlastní portfolio beseda o výtvarnících a ilustrátorech rozeznávání českých ilustrátorů	
--	--	--	--

5.1.10 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

V předmětu tělesná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a vzdělávací obor Tělesná výchova.

Předmět tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků směřuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

b) Časové vymezení

Vyučovací předmět je realizován podle učebního plánu ve všech ročnících 1. stupně. V 1. až 3. ročníku jsou výuce věnovány vždy 2 hodiny týdně, ve 4. a 5. ročníku je časová dotace rozšířena na 3 vyučovací hodiny týdně.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	2	2	2	3	3	12

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která probíhá ve školní tělocvičně, na hřišti či v přírodě. V zimním období je výuka dle klimatických podmínek a nabídky provozovatele rozšířena o možnost bruslení na umělé ledové ploše.

V průběhu školního roku je výuka doplněna dalšími sportovními akcemi – např. účast žáků na sportovních soutěžích či v turnajích různých míčových her organizovaných příslušnými subjekty /např. SVČDM, TJ, Město Turnov, Liberecký kraj apod. Během 3. a 4. ročníku tvoří součást výuky daného předmětu pravidelná výuka plavání v místním plaveckém bazénu.

Formy a metody práce

Učitel při výuce využívá samostatného plnění kultivačního programu, práce žáků ve dvojicích i skupinového vyučování. Připravuje žáky na aktivní účast na úrovni školních, okrskových, okresních, krajských i celostátních sportovních soutěží.

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata

OSV	Seberegulace a sebeorganizace Psychohygienu
	Kooperace a kompetice
MKV	Lidské vztahy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ol style="list-style-type: none"> dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se dodržuje pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech 	<p>vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>pravidla chování při tělovýchovných aktivitách</p>	
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	1. spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	vytváření pozitivního vztahu žáků k pohybovým aktivitám příprava organismu – před pohybovou činností	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Zvládá cviky a usiluje o jejich zlepšení v souladu s indiv. předpoklady	akrobacie - kotoul vpřed kladinka - chůze s (bez) dopomoci běh - rychlý běh na 20-50m - základy polovysokého startu skok do dálky - z místa hod míčkem - z místa	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	1. ovládá a dodržuje základní pravidla	jednoduché kolektivní, míčové,... hry	

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	1. zvládá základní způsoby házení a chytání míče přiměřeně svým schopnostem a snaží se o zlepšení	základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi držení míče jednoruč a obouruč manipulace s míčem, přihrávky	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	1. pomáhá organizovat nenáročné pohybové hry za pomoci učitele	základní pravidla a povely hry soutěživé, kontaktní, hry pro rozvoj pohybové představitosti aj.	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	1. užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence (pasivně)	základní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí, výběr sportovní výstroje a výzbroje pro danou činnost, využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám, názvy používaného nářadí a náčiní, jeho příprava a úklid	

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	1. zvládá základní držení těla v pohybu 2. základní pohybové výkony, usiluje o jejich zlepšení 3. na povel odstartuje z polovysokého startu (seznámení s nízkým startem)	základy gymnastiky základy atletiky	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady	1. umí hrát se spolužáky pohybovou hru	základy sportovních her manipulace s míčem jednoruč a obouruč	

jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		spolupráce ve hře	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ol style="list-style-type: none"> 1. respektuje při pohybových činnostech ostatní děti 2. ovládá a dodržuje základní pravidla 	hry ve dvojicích a ve skupinách spolupráce ve družstvech závodivé hry	MKV Lidské vztahy (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost)
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	1. uvědomuje si možná nebezpečí při pohybových činnostech a snaží se jim předcházet	hygiena při tělesné výchově - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity předcházení úrazům při hrách, základní bezpečnostní pravidlo při gymnastickém cvičení, atletických činnostech,	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	1. užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence	organizace prostoru a činností zásady jednání a chování fair play	

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	1. uvědomuje si význam pohybu pro zdraví	význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu plavání	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	1. usiluje o zvládnutí základních prvků techniky atletiky - běhu, hodů míčkem a skoku do dálky, sportovní hry 2. usiluje o zvládnutí základů gymnastiky	- základy gymnastiky - průpravná kompenzační cvičení - akrobacie - kotoul vpřed a vzad základy atletiky - rychlý a vytrvalý běh - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem z místa a z rozběhu základy sportovních her - manipulace s míčem jednoruč a obouruč - průpravné hry - spolupráce ve hře	OSV Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence)
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	1. uvědomuje si možná nebezpečí při pohybových činnostech a snaží se jim předcházet	vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity základní zásady hygieny při pohybu v plaveckém bazénu	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	1. užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence	základní tělovýchovné pojmy, smluvené prvky, signály základy jednání a chování fair play	

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. účastní se pohybových aktivit střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň třikrát týdně 2. ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost) 3. usiluje o dobrou úroveň své tělesné zdatnosti. 	pohybové aktivity	OSV Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<ol style="list-style-type: none"> 1. seznamuje se se znaky vadného držení těla 2. pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat 	cvičení během dne napínací a protahovací cvičení uklidnění po zátěži	

	<p>3. ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení</p> <p>4. zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění</p>		
<p>TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<p>1. zvládá pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, základy plavání</p> <p>2. uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě</p> <p>3. vytváří varianty jednoduchých pohybových her</p>	<p>pohybové hry, gymnastika, atletika, rytmické a kondiční formy cvičení, průpravné úpoly, sportovní hry, plavání</p> <p>různé pohybové dovednosti</p> <p>pohybové hry</p> <p>základy gymnastiky (akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí)</p>	
<p>TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p>	<p>1. používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity</p> <p>2. po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu</p> <p>3. dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti</p> <p>4. předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem</p> <p>5. poskytne první pomoc při drobných poraněních</p>	<p>bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek</p> <p>první pomoc v podmínkách TV</p>	
<p>TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny</p>	<p>1. ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče,</p>	<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p>	

<p>k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p>	<p>hokejky, pálky a 2. svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení vybrané pohybové dovednosti 3. upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu</p>		
<p>TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p>	<p>1. vysvětlí podstatu chování fair play 2. svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži 3. vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her 4. podílí se na řízení utkání či soutěže 5. upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí 6. při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty</p>	<p>zásady jednání a chování-fair play, olympijské ideály a symboly pravidla her a soutěží základy sportovních her pohybové hry s různým zaměřením</p>	
<p>TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p>	<p>1. předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím 2. předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu 3. předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení</p>	<p>smluvené signály a povely organizace při TV osvojování různých činností</p>	
<p>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<p>1. změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti</p>	<p>základy atletiky (rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem) měření výkonů, základní pohybové testy</p>	

	<p>(v jiných pohybových aktivitách)</p> <p>2. přiměřeně pohybovou sestavu spolužáka</p> <p>3. změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti</p> <p>4. zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil</p>	<p>měření a posuzování pohybových dovedností</p>	
<p>TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<p>dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<p>význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu před pohybovou činností</p>	

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	1. se účastní pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval optimálně jednu hodinu denně 2. uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje 3. ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, 4. (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj 5. dbá o dobrou úroveň své tělesné zdatnosti zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	cvičení během dne, základy estetického pohybu napínací a protahovací cvičení základy gymnastiky (akrobacie, cvičení s náčiním a náradí)	OSV Psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládání stresových situací, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.)
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	1. zvládá pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení, průpravné úpoly, základy atletiky, základy	pohybové hry, gymnastika, atletika, rytmické a kondiční formy cvičení, průpravné úpoly, sportovní hry,	

dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	sportovních her, 2. uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě 3. vytváří varianty jednoduchých pohybových her		
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy	1. sestaví propozice jednoduché třídní soutěže 2. spoluorganizuje v rámci třídy jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu 3. navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě	pohybové činnosti	
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	1. změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných pohybových aktivitách) 2. přiměřeně ohodnotí pohybovou sestavu spolužáka 3. změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti 4. zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil	základy atletiky (rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem)	

<p>TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích 2. vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám 3. vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu 4. připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis 	<p>zdroje informací o pohybových činnostech místní tělovýchovné spolky</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ovládá základní techniky plavání 2. dobře se adaptuje na vodní prostředí 	
<p>TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ovládá základní techniky plavání 2. dobře se adaptuje na vodní prostředí 	<p>Plavání</p>	
<p>TV -5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ovládá alespoň jeden plavecký způsob 2. dokáže odhadnout své síly a zná prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<p>Plavání</p>	

5.1.11 PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení**

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky, doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, které jsou pro školu povinné:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

b) **Časové vymezení**

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	1	1	1	1	1	5

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která probíhá převážně v kmenové třídě. V průběhu školního roku se žáci účastní projektů /např. Tvorba z přírodních materiálů/. Dle potřeb a zájmu se podílejí na přípravě a výrobě dárečků na různé akce – vánoční trhy, den otevřených dveří, zápis budoucích žáků 1. tříd, ...

Formy a metody práce

Ve výuce je využívána frontální, skupinová i individuální forma práce, kterou doplňuje aktivní účast žáků na různých projektech.

d) Výchovně vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata

MKV	Princip sociálního smíru a solidarity
OSV	Kreativita

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:**Ročník: 1**

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	1. zvládne trhání, lepení, mačkání, stříhání, skládání a překládání	práce s papírem - trhání, lepení, mačkání, překládání, dokreslování šablon	
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	1. zvládne práci s jednoduchými pomůckami	práce s tradičními i netradičními materiály- stříhání, koláže dle návodu a předlohy práce s přírodninami – sbírání, třídění, kombinování práce s modelovací hmotou – hnětení, válení, předávání, ubírání, ohýbání, vyrývání, vykrajování	
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	1. zná základní potřeby a podmínky života rostlin	ošetřování rostlin, zalévání, kypření	
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	1. připraví stůl pro běžné stolování	jednoduchá úprava stolu	

Ročník: 2

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	1. orientuje se v základních podmínkách pro pěstování (voda, vzduch, světlo) 2. zhodnotí výsledky pozorování přírody	pěstování rostlin, klíčení atd. pozorování přírody péče a pěstování rostlin pokojových	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	1. dodržuje pravidla stolování	pravidla stolování	

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	1. dokáže dokončit práci	montáž stavebnic	
---	--------------------------	------------------	--

Ročník: 3

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	1. rozlišuje ohebnost, vláčnost, pružnost a tvrdost materiálu 2. vytvoří předmět	pracovní pomůcky a nástroje – funkce využití jednoduché pracovní operace a postupy	
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	1. pracuje podle slovního návodu a předlohy	jednoduché pracovní operace a postupy	
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	1. vytvoří podle slovního návodu výrobek	práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem	
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	1. vyjmenuje některé pokojové rostliny 2. zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	vytváření jednoduchého záznamu pozorování změn v přírodě pěstování pokojových rostlin	
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	1.připraví stůl pro běžné stolování 2.správně používá a drží příbor	jednoduchá úprava stolu – ubrus, prostírání, doplňky atd. pravidla a zásady stravování ve školní jídelně	MKV Princip solidárního smíru a solidarity (minoritní skupiny a jejich tradiční kultura stolování a tradiční pokrmy)

Ročník: 4

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku 2. využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku 	práce s papírem: překládání, skládání, stříhání, trháni, vystřihování, obkreslování šablon; skládanky, vystřihovanky	
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	<ol style="list-style-type: none"> 1. z nabídky vybere prvek a techniku uplatňovanou v lidové tvorbě a použije ho ve své práci 2. zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici určitého místa/regionu 3. uvede příklady lidových řemesel 	práce s textilem: navlečení nitě, uzlík, šití – přední a zadní steh, rozlišení rubu a líce tkaniny lidové zvyky, tradice a řemesla ukázka některých technik z lidové tvorby	
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité 2. popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů 3. z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje 	práce s přírodninami: sbírání, třídění, kombinování, spojování, propichování, navlékání, lisování, dotváření; rozlišování přírodních a umělých materiálů, určování vlastností různých materiálů	OSV Kreativita (cvičení kreativity – pružnost nápadů, originality, schopnosti věci vidět jinak..)
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	<ol style="list-style-type: none"> 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při práci s drobným materiálem 	práce s drobným materiálem	

	4. v modelové situaci ošetří drobné poranění		
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	<ol style="list-style-type: none"> 1. podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu 2. použije různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní 3. využije vlastní představivost při práci se stavebnicí 4. zorganizuje si a časově rozvrhne práci 	návod a předloha stavebnice, s jednotlivé části a možnostmi užití	
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozumí pojmům, poznámkám na odkazové čáře, značkám a symbolům používaným v jednoduchých pracovních návodech a postupech 2. dodrží zadaný pracovní postup dle slovního návodu, předlohy, náčrtu 3. si zorganizuje a časově rozvrhne práci 	vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu	

<p>ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere vhodné potraviny 2. zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další potřebné prostředky 3. podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne 4. představí a zhodnotí připravený pokrm 	<p>jednoduché pohoštění ze studené kuchyně</p>	
<p>ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při konstrukčních činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění 		

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	<ol style="list-style-type: none"> popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje 	vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy práce s papírem a kartonem práce s přírodninami	
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, které zaznamenává i s využitím digitálních technologií a zhodnotí je	<ol style="list-style-type: none"> vypěstuje rostlinu ze semene nebo ze sazenice založí jednoduchý pokus, na základě pozorování provede záznam růstu a vývoje rostliny z výsledků pokusů a pozorování vysvětlí správný postup při pěstování rostliny rozmnoží pokojové rostliny dělením trsů a řízkováním 	základní podmínky pro pěstování rostlin (zalévání, splachování listů, kypření, odstraňování odumřelých částí, přesazování, rozmnožování řízkováním a dělením trsů)	
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	<ol style="list-style-type: none"> vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů a pečuje o ni naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečuje o ni 	pěstování rostlin ze semen pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	<ol style="list-style-type: none"> popíše účel běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím vybere z nabídky nářadí, nádoby a další pomůcky potřebné pro zadanou činnost 	zahradnické nástroje, pomůcky a práce s nimi	

<p>ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při konstrukčních a pěstitelských činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění 	<p>zásady hygieny a bezpečnosti práce první pomoc při úrazu</p>	
<p>ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše základní vybavení kuchyně 2. popíše účel kuchyňského vybavení 	<p>základní vybavení kuchyně technika v kuchyni – historie a význam jednoduchá úprava stolu jednoduché pohoštění ze studené kuchyně výběr, nákup a skladování potravin</p>	
<p>ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prostře stůl k jednoduchému obědu 2. popíše nebo prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování 3. zhlédne modelovou situaci, upozorní na nevhodné společenské chování a doporučí vhodný způsob chování a jednání 	<p>základní pravidla stolování a chování u stolu</p>	
<p>ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při přípravě pokrmů 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění 	<p>základní hygienická pravidla při vaření první pomoc při vaření možné úrazy v kuchyni a jejich ošetření</p>	

5.1.12 NEPOVINNÝ PŘEDMĚT**5.1.12.1 ČEŠTINA HROU (nepovinný předmět)**Charakteristika vyučovacího předmětu**a) Obsahové vymezení:**

Žáci si v průběhu školního roku procvičují znalosti písmen, slabik formou vyhledávání v textu, obrázků, postupně se více začleňuje činnost procvičování vlastního čtení, seznamují se s dětskými knížkami.

b) Časové vymezení:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
počet hodin	1	0	0	0	0	1

c) Organizační vymezení:

Předmět ČJ hrou se vyučuje jako nepovinný předmět v 1. ročníku

Formy a metody práce:

Činnost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení techniky čtení, čtení s porozuměním.

K činnostem jsou využívány pracovní listy s různými typy úkolů, knihy pro malé čtenáře, programy na interaktivní tabuli.

Vyučovací hodina – skupinové práce, pracovní listy, rozhovory, poslech, vlastní čtení, pexeso

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Čeština hrou**

Ročník 1.

Výstup RVP	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy, projekty, průřezová témata	Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> - získá kladný vztah k jazyku, nebojí se vyjadřovat - učí se správně formulovat věty - učí se vyprávět příběh - rozumí pokynům k provedení úkolů - učí se pravidlům dialogu, rozhovoru - prohlubuje si techniku čtení - učí se čtení s porozuměním - učí se naslouchat a poslouchat mluvenému textu - literatura jiných zemí 	<p>technika čtení čtení s porozuměním vyjadřování práce s textem, knihou</p>		

5.2 Učební osnovy pro 2. stupeň

5.2.1 ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

a. **Obsahové vymezení:**

Charakteristika vyučovacího předmětu Obsahové vymezení Předmět dělíme na tři části: jazyková výchova, literární výchova a komunikační a slohová výchova. Výuka na druhém stupni navazuje na výuku prvního stupně.

- **V jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby mateřského jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti zobecňovat a porovnávat různé jevy a jejich odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek apod.
- **V literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím vhodné četby základní literární druhy (proza, poezie, drama), učí se vnímat jejich specifické znaky a rozvíjet své dovednosti tvořivé interpretace. Úkolem literárního vzdělávání není osvojování dílčích poznatků, dat a fakt, nýbrž především utváření dovednosti analyzovat a interpretovat literární text, aby žáci jeho významu a smyslu porozuměli.
- **V komunikační a slohové výchově** se žáci učí především naslouchat a rozumět různým jazykovým sdělením (mluveným i psaným), číst s porozuměním a kultivovaně psát a mluvit. Žáci se učí výstižně vyjadřovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Učí se posuzovat a hodnotit i formální stránku textů a jejich výstavbu.

b. **Časové vymezení:**

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	5	4	4	5	18

c. Organizační vymezení:

Výuka probíhá ve třídách.

Formy a metody práce

Formy

frontální vyučování, skupinová práce, kooperační formy výuky, exkurze, projekty

Metody

slovní, názorně-demonstrační, opakování a procvičování vědomostí, samostatná práce žáků, práce s textem, metody podporující čtenářství a psatelství

d. Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV Mezilidské vztahy

VMEGS Objevujeme Evropu a svět

MKV Lidské vztahy

MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Stavba mediálních sdělení

Vnímání autora mediálních sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČJL-9-2-04</p> <p>Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.</p>	<p>1. Přiřadí slovo ke slovnímu druhu. 2. Určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova. 3. Užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.). 4. Zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost).</p>	<p>Ohebné slovní druhy, mluvnické významy, tvary slov</p> <p>Pravopisná cvičení</p>	
<p>ČJL-9-2-03</p> <p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.</p>	<p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.</p>	<p>Práce s jazykovými příručkami</p> <p>Pravopisná cvičení</p>	
<p>ČJL-9-3-01 Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk</p>	<p>1. Jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává,</p>	<p>Zážitkové čtení a naslouchání</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem</p>	<p>OSV Mezilidské vztahy (</p>

<p>literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.</p>	<p>stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního. 2. V textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy. 3. Rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů). 4. Vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního).</p>	<p>Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické a epické</p>	<p>empatie a pohled na svět očima druhého)</p>
<p>ČJL-9-3-03</p> <p>Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.</p>	<p>Sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč.</p>	<p>Praktické čtení</p> <p>Poslech literárních textů</p> <p>Zážitkové čtení a naslouchání</p>	
<p>ČJL-9-1-05</p> <p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.</p>	<p>1. Vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější. 2. V krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. 3. Nahradí výrazy zjevně nevhodné</p>	<p>Jednoduché komunikační žánry</p> <p>Dopis</p> <p>Popis</p>	

	pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími.		
ČJL-9-2-06 Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	1. Určí ve větě podmět a přísudek.	Věta a souvětí, podmět a přísudek	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	1. vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností	Čtení jako zdroj informací Orientace v textu	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	1. Najde slovo nevhodně užití v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším.	Formulace a prezentace myšlenek	

<p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p>1. Najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu.</p>	<p>Vypravování Popis Charakteristika</p>	
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<p>1. Spisovně vysloví česká a běžně užívaná cizí slova.</p>	<p>Zvuková stránka jazyka Asimilace znělosti</p>	
<p>ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p>	<p>1. Poznává slova, která jsou slovotvorně příbuzná. 2. K danému slovu doplní slova odvozená. 3. Vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených. 4. Vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním Prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování.</p>	<p>Slovní zásoba a její obohacování Slovotvorba Nauka o významu slov</p>	
<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<p>1. Spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic.</p>	<p>Věta a souvětí Větné členy</p>	

<p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>1. Navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text. 2. Odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama.</p>	<p>Literární druhy a vybrané žánry Vybraní autoři</p>	<p>MDV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě)</p>
<p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p>1. Uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí.</p>	<p>Literární dílo a jeho ztvárnění</p>	

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<p>1. Najde výrazný prostředek manipulace v textu. 2. Rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu. 3. Zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora).</p>	<p>Mediální gramotnost</p>	<p>MDV Vnímání autora (identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení)</p>

<p>ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu. 2. Bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse. 	<p>Komunikační a slohová cvičení</p> <p>Prezentace vlastního názoru</p>	<p>MKV Lidské vztahy (uplatňování principu slušného chování, tolerance, empatie)</p>
<p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku. 2. Vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu. 3. Vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu. 	<p>Orientace v textu</p> <p>Klíčová slova</p> <p>Hlavní myšlenka textu</p>	
<p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. 2. Vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení. 	<p>Vybrané slohové útvary se zaměřením na konkrétního adresáta</p>	
<p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě. 	<p>Skladba</p> <p>Větné členy</p> <p>Věty hlavní a vedlejší</p>	
<p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Píše bez pravopisných chyb. 	<p>Pravopisná cvičení</p>	

slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ol style="list-style-type: none"> 1. V textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.). 2. Nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným. 3. Posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod. 	Rozvrstvení národního jazyka	
ČJL-9-3-02 rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	1. Rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace.	Vybraní autoři národní a světové literatury Specifické rysy stylu autora	
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	1. Vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu a záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu.	Tvořivé činnosti s literárním textem	

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	1. Žák po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu.	Fakta a názory	MDV Stavba mediálních sdělení (příklady stavby a uspořádání zpráv v médiích)
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	1. Odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů. 1. Pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti.	Funkční styly Diskuze	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	1. Využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném. 1. Posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč.	Jazyková kultura Vybrané komunikační a slohové útvary Interpretace a kritika	

<p>ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p>	<p>1. Posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí)</p>	<p>Vybraná literární díla a autoři</p>	<p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa v literatuře)</p>
<p>ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<p>1. Vyhledá potřebné informace ve vhodných informačních zdrojích.</p>	<p>Práce s vybranými zdroji informací Opakování učiva</p>	

5.2.2 CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:**

- podporuje zájem o studium cizích jazyků obecně, je vyučován v návaznosti na výuku angličtiny na 1. stupni
- vytváří jazykové znalosti a dovednosti pro aktivní komunikaci v cizím jazyce
- přispívá k chápání a objevování skutečností
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
- snižuje jazykové bariéry
- umožňuje poznávat život a kulturu zemí používajících tento jazyk
- prohlubuje mezinárodní porozumění

b) **Časové vymezení:**

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	3	3	4	3	13

c) Organizační vymezení:

- Místo realizace: kmenová učebna, jazyková učebna, učebna VT
- Dělení: na skupiny, zpravidla v počtu do 18 žáků ve skupině

Formy a metody práce

- Skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Komunikace
VDO	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VMEGS	Evropa a svět nás zajímají
MKV	Kulturní diference
MDV	Práce v realizačním týmu

Vzdělávací obsah vyučovacého předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p>	<p>1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu</p> <p>1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p>	<p>sloveso „být“ a „mít“ přítomný čas prostý a průběhový frekvenční příslovce popsání každodenních zvyků vazba „there is/are“ minulý čas slovesa „být“ pravidelná a vybraná nepravidelná slovesa popis osoby přídavná jména ve srovnávacích větách počitatelná a nepočitatelná podstatná jména základní informace o anglicky mluvících zemích výslovnost</p>	<p>VMEGS Evropa nás zajímá (zvyky a tradice anglicky mluvících národů)</p>
<p>CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<p>1. zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života</p> <p>2. zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů</p> <p>3. zapojí se do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí a na podobné výpovědi reaguje</p>		

<p>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<p>1. krátce pohovoří na osvojené téma</p>		
<p>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<p>1. popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět 2. vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí</p>		
<p>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p> <p>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě</p> <p>1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat 2. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu</p>		
<p>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>1. doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává</p>		

<p>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat</p>	<p>1. napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí 2. napíše jednoduchý příběh</p>		
---	--	--	--

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</p> <p>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat</p>	<p>1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojeným tématům</p> <p>1. porozumí obsahu jednoduchého projevu pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojeným tématům</p>	<p>pravidelná a nepravidelná slovesa minulý prostý x minulý průběhový budoucí čas, modální slovesa, místa, popis, orientace předložky vazba „there was, were“ člen určitý a neurčitý vybrané informace o anglicky mluvících zemích výslovnost</p>	<p>MKV Kulturní difference (život vrstevníků v cizích zemích)</p>
<p>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech</p>	<p>1. pohovoří na osvojené téma</p>		

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	1. vypráví souvislý jednoduchý příběh		
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	1. porozumí obsahu jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat		
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. napíše jednoduchý souvislý příběh		

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
--------------------------	------------	-------	------------------

<p>CJ-9-2-01 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<p>1. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru 2. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích</p>	<p>přítomný čas prostý x průběhový vyjádření budoucnosti will x be going to minulý čas prostý x předpřítomný čas použití for a since vztažná zájmena a věty trpný rod první podmínková věta rozšiřující informace k anglicky mluvícím zemím výslovnost</p>	<p>OSV Komunikace (vedení dialogu na různá témata)</p>
<p>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<p>1. vypráví příběh za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami 2. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami</p>		
<p>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p>	<p>1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě</p>		
<p>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>1. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu</p>		

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	1. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojky a příslovci 2. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojky a příslovci		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky		

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	1. v běžném rozhovoru sdělí své názory a využije k tomu vhodné jazykové prostředky 2. vede běžný rozhovor, ve kterém využívá adekvátní anglickou gramatiku	slovesné časy (přítomný prostý a průběhový, minulý prostý a průběhový, předpřítomný čas) vyjádření budoucnosti pomocí be going to x přítomný průběhový čas x will podmínkové věty trpný rod přítomný a minulý vazba used to rozšiřující informace k anglicky mluvícím zemím výslovnost	MDV Práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu)

<p>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<p>1. rozpozná, které slovesné časy k jednotlivému popisu událostí, plánů, situací využít</p>		<p>VDO Principy demokracie jako formy vlády</p>
<p>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>1. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života 2. porozumí hlavní myšlence textu adekvátní úrovně</p>		
<p>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>1. doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy do formuláře z běžného života</p>		
<p>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>1. napíše o důležitých milnících svého života, uvede své zájmy, schopnosti, dovednosti, popíše své plány do budoucna</p>		
<p>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>1. dle daného sdělení použije vhodnou formu odpovědi, rozezná prvky formálního a neformálního sdělení</p>		

5.2.3 DALŠÍ CIZÍ JAZYK

5.2.3.1 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:** Další cizí jazyk si povinně vyberou žáci od 7. ročníku. Výuka je zaměřena na rozvíjení komunikativní kompetence žáků, zejména poslechu s porozuměním, v hovoru ve spojení s dovednostmi čtení a psaní. Důraz je kladen na zvukovou a grafickou stránku jazyka.

b) **Časové vymezení:**

ročník	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	2	2	2	6

c) **Organizační vymezení:**

Výuka probíhá ve třídách, případně jazykové učebně. Ve skupině žáků jsou žáci z paralelních tříd v ročníku.

Formy a metody práce

Skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, příležitostné akce, např. návštěvy družebních měst ze zahraničí

d) **Výchovné a vzdělávací strategie:**

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Komunikace
VMEGS	Objevujeme Evropu a svět
MKV	Multikulturalita

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p>	<p>1. řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) 2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)</p>	<p>slovní zásoba k tématům: já a moje rodina, volnočasové aktivity, škola základní výslovnostní návyky realie německy mluvících zemí časování pravidelných sloves v přítomném čase slovesa „sein“ a „mögen“ v přítomném čase slovosled vět tázacích a oznamovacích členy (určitý i neurčitý) záporné zájmeno „kein“ zápor číslovky 1 - 20</p>	<p>MKV Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)</p>

<p>DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p>	<p>1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek</p>		
<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p>	<p>1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)</p>		

<p>DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů a činností, které běžně vykonává</p>		
---	---	--	--

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)</p>	<p>slovní zásoba: volný čas, koníčky, škola, časové údaje, jídlo a pití realie německy mluvících zemí časování nepravidelných sloves v přítomném čase sloveso „haben“ modální slovesa v přítomném čase 4. pád vazba „es gibt“ přivlastňovací zájmena číslovky 1–1000</p>	<p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (život a styl v evropských rodinách)</p>

<p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>1.představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět</p>		
<p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p>	<p>1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)</p>		

<p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>1. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 2. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)</p>		
--	--	--	--

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)</p>	<p>slovní zásoba: dům a byt, oblečení, nákupy, město reálie německy mluvících zemí časování sloves s odlučitelnou předponou v přítomném čase modální slovesa 3. pád předložky se 3. a 4. pádem</p>	<p>OSV Komunikace (vedení dialogu)</p>

<p>DCJ-9-2-03</p> <p>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. zeptá se na konkrétní informace (např. o předmětech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 		
---	--	--	--

<p>DCJ-9-3-03</p> <p>rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<p>1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)</p> <p>2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem</p>		
<p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává</p>		

5.2.3.2 ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:**

Další cizí jazyk si povinně vyberou žáci od 7. ročníku. Výuka je zaměřena především na komunikativní kompetence. Vedle důrazu na základní komunikaci, je kladen důraz na zvukovou mluvenou stránku jazyka, včetně reálií. Předmět využívá znalostí žáků z literatury, dějepisu a zeměpisu.

b) **Časové vymezení:**

ročník	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	2	2	2	6

c) **Organizační vymezení:**

Výuka probíhá ve třídách, případně jazykové učebně nebo učebně VT. Ve skupině žáků jsou žáci z paralelních tříd v ročníku.

Formy a metody práce

Skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, příležitostné akce, např. návštěvy družebních měst ze zahraničí

d) **Výchovné a vzdělávací strategie:**

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Komunikace
VMEGS	Objevujeme Evropu s svět
MKV	Multikulturalita

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	1. řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) 2. porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	Pravidla výslovnosti a pravopisu Pozdravy, oslovení, představování, poděkování Čas Časování sloves (přítomný čas) Přídavná jména Číslovky základní do 100 Nepravidelná slovesa Škola Vyprávění o každodenních situacích v přít. čase Osobní zájmena Předložky Otázky a zápor Španělsko, Latinská Amerika Určování hodin Rodina Sloveso gustar (líbit se)	MKV Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)

<p>DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p>	<p>1. použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek</p>		
<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p>	<p>1. porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)</p>		
<p>DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>1. zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů a činností, které běžně vykonává</p>		

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)</p>	<p>Časování sloves Přídavná jména Denní režim Části těla Popis osoby Minulý čas prostý Nepravidelná slovesa Bydlení Slovesa ser, estar, hay Číslovky 0 – 1000 Vazba ir + a + infinitiv (vyjádření budoucnosti)</p>	<p>VMEGS Objevujeme Evropu a svět (život a styl v evropských rodinách)</p>

<p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. popíše skutečnosti (např. předměty, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 		
<p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 		

<p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p>1. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 2. napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)</p>		
--	--	--	--

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>1. zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 2. porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)</p>	<p>Charakter / Vlastnosti Sport Slovesa gustar – encantar Město, orientace ve městě Řadové číslovky Oblečení Počasí Vazba estar + gerundium Příroda, zvířata Minulý čas složený Imperativ Výrazy muy / mucho</p>	<p>OSV Komunikace (vedení dialogu)</p>

<p>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p>1. reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. zeptá se na konkrétní informace (např. o předmětech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět</p>		
<p>DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému</p>	<p>1. porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen</p>		

<p>textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<p>obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem</p>		
<p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává</p>		

5.2.4 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět matematika vybavuje žáky vědomostmi a dovednostmi potřebnými v praktickém životě a vytváří předpoklady pro další studium.

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů a matematických postupů
- rozvoj abstraktního myšlení a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Matematika je úzce svázaná s dalšími předměty, jako např. fyzika, zeměpis, chemie a informatika. Na výuku matematiky navazuje volitelný předmět Matematický seminář.

b) Časové vymezení ročník

Ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem
počet hodin	4	4	5	5	18 hodin

c) Organizační vymezení

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách.

V hodinách matematiky je kladen důraz na samostatnou práci žáků, učitel volí formy problémového vyučování, kdy podporuje i týmovou spolupráci.

d) Výchové a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence.

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VMEGS	Objevujeme Evropu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ol style="list-style-type: none"> 1. provádí základní početní operace s přirozenými a desetinnými čísly 2. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru přirozených a desetinných čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. vyznačí na číselné ose desetinné číslo 4. určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 	<p>Přirozená čísla Desetinná čísla</p>	
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ol style="list-style-type: none"> 1. zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor 	<p>Zaokrouhlování čísel Práce s kalkulačkou, mobilem</p>	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek 2. využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 10) 3. rozloží dvojciferné číslo na součin prvočísel 	<p>Dělitelnost přirozených čísel</p>	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-04-vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	1. vypracuje jednoduchou tabulku 2. užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	Převody jednotek	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. využívá matematickou symboliku	Rovinné útvary- čtverec, obdélník, trojúhelník, úhel	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu)
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. rozpozná rovinné obrazce (čtverec, obdélník, trojúhelník) 2. používá pojmy-strana, vrchol, základna, ramena 3. rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků	Rovinné útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník, úhel	

<p>M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. odhaduje velikost úhlu 2. sestrojí úhel o dané velikosti 3. určí výpočtem součet, rozdíl, součin a podíl úhlů 4. určuje velikost úhlu pomocí úhломěru 	<p>Úhel</p>	<p>OSV Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních schopností pro kooperaci)</p>
<p>M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. určí výpočtem obsah trojúhelníku (v jednodušších případech), čtverce, obdélníku) 3. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku) 4. používá a převádí jednotky délky 5. používá a převádí jednotky obsahu 	<p>Obvod a obsah čtverce obdélníka, trojúhelníka</p>	
<p>M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozhodne, zda je útvar osově souměrný 2. určí osu souměrnosti 3. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti 	<p>Osová souměrnost</p>	

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr) 2. používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol	Krychle, kvádr	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	1. používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr)	Síť krychle, kvádru	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	1. provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 4. provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak) 5. určí absolutní hodnotu celého čísla	Desetinná čísla Zlomky Celá čísla Číselná osa Absolutní hodnota	OSV Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení pozornosti a soustředění)

<p>M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor 	<p>Zaokrouhlování desetinných a celých čísel Práce s kalkulačkou a mobilem</p>	
<p>M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem 	<p>Poměr – měřítko, úměra, trojčlenka Zlomek, desetinné číslo, procenta</p>	
<p>M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. využívá daný poměr v reálných situacích 2. stanoví poměr ze zadaných údajů 3. využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu 	<p>Poměr, zlomek, desetinné číslo, procenta</p>	
<p>M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 2. určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 3. určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část 	<p>Procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent</p>	

M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	1. řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 2. popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel	Desetinná čísla, Zlomky, Celá čísla - příklady	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	1. vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu	Příklady závislostí z praktického života - diagramy, grafy, tabulky	
M-9-2-02 porovnává soubory dat	1. porovná kvantitativní vztahy, které jsou uvedeny v různých tabulkách nebo v tabulce a diagramu	Procenta, Zlomky, Desetinná čísla	
M-9-2-03 určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti	1. vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy, sestrojí graf 2. rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy	Přímá úměrnost, nepřímá úměrnost	
Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá	1. využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. využívá matematickou symboliku	Rovinné útvary Prostorové útvary Konstrukční úlohy	

potřebnou matematickou symboliku			
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. rozpozná čtyřúhelníky podle daných vlastností	Rovinné útvary - rovnoběžníky, lichoběžníky	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	1. odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku 3. určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku 4. používá a převádí jednotky délky 5. používá a převádí jednotky obsahu	Obsah a obvod čtverce, obdélníka, trojúhelníka, rovnoběžníku, lichoběžníku Převody jednotek	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	1. načrtne rovinný útvar podle slovního zadání 2. provede jednoduché konstrukce (rovnoběžník, lichoběžník) 3. ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání 4. používá matematickou symboliku	Konstrukční úlohy Rovinné útvary	

<p>M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p>	<p>1. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků</p>	<p>Shodnost trojúhelníků</p>	
<p>M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p>	<p>1. rozhodne, zda je útvar středově souměrný 2. určí střed souměrnosti 3. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti</p>	<p>Středová souměrnost</p>	
<p>M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p>	<p>1. rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol) 2. používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, plášť</p>	<p>Hranoly</p>	
<p>M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles</p>	<p>1. používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol)</p>	<p>Hranoly</p>	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ol style="list-style-type: none"> vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy řeší jednoduchou úlohu ověří výsledek úlohy 	<p>Číselné a logické řady</p> <p>Číselné a obrázkové analogie</p> <p>Logické a netradiční geometrické úlohy</p>	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ol style="list-style-type: none"> určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života 		

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ol style="list-style-type: none"> zná z paměti druhé mocniny celých čísel od 1 do 10 a využívá je při výpočtech (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě umí odhadnout druhou mocninu a odmocninu 	<p>Druhá mocnina a odmocnina</p> <p>Mocniny s přirozeným mocnitelem</p>	

	4. umí určit hodnotu druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek, pomocí kalkulačky		
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	1. zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. účelně a efektivně využívá kalkulátor	Zaokrouhlování čísel Práce s kalkulačkou na mobilu a PC	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	1. vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 2. využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ 3. vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	Výrazy Mnohočleny	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	1. vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav 2. ověří správnost řešení slovní úlohy	Lineární rovnice Slovní úlohy	

Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak 3. vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles) 	Závislosti a data	VMEGS - Objevujeme Evropu a svět (srovnání států HDP, počet obyvatel..)
Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. umí charakterizovat vlastnosti hranolu 2. vypočítá povrch a objem hranolu 	Hranoly	
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	<ol style="list-style-type: none"> 1. využívá polohové a metrické vlastnosti 2. umí rozlišit odvěsny a přeponu 3. umí vysvětlit odvození vzorce Pythagorovy věty 4. využívá poznatků při výpočtu délek pravouhlého trojúhelníku 5. využívá poznatky ve slovních úlohách 6. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností 	Pythagorova věta	

<p>M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí vzájemnou polohu přímky a kružnice 2. určí vzájemnou polohu dvou kružnic 3. vypočítá obvod a obsah kruhu 	<p>Kruh, kružnice</p>	
<p>M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje válec 2. vypočítá objem a povrch válce 	<p>Válec</p>	
<p>M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. učí se sestavit jednoduché konstrukce 2. seznamuje se s pojmem množiny všech bodů dané vlastnosti 3. využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice, ...) v konstrukčních úlohách 	<p>Konstrukční úlohy</p>	
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>			
<p>M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy 		

<p>M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života</p>		
--	---	--	--

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>Číslo a proměnná</p>			
<p>M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p>	<p>1. řeší jednoduché výpočty o úrocích z vkladů a úvěrů</p>	<p>Finanční matematika</p>	

<p>M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<p>1. vyřeší soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav</p> <p>2. ověří správnost řešení slovní úlohy</p>	<p>Soustava dvou lineárních rovnic</p> <p>Slovní úlohy řešené pomocí soustavy dvou rovnic</p>	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>			
<p>M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p>	<p>1. vyhledá potřebné údaje v tabulce a grafu</p> <p>2. převádí údaje z textu do tabulky, grafu a naopak</p>	<p>Funkce</p> <p>Finanční matematika</p>	

<p>M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak 3. vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles) 		
<p>M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci 		
<p>Geometrie v rovině a prostoru</p>			
<p>M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků 2. provede jednoduché konstrukce s využitím znalostí o podobnosti trojúhelníků 	<p>Podobnost</p>	

<p>M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p>	<p>1. rozpozná mnohostěny (jehlan) a rotační tělesa (kužel, koule)</p> <p>2. používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová výška</p>	<p>Jehlan</p> <p>Kužel</p> <p>Koule</p>	
<p>M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p>	<p>1. odhaduje a vypočítá povrch jehlanu, kužele a koule</p> <p>2. odhaduje a vypočítá objem jehlanu, kužele a koule</p> <p>3. používá a převádí jednotky objemu a obsahu</p>		
<p>M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles</p>	<p>1. používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava</p> <p>2. rozpozná síť základních těles (jehlan, kužel)</p>		

<p>M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p>	<p>1. načrtne jehlan, kužel a kouli ve volném rovnoběžném promítání</p>		
<p>M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<p>1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy</p>		
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>			
<p>M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<p>1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy</p>		

<p>M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>1. určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině</p> <p>2. využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života</p>		
--	--	--	--

5.2.4.1 MATEMATIKA podle prof. Hejného

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

Předmět Matematika podle prof. Hejného se vyučuje jako samostatný vyučovací předmět v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace v 6. – 9. ročníku a navazuje na matematické zkušenosti žáků z 1. stupně. K výuce je využívána sada učebnic autorů Hejný a kol. Výuka matematiky podle prof. Hejného je zavedena na 2. stupni od školního roku 2016/2017 (6. ročník, vybrané třídy).

Vzdělávání je zaměřeno na:

- porozumění pojmům, vztahům, formulacím
- osvojení pojmů a matematických postupů
- rozvoj logického, analytického, exaktního a kritického myšlení
- užití matematiky v reálných situacích
- využití kalkulátorů, počítačů, tabulek a dalších pomůcek
- podporu vzájemné spolupráce žáků
- posílení intelektuálního sebevědomí žáků

Poznávací proces probíhá v řetězci: zkušenosti → jejich evidence → jejich organizace → odhalení vztahu.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Číslo a proměnná. 2. Geometrie v rovině a v prostoru. 3. Závislosti, vztahy a práce s daty. 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých okruhů prolíná.

b) Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem
počet hodin	4	4	5	5	18 hodin

c) Organizační vymezení

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách.

V hodinách matematiky je kladen důraz na samostatnou práci žáků, učitel volí formy problémového vyučování, kdy podporuje i týmovou spolupráci.

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence.

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VMEGS	Objevujeme Evropu

Ročník: 6. – 9

Výstup RVP	Naše výstupy a indikátory			Učivo	Průřezová témata
	díly A+B	díly C+D	díly E		
	Číslo a proměnná				
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ol style="list-style-type: none"> 1. provádí početní operace s celými čísly 2. vyhledá a určí nejmenší a největší prvek, 3. rozlišuje idiomy o n větší/menší, n krát větší/menší 4. sčítá kmenové zlomky 5. sčítá a odčítá desetinná čísla (desetiny, setiny) 6. základní operace realizuje mentálně, písemně i kalkulátorem. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zapíše číslo rozvinutým zápisem do řádu desetitisíců 2. uspořádá množinu celých i racionálních čísel 3. krátí/rozšiřuje zlomky, sčítá a odčítá zlomky a desetinná čísla, násobí zlomky i desetinná čísla, dělí desetinné číslo desetinným číslem 4. užívá n-tou mocninu, druhou odmocninu 5. provádí výpočty s mocninami 	<ol style="list-style-type: none"> 1. užívá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě 2. porovnává reálná čísla 3. užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a odmocninu 4. sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky a desetinná čísla, počítá s odmocninami 	Přirozená čísla, desetinná čísla, celá čísla, zlomky, reálná čísla Jednotky délky, obsahu, objemu Použití kalkulátoru v mobilu	OSV Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení pozornosti a soustředění) – 6. ročník

		6. převádí jednotky (obsah, objem, rychlost)			
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	1. při výpočtech zaokrouhluje, provádí odhady 2. účelně využívá kalkulátor	1. Zaokrouhluje, provádí odhady 2. účelně využívá kalkulátor	1. Provádí řádové odhady (propedeutika limity) 2. účelně využívá kalkulátor při výpočtech s reálnými čísly	Zaokrouhlování Použití kalkulátoru v mobilu	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	1. pracuje s pojmy sudé/ liché číslo, prvočíslo, číslo složené, násobek, největší společný násobek, dělitel, nejmenší společný dělitel 2. rozkládá přirozené číslo na součin	1. odhaluje a používá kritéria dělitelnosti 3, 4, 9, řeší úlohy s propedeutikou dělitelnosti 6, 8, 11, 12. 2. Používá prvočíselný rozklad pro nalezení NSD a nsn.	1. odhaluje a používá kritéria dělitelnosti 6, 8, 11, 12 2. využívá prvočíselný rozklad pro nalezení nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele více než dvou čísel	Dělitelnost přirozených čísel	

<p>M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. užívá desetinná čísla, kmenové zlomky - sčítá a odčítá kmenové zlomky (zejména se jmenovatelem menším než 13 a se jmenovatelem 60, 100) 2. krátí a rozšiřuje zlomky 3. znázorňuje zlomky a desetinná čísla na číselné ose 4. používá pojmy procento, počet procent, základ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. používá desetinná čísla (tisíciny až miliontiny), periodická čísla, složený zlomek, smíšené číslo, převrácené číslo, záporný zlomek 2. zmíněná čísla umísťuje na číselnou osu, vyjádří číslo opačné 3. pracuje s číselnými výrazy 4. řeší úlohy na procenta, procentovou část, promile, úrok 	<ol style="list-style-type: none"> 1. reálná čísla umísťuje na číselnou osu. 	<p>Zlomky, desetinná čísla Číselná osa Procenta Výrazy</p>	
<p>M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. získává zkušenosti s poměrem, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. dělí celek v daném poměru 		<p>Poměr, měřítko mapy</p>	

pracuje s měřítky map a plánů	modeluje situace s využitím poměru	2. pracuje s měřítky map a plánů 3. používá trojčlenku.			
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	1. řeší aplikované úlohy na procenta – určení počtu procent, základu, procentové části	1. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) 2. řeší úlohy o opakovaných slevách a zdraženích v procentech		Procenta Příklady z praxe	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	1. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnné v prostředí Krokování, Šipkových grafů, Součtových trojúhelníků,	1. používá písmeno jako: obecné číslo, proměnnou, neznámou 2. využívá jazyk algebry k řešení úloh 3. cíleně provádí úpravy	1. pracuje s mnohočleny 2. provádí cílené úpravy algebraických výrazů (i dělení trojčlenu dvojčlenem) 3. upravuje kvadratický	Výrazy Mnohočleny	

	Součinných čtverců, Vah, Autobusu, Egyptského dělení, ve slovních úlohách	jednodušších algebraických výrazů (vytýkání, roznásobování), ekvivalentní úpravy (druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin) 4. rozlišuje dvojčlen, trojčlen	trojčlen na čtverec		
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	1. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - získává zkušenosti v prostředích Mince, Váhy, Hadi, Šipkové grafy (propedeutika rovnic, soustav rovnic, absolutní hodnoty)	1. řeší soustavy dvou rovnic o dvou neznámých 2. prostřednictvím úloh se připravuje na řešení lineárních diofantických rovnic	1. řeší lineární nerovnice 2. v úlohách se připravuje na řešení kvadratické rovnice	Rovnice Soustavy rovnic	

<p>M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<p>1. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v různých prostředích – Krokování, Egyptské dělení, Indické násobení, Stovková tabulka, Součtové trojúhelníky, Číselná osa</p>	<p>1. modeluje konkrétní situace s pomocí matematického aparátu v oboru celých a racionálních čísel 2. používá absolutní hodnotu</p>		<p>Funkce</p>	
<p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>					
<p>M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p>	<p>1. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 2. používá Vennovy diagramy jako nástroj k organizaci prvků množiny 3. využívá tabulku jako nástroj k</p>	<p>1. organizuje soubory dat, zjišťuje počet prvků souboru</p>	<p>1. organizuje soubor dat 2. vytváří statistický soubor, provádí evidenci a jednoduchou analýzu, 3. graficky znázorňuje soubor dat</p>		

	evidenci dat a hledání závislostí				
M-9-2-02 porovnává soubory dat	<ol style="list-style-type: none"> vyhodnocuje soubor dat procesuálně (evidence jízdy autobusem tabulkou) porovnává soubory dat konceptuálně (práce se vztahy v rodokmenu) 	<ol style="list-style-type: none"> vyhledává data, porovnává soubory dat analyzuje statistické soubory určuje aritmetický průměr 	<ol style="list-style-type: none"> vyhledává data porovnává soubory dat určuje vážený průměr, četnost znaku 	Aritmetický průměr	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	<ol style="list-style-type: none"> získává zkušenosti s lineární závislostí v prostředích Šipkových grafů, Hadů, ve slovních úlohách 	<ol style="list-style-type: none"> pracuje s lineární funkcí, narýsuje její graf, sestaví či doplní tabulku, zapíše předpis 		Lineární funkce	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	<ol style="list-style-type: none"> vyhledává vztahy, pravidelnosti formuluje slovně závislosti 	<ol style="list-style-type: none"> graficky znázorňuje soubory dat, čte z grafů a diagramů 	<ol style="list-style-type: none"> řeší úlohy, které připravují pojem kosinus a sinus 	Funkce	VMEGS Objevujeme Evropu a svět (srovnání států HDP, počet obyvatel..) – 8.ročník

	3. eviduje tabulkou	2. užívá kruhový a sloupcový diagram			
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	1. řeší úlohy o slevách a zdraženích v procentech 2. používá různé metody řešení slovních úloh: pokus-omyl, dramatizaci, tabulaci, vizualizaci, modelování	1. používá různé metody řešení úloh: pokus-omyl, tabulaci, vizualizaci, dělitelnost, modelování, jazyk algebry	1. používá různé metody řešení úloh: pokus-omyl, tabulaci, vizualizaci, dělitelnost, modelování, jazyk algebry, metodu izomorfizmu	Procenta Dělitelnost Strategie	
Geometrie v rovině a v prostoru					
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	1. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při konstrukcích i modelování (skládání papíru,	1. zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků: trojúhelníková nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku, osa úhlu (jako množina bodů	1. zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků: těžiště, ortocentrum 2. provádí různé důkazy Pythagorovy věty	Trojúhelník Pythagorova věta Rovinné útvary	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu) (6. ročník)

	dřívka, geoboard)	dané vlastnosti), těžiště, kružnice opsaná a vepsaná 2. v úlohách se připravuje na Pythagorovu větu			
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	1. rozlišuje a charakterizuje trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný, třídí čtyřúhelníky (čtverec, obdélník, kosočtverec, lichoběžník), propedeutiky pracuje s pojmy kruh, kruh, kružnice, poloměr	1. rozlišuje a charakterizuje čtyřúhelníky (rovnoběžník, deltoid, nekonvexní čtyřúhelník), pravidelné mnohoúhelníky (6, 8, 12), nekonvexní mnohoúhelníky 2. zkoumá vlastnosti úhlopříček čtyřúhelníků 3. řeší úlohy na kruh, kružnici	1. charakterizuje pravidelný mnohoúhelník (5, 10) 2. užívá tětivu kružnice, mezikruží	Rovinné útvary	

		4. rozlišuje poloměr a průměr			
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	1. měří velikosti úhlů, zjišťuje velikost úhlu porcesuálně i konceptuálně, pracuje s dvojicemi úhlů	1. určuje velikosti vnitřních úhlů rovinných útvarů, středových úhlů v mnohoúhelníku, 2. využívá dvojice úhlů		Úhel	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	1. měří délky, zjišťuje obvody a obsahy rovinných útvarů (nejprve obsah vyjadřuje počtem trojúhelníkových nebo čtvercových kachlíků)	1. experimentálně hledá Ludolfovo číslo 2. určuje obvod i obsah kruhu	3. zkoumá vztah mezi obsahem a obvodem kruhu	Obvody a obsahy rovinných obrazců	OSV Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních schopností pro kooperaci) – 6.ročník
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a	1. intuitivně užívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice	1. prostřednictvím řešení úloh odhaluje Thaletovu větu (jako množinu		Konstrukční úlohy	

nepolohových konstrukčních úloh	pojmu kruh, kružnice	bodů dané vlastnosti)			
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	<ol style="list-style-type: none"> 1. modeluje rovinné útvary pomocí dřivek, na geboardu, přehýbáním papíru 2. trojúhelníky, čtyřúhelníky i mnohoúhelníky načrtává i konstruuje ve čtvercové síti i na čistém papíře 	<ol style="list-style-type: none"> 1. provádí konstrukce ve čtvercové mříži i na čistém papíře 	<ol style="list-style-type: none"> 1. užívá matematickou symboliku 	Konstrukční úlohy	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledává a porovnává shodné a podobné útvary 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zkoumá shodné a podobné trojúhelníky 2. hledá pravidla a formuluje věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, ty pak užívá k argumentaci a k výpočtům 		Shodnost a podobnost trojúhelníků	

<p>M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti 2. určí osově a středově souměrný útvar 	<ol style="list-style-type: none"> 1. používá osovou souměrnost 		<p>Středová a osová souměrnost</p>	
<p>M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určuje a charakterizuje krychli, krychlová tělesa, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel 	<ol style="list-style-type: none"> 1. analyzuje vlastnosti hranolu, jehlanu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zkoumá válec, kužel a kouli 	<p>Prostorové útvary</p>	
<p>M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle, kvádru, krychlových těles 	<ol style="list-style-type: none"> 1. odhaduje a počítá povrch a objem hranolu a jehlanu (pravidelný a nepravidelný) 2. v úlohách se seznamuje s Cavalieriho principem 	<ol style="list-style-type: none"> 1. odhaduje a zjišťuje povrch a objem válce a kužele 	<p>Povrch a objem hranol, jehlanu, válce a kužele</p>	

M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles	<ol style="list-style-type: none"> 1. modeluje krychli, kvádr, krychlová tělesa 2. načrtne a sestrojí jejich sítě 	<ol style="list-style-type: none"> 1. modeluje hranol a jehlan 2. načrtne a sestrojí jejich sítě 	<ol style="list-style-type: none"> 1. tvoří síť rotačního válce a rotačního kužele 	Hranol, jehlan, válec a kužel	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	<ol style="list-style-type: none"> 1. načrtne a sestrojí obraz krychle, kvádrů, krychlových těles v rovině 	<ol style="list-style-type: none"> 1. načrtne a sestrojí obraz hranolu a jehlanu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. načrtne a sestrojí obraz válce a kužele 	Hranol, jehlan, válec a kužel	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<ol style="list-style-type: none"> 1. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. získané poznatky používá při řešení aplikačních geometrických úloh 	<ol style="list-style-type: none"> 1. získané poznatky používá při řešení aplikačních geometrických úloh 		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy					
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ol style="list-style-type: none"> 1. užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různé postupy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. řeší základní kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. řeší jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy, získává zkušenosti s kombinatorickým 	Kombinatorika a pravděpodobnost	

	2. hledá další možné výsledky a řešení úloh, případně zdůvodňuje neřešitelnost některých úloh		mi vztahy (propedeutika)		
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	1. řeší logické a netradiční geometrické úlohy	1. řeší komplexní úlohy	1. aplikuje znalost grafů lineární funkce		

5.2.5 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:**

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci.

- žáci se učí zaznamenávat data a informace, zpracovávat je, vyhodnocovat
- hledají optimální řešení problému, analyzují ho
- v programování si ověřují algoritmické postupy

- učí se bezpečně zacházet s technologiemi
- osvojí si dovednosti a návyky, které vedou k prevenci rizikového chování
- experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, navrhují a ověřují různá řešení
- diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním infromatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií
- chápou základní principy kódování, modelování
- chrání sebe, své soukromí, data i zařízení
- zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

b) **Časové vymezení:**

Školní rok 2022/2023

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	1	0	0	2

Školní rok 2023/2024

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	1	1	0	3

Od školního roku 2024/2025

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	1	1	1	4

c) **Organizační vymezení:**

Žáci jsou v hodině rozděleni do dvou skupina a výuka probíhá ve dvou učebnách.

Formy a metody práce

samostatná práce žáků, skupinová práce, projekty a projektové dny

d) **Výchovné a vzdělávací strategie:**

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

MDV   Tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacímho předmětu:

Ročník: 6

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná zakódované informace kolem sebe 2. zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady 3. zašifruje a dešifruje text pomocí symetrické šifry 4. zakóduje v obrázku barvy více způsoby 5. zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů 6. ke kódování využívá i 	<p>Kódování: Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Binární kód</p>	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	binární čísla		
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	<ol style="list-style-type: none"> popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují zná přístupové údaje ke svým účtům 	Školní informační systém: Uživatelé, činnosti, práva	
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	<ol style="list-style-type: none"> pro archivování svých dat používá systém složek uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat najde svoje uložené soubory a otevře je ve vhodném programu 	Správa souborů: Struktura složek Formát souboru	
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	<ol style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 	Blokově orientovaný jazyk: Čtení programu Vytvoření programu	
I-9-2-02 rozdělí problém na	<ol style="list-style-type: none"> používá cyklus s pevným 	Blokově orientovaný jazyk:	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	<p>počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování</p> <p>2. řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků</p>	<p>Čtení programu</p> <p>Vytvoření programu</p> <p>Opakování (cyklus)</p>	

Ročník: 7

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	<ol style="list-style-type: none"> dokáže sbírat a ukládat potřebná data. dokáže data třídit a prezentovat. umí rozpoznat chyby při sběru i interpretaci dat. 	<p>Data a informace:</p> <p>Získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači</p> <p>Proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat</p>	
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	<ol style="list-style-type: none"> zná základní architekturu počítače. orientuje se v základní nabídce hardwaru. zná základní software pro ovládání počítače 	<p>Hardware a software:</p> <p>Pojmy hardware a software</p> <p>Součásti počítače a principy jejich společného fungování</p> <p>Operační systémy:</p> <p>Funkce, typy, typické využití</p> <p>Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému</p> <p>Kompresce a formáty souborů,</p>	<p>OSV-psychohygienu (dobrá organizace času, relaxační techniky po práci na PC)</p>

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
		správa souborů, instalace aplikací Fungování nových technologií kolem žáka	
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ol style="list-style-type: none"> 1. umí ověřit správnost svého postupu. 2. dokáže nalézt příčinu chyby a navrhnout nové řešení 	Blokově orientovaný jazyk: Ověření algoritmu, programu Krokování	
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	<ol style="list-style-type: none"> 1. v tabulce, v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku 2. vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	Tabulkový procesor: Zápis a čtení z tabulky	

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	<ol style="list-style-type: none"> 1. řeší problémy výpočtem s daty 2. seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) 3. používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení 	Tabulkový procesor: Funkce, řazení, filtrování, grafy	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> úlohy 4. ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací 		
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	<ul style="list-style-type: none"> 1. při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky 2. používá k výpočtům funkce 3. pracuje s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) 4. přiřadí do tabulky dat nový záznam 	Tabulkový procesor: Funkce	
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	<ul style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí známé modely jevů, situací, činností 2. v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku 	Modelování: Schémata, diagramy, myšlenkové mapy, kartogramy	
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k	<ul style="list-style-type: none"> 1. pomocí grafů řeší problémy 	Modelování: Standardizovaná schémata a	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	2. vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	modely	
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	<ol style="list-style-type: none"> 1. řeší problémy sestavením algoritmu 2. v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program k vyřešení problému 3. vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní 4. řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků 5. hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	Blokově orientovaný jazyk: Animace, hry Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích	

Ročník: 9

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyzná se v typech a službách počítačových sítí 2. zná fungování sítě: klient, server, paketový přenos dat, IP adresa 3. zná strukturu a principy Internetu, cloud 4. fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL 	<p>Sítě: Instalace sítí, domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu</p> <p>Přístup k datům: Metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)</p>	MDV-Tvorba mediálního sdělení (vyhledávání v pramenech, seznámení se strukturou a náležitostmi sdělení, orientace v nabídce mediálních produktů)
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	<ol style="list-style-type: none"> 1. dokáže si poradit a odstraní běžné závady na počítači 	<p>Řešení technických problémů: Propojení, program bez odezvy, špatné nastavení</p>	
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy 2. dokáže zabezpečit počítač a data: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat 3. ví, co je digitální stopa: sledování polohy zařízení, 	<p>Bezpečná práce s digitálním zařízením: Zálohování a archivace dat Cíle a metody hackerů Nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat digitální identita Fungování a algoritmy sociálních sítí, historie</p>	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	<p>záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli</p> <p>4. diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu</p>	vyhledávání a cookies	
<p>I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. řeší problémy sestavením algoritmu 2. po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 3. ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 4. vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní 5. diskutuje různé programy pro řešení problému 	<p>Blokově orientovaný jazyk: Experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí Události, sekvence, opakování Sestavení programu</p>	

5.2.6 DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení**

Vyučovací předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost, která vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti.

Cílem výuky dějepisu je:

- pochopení souvislostí dějinných událostí, důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů

- poznání kulturních odlišností se zřetelem k základním hodnotám evropské civilizace
- získávání vlastního historického povědomí, rozpoznávání a formulování společenských problémů v minulosti i současnosti
- orientace v historickém čase

b) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	2	2	2	8

c) Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách. Žáci se dále účastní výuky mimo školu (např. muzeum, knihovna, historické exkurze).

Formy a metody práce

Formy

frontální vyučování, skupinová práce, kooperační formy výuky, exkurze, projekty a projektové dny

Metody

slovní, názorně-demonstrační, opakování a procvičování vědomostí, samostatná práce žáků, práce s textem (oborové čtení), formativní hodnocení

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

VDO	Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
OSV	Hodnoty, postoje, praktická etika
VMEGS	Jsme Evropané
MKV	Etnický původ

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	1. uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost 2. popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny, historický čas člověk a lidská společnost v pravěku nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie)

<p>D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady zdrojů informací o minulosti 2. pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti 	<p>antické Řecko a Řím</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti)</p>
<p>D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. orientuje se na časové ose 2. lokalizuje místo významné dějinné události v současném světě 3. chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin 		
<p>D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí 2. pojmenuje na příkladech hlavní nástroje pravěkých lidí 3. objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje 4. popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území 		

<p>D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka 2. uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů 		
<p>D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací 2. vymezení oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi 3. vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace 		
<p>D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek předantických civilizací 2. na příkladu předantických kulturních a technických památek vysvětlí jejich význam a možnosti využití 		

<p>D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa 2. na příkladu antických kulturních památek popíše jejich smysl a význam pro minulost i současnost 3. jmenuje příklady představitelů politiky, umění a vědy, kteří významným způsobem přispěli k formování antické civilizace 4. charakterizuje křesťanství a vymezí jeho vliv na rozvoj evropské civilizace 5. pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství 6. nalezne společné znaky křesťanství a judaismu 		
<p>D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací 2. u vybrané starověké civilizace popíše strukturu obyvatelstva 3. popíše principy demokratického zřízení v Athénách a porovná je se současným demokratickým zřízením v České republice 		

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	1. časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj 2. popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států 3. vyjádří svými slovy úlohu středověkých států	stěhování národů utváření států Evropy islám křesťanství Velká Morava a český stát křížové výpravy středověká společnost románská, gotická a renesanční kultura husitství reformace zámořské objevy třicetiletá válka	VMEGS – Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)

<p>D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech 2. objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie 3. charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století 4. popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počátku 14. století 5. popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném (městském) středověku, v našich zemích od 13. století 		
<p>D-9-4-03 vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí úlohu křesťanství ve středověké společnosti 2. popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku 3. vysvětlí pojem kacířství 4. popíše vztah církve ke kacířství a k jiným věroukám 		

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	1. uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích 2. uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii	barokní kultura osvícenství velká francouzská revoluce napoleonské války vznik USA industrializace a její důsledky pro společnost národní hnutí utváření novodobého českého národa revoluce 19. st. politické proudy 19. st. kulturní rozrůzněnost 19. st. kolonialismus první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	VDO – Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby)
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	1. popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla 2. stručně popíše průběh napoleonských válek 3. uvede změny v Evropě po napoleonských válkách 4. uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe (Americkou revoluci)		

<p>D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše cíle českého národního obrození 2. uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími 		
<p>D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století 2. vysvětlí kolonialismus a jeho projevy 3. vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů 		

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	1. pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce 2. popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války 3. uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách	uspořádání Evropy po první světové válce vznik Československa a jeho vývoj hospodářská krize totalitní systémy druhá světová válka holocaust poválečné uspořádání světa, rozpad koloniální soustavy a válečné konflikty 2. pol. 20. st. studená válka a ideologické soupeření velmocí vývoj Československa po druhé světové válce	MKV - Etnický původ (odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin)
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	1. vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny 2. pojmenuje základní znaky a formy přímé a nepřímé (zastupitelské) demokracie vzhledem k současným politickým debatám		

<p>D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu 2. na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů 3. ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů 4. vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů 		<p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika (analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí)</p>
<p>D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách 2. vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách 3. uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevy židovského a romského holokaustu 		

<p>D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami 2. objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky 3. uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených 4. pojmenuje důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939 		
<p>D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce 2. pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě 3. popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce 4. uvede hlavní konflikty z období studené války 5. popíše politiku Československa v období studené války 		

<p>D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce 2. uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO) 3. pojmenuje přední členské státy Severoatlantské aliance 4. pojmenuje hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie 		
<p>D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země 2. uvede na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce 3. porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska v minulosti a v současnosti 		
<p>D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni 		

5.2.7 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

a) Obsahové vymezení

Vzdělávací oblast výchova k občanství je zařazena do vzdělávání v 6. až 9. ročníku. Vede žáky k tomu, aby se na základě všech získaných poznatků a dovedností dovedli orientovat v současném světě, aby se aktivně zapojili do života demokratické společnosti. Seznamuje žáky s vývojem společnosti na základě poznání dějinných, sociálních a kulturních aspektů. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, věnuje se prevenci rasistických, xenofobních a extremistických projevů. Vychovává k toleranci a respektování lidských práv, k úctě ke všem hodnotám ve společnosti.

b) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	1	1	1	4

c) Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídách, případně v terénu (školní zahrada, park..)

Metody: psychohry, učení v kruhu, projektové vyučování, skupinové práce, dramatizace, metody obrazově projektivní, formativní hodnocení

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV	Seberegulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebepojetí Psychohygienu Poznávání lidí
VDO	Občanská společnost a škola
MKV	Kulturní diference

Lidské vztahy
Princip sociálního smíru a solidarity

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	1. pozná a popíše státní a národní symboly ČR 2. vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR	Má vlast	
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	1. pozná projev vlastenectví a popíše formy vlastenectví 2. vysvětlí rozdíl mezi projevy nacionalismu a vlastenectví 3. kriticky přistupuje k projevům nacionalismu		

<p>VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost 2. odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětlí rozdíl mezi legislativními a etickými pravidly 3. se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě 4. vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě 5. rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě 	<p>Život ve škole</p>	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace (regulace vlastního jednání i prožívání, organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení)</p>
--	---	-----------------------	--

<p>VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách 2. uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana) 3. určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě 	<p>Rodinný život</p>	<p>OSV Psychohygienu (dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací)</p>
<p>VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví) 2. určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví 3. charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví 4. uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života 	<p>Péče o zdraví</p>	<p>VDO Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství, zapojení do třídní samosprávy a školního parlamentu)</p>

<p>VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví 2. vysvětlí, proč je období dospívání zásadní pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví, k životnímu stylu a životním hodnotám; zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj 3. navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s ohledem na zásady zdravého životního stylu 4. vyhledá a porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy, určí, které jsou vhodné pro jeho vlastní zapojení a podílí se na organizaci programů pro mladší spolužáky 		
--	---	--	--

<p>VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje správné držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci 2. uplatňuje v režimu školy vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládnání stresu 3. v modelové situaci uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (např. pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluvu, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoci“, uznání prohry). 	<p>Dospívání</p>	
<p>VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje jednotlivá období lidského života 2. popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání 3. charakterizuje mechanismus početí a období gravidity 4. uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj. 5. uplatňuje v praxi (ve třídě, škole) respekt k opačnému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety 		

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 2. objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti 3. vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji 4. rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti 5. vysvětlí zásady hospodárnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti 	Život mezi lidmi (rodina, škola, vrstevníci, komunikace)	
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech 2. diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví 	Majetek v našem životě	
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky 2. vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou 	Řízení společnosti (stát, cesta k demokracii, volby, začlenění do veřejného života, obrana státu)	

<p>VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost 2. vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 3. vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 4. uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou 		
<p>VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady základních principů demokratického řízení státu 2. diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu 3. uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě 		
<p>VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev 2. vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb 3. uvede příklady činnosti místního zastupitelstva 		

<p>VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí 2. vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích 3. volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných) 4. rozliší signály používané při vzniku mimořádných událostí 		
<p>VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí 2. vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích 3. volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných) 	<p>Ochrana obyvatel za mimořádných událostí</p>	

	4. rozliší signály používané při vzniku mimořádných událostí		
	1. popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu 2. objasní důsledky lidské nesnášenlivosti 3. navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti	Lidská práva	MKV Lidské vztahy (rovnocennost všech etnických skupin a kultur) MKV Princip sociálního smíru a solidarity (otázka lidských práv, základní dokumenty)

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	1. uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci 2. objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci 3. rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek 4. vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli	Osobnost člověka	OSV Sebepoznání, sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje

			psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	<ol style="list-style-type: none"> 1. na příkladu popíše potřebu sebeovládání 2. objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností 3. objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru 4. popíše své životní cíle a plány 		OSV Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve třídě, chyby v poznávání)

<p>VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede složky osobnosti, které ji charakterizují 2. vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí 3. popíše chování osob s různým temperamentem 4. objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti 5. objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince 6. sestaví svůj žebříček hodnot 		
---	--	--	--

<p>VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické, sociální, případně duchovní pohody a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu 2. uvede faktory (determinanty), které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory) 3. uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.) 4. vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování 5. uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdrav 	<p>Člověk a zdraví</p>	
<p>VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. v modelových situacích určuje charakterové vlastnosti a popíše jejich projevy 2. navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání 	<p>Psychické procesy a stavy</p>	
<p>VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích 2. v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci 	<p>Člověk v sociálních vztazích</p>	

	<p>3. na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování 4. navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty</p>		
<p>VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p>	<p>1. vysvětlí pojem „rizikového chování“ 2. určí, které způsoby chování mohou ohrozit jeho zdraví i zdraví ostatních lidí (např. zneužívání alkoholu a jiných drog; rizikové sexuální chování, vč. možnosti neplánovaného těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemií) 3. uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, regionu, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) 4. rozhodne, pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednají ve prospěch svého zdraví či nikoliv</p>		

<p>VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti (uvede význam vůle, rozumu, citu a pudu v sexualitě) 2. rozliší, které chování odpovídá sexuální normě a které ji překračuje (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, sociokulturního prostředí aj.) 3. popíše rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (např. riziko pohlavně přenosných infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepce, riziko předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (např. nesprávná motivace k sexu), pro sociální zdraví (např. nedostatečné rozvinutí sexuality) 4. rozhodne na modelových příkladech o vhodném řešení vzniklých rizikových situací v oblasti reprodukčního zdraví a lidské sexuality 5. popíše souvislost mezi reprodukčním chováním (věrným vztahem, manželství) 	<p>Lidská sexualita</p>	
---	--	-------------------------	--

<p>VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. objasní princip nabídky a poptávky 2. na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu 3. na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá 4. vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz 	<p>Hospodářství Výroba, obchod, služby. Trh Státní rozpočet, daně</p>	
<p>VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu 2. uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu 		
<p>VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 2. popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby 3. uvede příklady základních lidských práv 4. diskutuje o ochraně základních práv a svobod 5. na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu 	<p>Právní minimum</p>	
<p>VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje orgány právní ochrany občanů 2. na příkladu popíše činnost 		

činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	konkrétního orgánu právní ochrany občanů 3. uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany		
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	1. uvede příklady korupčního jednání 2. diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné		
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	1. rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení 2. diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí		
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	1. analyzuje konkrétní situaci v silničním provozu nebo v železniční dopravě; uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích 2. vysvětlí na modelové situaci vztahy a etické chování jednotlivých účastníků silniční a železniční dopravy 3. popíše prvky výbavy cyklisty a použití zádržných systémů v dopravních prostředcích a vysvětlí	rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (auto-destruktivní závislosti, skryté formy násilí, kriminalita, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, manipulativní reklama, ochrana za mimořádných událostí), osobnostní a sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, dopad vlastního chování a jednání)	

	<p>jejich smysl</p> <p>4. předvede, jak v případě ohrožení zdraví či života přivolá zdravotní a technickou pomoc</p> <p>5. v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových stavech</p>		
<p>VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p>	<p>1. vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace</p> <p>2. odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím</p> <p>3. vyhodnotí informace na obalech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách</p> <p>4. uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům</p> <p>5. diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc)</p> <p>6. uvede pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích</p>		

<p>VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitamínů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě 2. rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození; ve škole uplatňuje zásady správného stravování 3. vybere do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie ap.). 4. určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, media, vč. reklamy, hlad, chuť, čas aj.), a z nich rozlišuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky 5. uvede vliv výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečněcévní choroby, nádorová onemocnění aj.) 6. žák diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s jejich vznikem a příznaky 	<p>Zdravá výživa a zdraví člověka.</p>	
---	--	--	--

<p>VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii 2. odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života 3. diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví 4. uvede příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně či negativně ovlivňují své zdraví 		
<p>VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.) 2. uvede cesty přenosu infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytem v přírodě); 3. uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí 4. dává do souvislosti jednotlivé faktory životního stylu se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob) 5. objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování 6. vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede možná odborná zařízení v jeho okolí, která lze v případě potřeby kontaktovat 		

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	1. uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU 2. uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva	Občan – obce, státu, unie	
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	1. na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy 2. diskutuje o předsudcích a stereotypch narušujících mezilidské vztahy 3. popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance 4. projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých	Svět kolem nás (spolupráce mezi zeměmi Evropy, tolerance k národnostním menšinám) Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	MKV Kulturní diference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, respektování zvláštností různých etnik)

<p>VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě 2. na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu 3. na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci 4. na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů 	<p>Občan a právo, právní ochrana</p>	
<p>VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí, proč je důležitá právní úprava společenských vztahů 2. popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví 3. popíše vznik a zánik pracovního poměru 4. pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy 5. vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství 		
<p>VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují 2. uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení 3. diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení 		

<p>VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin 2. uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků 3. uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů 		
<p>VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení 2. vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet 3. vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty 4. diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení 	<p>Hospodaření finanční gramotnost</p>	
<p>VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb 2. na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým 3. uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace 		

<p>VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p>	<p>1. na příkladech objasní téma úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky 2. na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů</p>		
<p>VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky</p>	<p>1. popíše některé globální problémy 2. zformuluje osobní názor na některé globální problémy 3. diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů</p>	<p>Globální svět Mezinárodní vztahy</p>	
<p>VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů</p>	<p>1. popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí 2. diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni</p>		
<p>VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při</p>	<p>1. charakterizuje fyzickou, psychickou a sociální závislost 2. uvede důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku</p>		

<p>kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>3. vyjmenuje základní legální a nelegální návykové látky; uvede zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání 4. v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky 5. diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (o závislosti na práci, na osobě, na výherních automatech aj.). 6. vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu</p>		
--	--	--	--

5.2.8 PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

Předmět přírodopis se vyučuje jako samostatný vyučovací předmět v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda v 6. – 9. ročníku.

Cílem vzdělávání v předmětu přírodopis je:

- motivovat žáka k zájmu o přírodu
- chápat vztahy a souvislosti mezi jednotlivými články živé a neživé přírody
- aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- orientovat se v základní taxonomii organismů, postupujeme od známého k neznámému
- seznámit žáka se stavbou živých organismů
- vést k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností a k pochopení závislosti člověka na jeho životním prostředí

b) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	2	2	2 (1) ¹	1	7(6) ¹

c) Organizační vymezení:

Přírodopis je z organizačních důvodů realizován v kmenových třídách jednotlivých ročníků. V některých hodinách využíváme městské parky a školní zahradu. V případě exkurzí využíváme naučné stezky, botanické či zoologické zahrady, různé výstavy, muzea, přírodní zajímavosti apod.

---

¹ Od školního roku 2024/2025

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

Frontální výuka s využitím pomůcek (dataprojektor, laboratorní přístroje, přírodniny, mikroskopy.....), skupinové práce i pro badatelsky orientovanou výuku, laboratorní práce, vycházka, exkurze, beseda

d) Výchovně vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

ENV Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady 2. rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčné dýchání – aerobně) a za nepřístupu kyslíku (anaerobně) 3. rozliší pojmy růst a vývoj (individuální) 4. uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty 5. vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek) 6. objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy) 7. uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako podmínku vývoje rozmanitosti života na Zemi (biodiverzity) 	<p>Planeta Země Život na Zemi Buňka Mikroorganismy</p>	<p>ENV – základní podmínky života (voda a vznik života ve vodě, důsledky vzniku života ve vodě)</p>

<p>P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy 2. používá jednoduchý žákovský mikroskop 3. aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy 4. správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) 	<p>Mikroskop</p>	
<p>P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh 2. objasní význam fotosyntézy pro život 3. objasní význam dýchání pro život rostlin 4. rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) 5. uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování 	<p>Fotosyntéza a dýchání</p>	

<p>P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě 2. uvede příklady využívání bakterií člověkem 3. uvede příklady nemocí způsobených bakteriemi a viry 	<p>Nebuněčné organismy - viry Bakterie</p>	
<p>P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla 2. uvede příklad pletiva v orgánech rostliny 3. rozliší rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné a krytosemenné) 	<p>Třídění rostlin</p>	
<p>P-9-2-01 rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody 2. rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků 3. uvede zásady bezpečného sběru hub 	<p>Houby</p>	

<p>P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců /pavoukoců, korýšů, hmyzu/) 2. uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů 3. vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) při měnících se podmínkách vnějšího prostředí 4. uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) 5. vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů – prvoci, bezobratlí</p>	
<p>P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady skupin bezobratlých 2. zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukocvi, korýši, hmyz), 	<p>Živočichové - bezobratlí</p>	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců /pavoukoců, korýšů, hmyzu/) a obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců) 2. uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů 3. vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) při měnících se podmínkách vnějšího prostředí 4. uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) 5. vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů Strunatci</p>	<p>ENV- ekosystémy (korálové útesy)</p>

<p>P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p>	<p>1. uvede příklady skupin bezobratlých a obratlovců 2. zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz), - u obratlovců do tříd: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách</p>	<p>Systém živočichů Strunatci</p>	
<p>P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<p>1. uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity 2. uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období 3. uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady</p>	<p>Strunatci</p>	

<p>P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka 2. objasní význam biologické rovnováhy 3. uvede příklady bezobratlých a obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi 4. uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční 5. uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek 6. vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady 	<p>Systém živočichů, projevy chování, význam, rozšíření a ochrana živočichů</p>	
<p>P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné: dvouděložné, jednoděložné) 2. přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů 	<p>Botanika – systém rostlin</p>	

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity 2. uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období 3. uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady 	<p>Základy etologie</p>	
<p>P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověk</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů 2. uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru 3. má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka 	<p>Původ a vývoj člověka Lidské rasy</p>	

<p>P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka 2. popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti 3. vysvětlí, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou 4. objasní způsob získávání informací o okolním prostředí 	<p>Soustava opěrná Soustava pohybová Oběhová soustava Mízní soustava Dýchací soustava Trávicí soustava Vylučovací soustava Kožní soustava Nervová soustava Smyslová soustava Endokrinní soustava Pohlavní soustava</p>	<p>ENV – vztah člověka k prostředí (rozmanitost vlivů prostředí na naše zdraví)</p>
<p>P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby 2. vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka 	<p>Nemoci, úrazy, prevence</p>	
<p>P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky 2. vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky 3. objasní důležitost péče o novorozence 4. charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života 	<p>Vývin lidského jedince</p>	

P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	1. vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady 2. vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z hlediska přenosu dědičných informací	Genetika	
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	1. uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě 2. uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů 3. uvede příklady vlivů prostředí na utváření organismů	Genetika	

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	1. uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny 2. rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomoci určovacích pomůcek	Mineralogie Petrologie	

<p>P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p>	<p>1. uvede vznik a složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou neživou a živou 2. rozliší půdní typ a druh a uvede jejich příklady z naší přírody, především z okolí</p>	<p>Geologické děje</p>	
<p>P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p>	<p>1. uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody 2. vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému 3. uvede příklady různých vztahů mezi organismy</p>	<p>Ekologie</p>	<p>ENV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (těžba nerostů a hornin a jejich dopad, těžba v Libereckém kraji)</p>
<p>P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p>	<p>1. vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém 2. vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě</p>	<p>Ekologie</p>	

<p>P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných 2. vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem 3. vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům 	<p>Ekologie</p>	
<p>P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování 2. navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat 3. vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí 	<p>Ekologie</p>	

<p>P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede rozdíl mezi počasím a podnebí 2. vysvětlí skleníkový jev a jeho možný vliv na klimatické změny 3. uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů 4. charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy 5. charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi 	<p>Ekologie</p>	
---	---	-----------------	--

5.2.9 ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zeměpis se vyučuje jako samostatný vyučovací předmět v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda v 6. – 9. ročníku.

a) **Obsahové vymezení:**

Zeměpis /geografie/ není vědou popisnou, nýbrž syntetickou. Nachází se na rozhraní věd přírodních, společenských a technických. Cílem zeměpisu je naučit žáky chápat prostředí, ve kterém žijí. Cílem není encyklopedické zvládnutí informací, nýbrž snaha žáky motivovat ke hledání informací, jejich třídění, hodnocení a vyvozování jednoduchých závěrů a souvislostí. Nezbytným cílem je chápání světa jako průniku fyzicko-geografických a socioekonomických složek krajiny, které v konečném důsledku vedou k cíli geografie, kterým je trvale udržitelný rozvoj společnosti. Nezbytným prostředkem výuky je využívání odborné literatury, atlasů, včetně tematických map a samozřejmě i znalost základního geografického názvosloví. Neodmyslitelnou součástí je jistě znalost základního geografického místopisu /lokalizace na mapě/.

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	2	2	1	2	7

c) Organizační vymezení:

Výuka zeměpisu probíhá z velké části v kmenových třídách jednotlivých ročníků nebo terénu. V některých hodinách využíváme městské parky a okolní zahradu.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

Metody:

- slovní (monologické, dialogické)
- názorně demonstrační
- hra jako vyučovací metoda
- metody opakování a procvičování vědomostí a dovedností
- metody samostatných prací žáků

Formy:

- exkurze
- frontální vyučování
- skupinové vyučování
- projektové vyučování

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

VGMEŠ Evropa a svět nás zajímají

Objevujeme Evropu a svět

MKV Etnický původ

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata	
<p>Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</p> <p>Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p> <p>Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p>	<p>1. rozpozná geografické informace</p> <p>2. vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích</p> <p>3. vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech</p> <p>1. doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy</p> <p>2. vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy</p> <p>1. se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map</p>	<p>Kartografie</p> <p>Kartografie – prakticky, v terénu</p>		

<p>Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<p>2. určí světové strany pomocí přístrojů 3. použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu</p> <p>1. rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině 2. zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy 3. porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací</p> <p>1. respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)</p>			
--	---	--	--	--

<p>Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</p> <p>Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<p>1. popíše umístění Země ve sluneční soustavě a ve vesmíru 2. porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi</p> <p>1. přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry 2. vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině 3. ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu</p> <p>1. rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch 2. porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí 3. na mapách určí a ohraničí podnebné pásy 4. vyjmenuje vlivy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství 5. vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí 6. pojmenuje činitele, které</p>	<p>Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice</p> <p>krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry</p>		
--	--	--	--	--

<p>Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p>	<p>ovlivňují počasí a podnebí 7. vysvětlí svými slovy rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů 8. vysvětlí podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem 9. srovná dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa 10. rozliší s pomocí školního atlasu světa rozmístění hlavních typů půd 11. uvede příklady procesu znehodnocení půdy a jeho dopad na zemědělskou činnost a lidskou společnost 12. vysvětlí rozdíly hlavních přírodních krajin (biomů) a ilustruje jejich prostorový výskyt na Zemi</p> <p>1. lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik Afriku 2. vymezí v Africe rozvojová jádra a periferní zóny</p>	<p>Afrika –charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p>	<p>MKV - Etnický původ (spolupráce mezi národy, tolerance, rasismus)</p>	
---	--	---	---	--

<p>Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>1. lokalizuje geografickou polohu Afriky 2. porovná vybrané modelové státy (regiony) Afriky podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek</p> <p>1. vysvětlí svými slovy, jak se Afrika vyvíjí z hlediska přírodních charakteristik a procesů 2. odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí 3. vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v Africe v určitých časových horizontech 4. vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí</p>	<p>Afrika – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení</p> <p>Afrika</p>		
--	--	---	--	--

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalizuje na mapách Austrálii a Oceánii, Ameriku, Asii 2. srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny 3. vysvětlí svými slovy přírodní a společenské charakteristiky 4. srovná světadíly podle vybraných přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií 	<p>Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p>	
<p>Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu– Austrálie a Oceánie, Ameriky, Asie 2. porovná vybrané modelové regiony podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek 	<p>Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení</p>	

<p>Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů - Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie 2. odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí 3. vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech 4. vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí 	<p>Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie</p>	
--	--	--	--

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalizuje na mapách Evropu 2. srovnává její postavení, rozvojová jádra a periferní zóny 3. vysvětlí svými slovy ve vybraných regionech Evropy jejich přírodní a společenské charakteristiky 4. srovná regiony Evropy podle vybraných přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií 	<p>Evropa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p>	
<p>Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalizuje geografickou polohu a rozlohu Evropy 2. porovná vybrané modelové státy Evropy podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek 	<p>Evropa– vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>(zvyky a tradice vybraných národů v Evropě)</p>

<p>Z-9-3 03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí svými slovy, jak se Evropa vyvíjí z hlediska přírodních charakteristik a procesů 2. odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí 3. vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v Evropě v určitých časových horizontech 	<p>Evropa</p>	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět (instituce EU a české předsednictví v různých orgánech EU a jeho význam)</p>
--	--	----------------------	--

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností – město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion apod.) 2. vysvětlí na příkladech znaky a specifika místního regionu 	<p>Místní region Česká republika - přírodní podmínky, obyvatelstvo a sídla, hospodářství, kraje ČR</p>	
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů 2. zařadí místní region do příslušného kraje a do vyšších územních celků 3. reprodukuje perspektivy místního regionu 		
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie 		

<p>Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p>	<p>2. reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky 3. porovná s využitím různých dostupných zdrojů a podle vybraných kritérií (například HDP, kupní síla, klasifikace regionů Evropské unie) přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) zahraničními státy</p> <p>1. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony 2. vyjmenuje a ukáže na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky, přiměřeně popíše jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje 3. objasní přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky</p>		
--	--	--	--

<p>Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států 2. svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii 		
<p>Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. porovná rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů 2. svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek 3. porovná společenské a kulturní odlišnosti různých částí světa 4. vysvětlí svými slovy na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (školní třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.) 	<p>Obyvatelstvo a sídla světa</p> <p>Politický zeměpis</p> <p>Světové hospodářství</p> <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p>	

<p>Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel 2. popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí 3. svými slovy jmenuje specifika života na venkově a ve městě 4. svými slovy vysvětlí vzájemný vztah mezi venkovem a městem 		
<p>Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích 2. lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy 3. popíše složky a funkce světového hospodářství 4. svými slovy vysvětlí funkci zemědělství pro život lidí 5. vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství 		

<p>Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby 2. vysvětlí na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit 		
<p>Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských) 2. jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa 3. vysvětlí na příkladech oblasti působení světových organizací a institucí 		
<p>Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě 2. pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a vysvětlí jejich nebezpečí 3. uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací 		

<p>Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny 2. ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností 	<p>Krajina a životní prostředí</p>	
<p>Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu 2. objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu) 3. vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy) 4. reprodukuje příklady vlivu lidských faktorů na změny v biomech 5. interpretuje příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí 		
<p>Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. reprodukuje příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti 2. vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu, přímých i nepřímých 		

	<p>3. popíše princip skleníkového efektu, problematiku globálního oteplování a úbytku ozonové vrstvy</p> <p>4. vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit</p> <p>5. objasní na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, případně živelní pohromy</p> <p>6. vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života</p>		
--	--	--	--

5.2.10 FYZIKA Charakteristika vyučovacího předmětu**a) Obsahové vymezení**

Vyučovací předmět fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Cílem výuky fyziky je:

- zkoumání přírodních jevů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání (pozorování, měření, experiment)
- klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně odpovědi
- podporovat logické uvažování
- rozvíjet a upevňovat dovednosti objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti
- osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- zapojit žáka do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí

b) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	2	2	2	1	7

c) Organizační vymezení

Výuka probíhá obvykle v kmenových učebnách, na laboratorní práce je možné využít učebnu chemie. Žáci se dále účastní výuky mimo školu (např. exkurze).

	<ul style="list-style-type: none"> - Odhadne řádově hodnotu vybraných veličin v běžných životních situacích bez měření. 		
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> - Předpoví směr magnetické síly působící mezi dvěma magnety. - Zjistí pokusem, které látky jsou přitahovány magnetem. - Změří velikost gravitační síly působící na těleso a formuluje pravidlo pro její výpočet. - Ověří pokusem existenci elektrostatické síly. - Uvede orientaci elektrické síly působící mezi dvěma nabitými tělesy či částicemi. 	<p>Magnety.</p> <p>Gravitace.</p> <p>Elektrostatika.</p> <p>Stavba hmoty (vnitřní struktura atomů, molekuly).</p>	OSV Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	<i>Znění výstupu RVP je zřejmé.</i>	Stavba hmoty (atomy, molekuly, elektrony, protony, neutrony).	
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	<ul style="list-style-type: none"> - Ověří pokusem existenci tepelné roztažnosti kapaliny nebo pevné látky. - Vysvětlí kvalitativní rozdíl mezi teplotní změnou objemu většiny látek a změnou objemu vody při mrznutí. - Uvede příklad využití tepelné roztažnosti v praxi. - Uvede několik opatření ze života proti nežádoucím vlivům tepelné roztažnosti. 	Tepelná roztažnost, její využití a opatření proti jejím nežádoucím vlivům. Anomálie vody.	
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> - Dopočítá chybějící veličinu z množiny {hmotnost, objem, hustota}. - Pomocí tištěných tabulek či internetu najde hustotu různých látek. - Určí materiál na základě měření jeho hustoty. - Na základě znalosti hustot určí, která tělesa budou plavat v různých kapalinách. 	Hustota. Fyzikální vzorec jako návod pro výpočet.	

<p>F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podle návodu sestaví jednoduchý elektrický obvod se zdrojem světla. 	<p>Elektrický obvod.</p>	
--	---	--------------------------	--

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozliší pohyb posuvný, otáčivý a složený. - U posuvného pohybu rozliší pohyb přímočarý od křivočarého. - Rozliší pohyb rovnoměrný od nerovnoměrného. - Vysvětlí na příkladu sousloví „pohyb je relativní“. 	<p>Typologie pohybů těles.</p>	
<p>F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dopočítá chybějící veličinu z množiny {dráha, čas, rychlost} při řešení úloh ze života. - Pracuje s jednotkami m/s a km/h. - Změří a vykreslí do grafu závislost polohy tělesa na čase, vytvoří graf této závislosti. Vypočte průměrnou rychlost. 	<p>Výpočty se vztahem $s = v t$.</p> <p>Grafy závislosti polohy/dráhy na čase.</p> <p>Měření pohybu stopkami a metrem nebo elektronickým senzorem.</p>	
<p>F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Změří a porovná třecí sílu při smýkání různých těles po různých podložkách. - Změří sílu potřebnou k odtržení dvou magnetů či otevření kliky. - Graficky složí dvě síly působící na těleso. - Graficky či výpočtem nalezne sílu nutnou k dosažení rovnováhy, ověří pokusem. 	<p>Třecí, elektrická, magnetická, gravitační, mechanická síla.</p> <p>Skládání a rovnováha sil.</p> <p>Páka a kladka.</p> <p>Newtonovy pohybové zákony.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - Na základě pohybu tělesa určí, zda je výslednice na těleso působících sil nulová, a pokud ne, určí její směr. 		
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze. - Uvede správný směr působení sluneční gravitace na jeho planety. 	Sluneční soustava.	
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> - Dopočítá chybějící veličinu z množiny {síla, tlak, plocha}. - Sestaví model hydraulického zařízení. - Uvede, jak se kvalitativně mění tlak vzduchu s nadmořskou výškou. - Vysvětlí, proč hlubokomořští živočichové po vytažení na hladinu obvykle prasknou, a proč je pro člověka nemožné potápnout se libovolně hluboko. - Vypočítá vztakovou sílu působící na těleso. - Předpoví, která tělesa budou plavat na hladině kapaliny a která ne. 	<p>Tlak jako fyzikální veličina.</p> <p>Přenos tlaku v kapalinách (Pascalův zákon).</p> <p>Atmosférický a hydrostatický tlak.</p> <p>Vztaková síla, Archimédův zákon.</p>	
F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí příčinu střídání fází Měsíce. Rozlišuje zatmění Měsíce a nov. - Pomocí zrcadla přesměruje paprsek světla tak, aby dopadl na zadaný cíl. - Narýsuje trasu světelného paprsku odrážejícího se od rovinných zrcadel. 	Zákon odrazu světla. Zrcadla.	
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude	<ul style="list-style-type: none"> - Vyhledá na internetu indexy lomu různých materiálů, resp. rychlosti světla v nich. - Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice. 	Zákon lomu světla. Čočky.	

lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- Rozliší spojku od rozptylky.		
---	--------------------------------	--	--

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	<ul style="list-style-type: none"> - Za užití vzorce $W=Fs$ vypočítá práci vykonanou při vytahování tělesa vzhůru na laně napřímo či za použití různých kladek. - Určí, zda se jedná o jednotku práce a energie, nebo o jednotku výkonu: Watt, Joule, J/s, kWh, cal, kcal. - Dopočítá chybějící veličinu z množiny {výkon, práce, čas} při řešení úloh ze života. - Vyhledá množství energie uvolněné/získané během různých dějů. - Formuluje vlastními slovy zákon zachování energie. 	Práce. Energie. Výkon.	
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	<ul style="list-style-type: none"> - Popisuje zvuk jako kmitání atomů či molekul. - Porovná šíření zvuku ve vodě a ve vzduchu na základě znalostí o komunikaci živočichů. - Uvede, že ve vakuu se vzduch nešíří. 	Zvuk.	
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - Popíše vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus. - Uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny zvuku. 		
F-9-6-03	<ul style="list-style-type: none"> - Ověří rozdílnou propustnost proudu světelné diody v závislosti na orientaci 	Elektrický proud. Vodivost.	

rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<p>stejnosemného napětí, ověří neexistenci tohoto rozdílu pro běžnou žárovku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kvalitativně pokusem porovná vodivost různých materiálů. 		
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	<ul style="list-style-type: none"> - Sestaví elektrický obvod dle schématu. - Předpoví chování elektrického obvodu se stejnosměrným zdrojem napětí, LEDkami, žárovkami, tlačítky a přepínači. 	Elektrické obvody.	
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišuje pojmy elektrické napětí a elektrický proud. - Změří elektrický proud protékající elektrickým obvodem. - Změří elektrické napětí stejnosměrného zdroje. 	Napětí a proud.	

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> - Roztřídí zdroje el. napětí na stejnosměrné a střídavé. - Vysvětlí roli jednotlivých zdírek v běžné elektrické zásuvce. - Roztřídí elektrospotřebiče podle toho, zda vyžadují stejnosměrný, či střídavý zdroj. 		
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> - Ověří pokusem, že elektrický proud vytváří magnetické pole. - Popíše stavbu elektromagnetu. - Ověří pokusem, že proměnným magnetickým polem lze vytvářet elektrinu. - Uvede příklad přístrojů využívajících elektromagnetickou indukci. 	<p>Elektrický proud jako zdroj magnetického pole.</p> <p>Elektromagnetická indukce.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - Popíše model elektromotoru či generátoru střídavého napětí (alternátoru), udá příklady jejich využití v praxi. - Vysvětlí, k čemu slouží transformátor a usměrňovač a kde se s nimi lze setkat. 	Alternátor, usměrňovač, elektromotor, transformátor.	
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	<ul style="list-style-type: none"> - Určí množství elektrické energie spotřebované během použití elektrospotřebiče, vypočítá příslušnou cenu za elektřinu. 	Elektrická energie/práce. Energetická spotřeba v domácnosti.	
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - Roztřídí energetické zdroje na obnovitelné a neobnovitelné. - Porovná množství oxidu uhličitého vzniklého při získání stejného množství energie z různých zdrojů. - Pro různé typy elektráren zjistí, zda jejich výroba, činnost a likvidace přispívají ke znečištění ovzduší či zda mají další negativní vlivy na životní prostředí. - Vysvětlí rizika a opatření spojená s využitím jaderné energie. 	Teplo jako forma předané energie. Tepelné vodiče a izolanty. Zdroje energie. Elektrárny a elektrická rozvodná síť.	ENV Vztah člověka k prostředí (životní styl a elektrická energie)

5.2.11 CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

Vyučovací předmět chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, která zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Cílem výuky chemie je:

- zkoumání přírodních faktů
- potřebě klást si otázky o příčinách, průběhu přírodních procesů
- zapojování do aktivit vedoucích k šetrnému chování k přírodě, životnímu prostředí
- porozumění souvislostí mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí
- utváření dovedností vhodně se chovat v mimořádných situacích, kdy je ohroženo zdraví lidí, životní prostředí

b) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	2	2	4

c) Organizační vymezení

Výuka probíhá v odborné učebně chemie. Žáci se dále účastní výuky mimo školu (např. exkurze, laboratorní práce v chemických laboratořích v jiných externích školách aj.)

Formy a metody práce

Formy

frontální vyučování, skupinová práce, kooperační formy výuky, exkurze, laboratorní práce, projekty a projektové dny

Metody

slovní, názorně-demonstrační, opakování a procvičování vědomostí, samostatná práce žáků, práce s textem (oborové čtení), formativní hodnocení

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

ENV Základní podmínky života
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	1. rozliší skupenství látek 2. pojmenuje změny skupenství látek 3. porovná společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek 4. určí skupenství, barvu, zápach, rozpustnost ve vodě	ÚVOD DO CHEMIE vymezení pojmu chemie jako přírodní vědy látky a tělesa, jejich vlastnosti chemické děje, chemická výroba VLASTNOSTI LÁTEK vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost, hustota změny skupenství – tání, vypařování, zkapalnění, sublimace	ENV –základní podmínky života (druhy vod a jejich význam, čištění vody. Složení vzduchu, čistota ovzduší, ohrožování ovzduší a klimatické změny).

<p>CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede zásady bezpečné práce v laboratoři 2. na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí nebezpečnost látky 3. popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami ve školní laboratoři 4. pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky a správně je využívá 5. prakticky provede ředění roztoku kyseliny/hydroxidu s využitím takové/ho kyseliny/hydroxidu, se kterou/kterým může běžně pracovat 	<p>BEZPEČNOST PRÁCE V LABORATOŘI zásady bezpečné práce v pracovně – laboratoři první pomoc při úrazu v laboratoři úniky nebezpečných látek</p> <p>SMĚSI různorodé a stejnorodé směsi, roztoky, složení směsí, složení roztoků hmotnostní zlomek chemické látky rozpustnost látek</p> <p>VODA A VZDUCH voda – pitná, destilovaná, odpadní čistírna odpadních vod vzduch – složení a vlastnosti čistota ovzduší ozonová vrstva</p> <p>FILTRACE A DESTILACE usazování, filtrace, destilace, dekantace, sublimace</p>	<p>ENV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí (skladování chemických látek, používání piktogramů a názvů chemických látek, ochrana člověka při práci s chemickými látkami).</p>
<p>CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady plynných, kapalných a pevných směsí 2. rozliší u známých směsí, zda jsou různorodé, nebo stejnorodé 3. uvede příklady směsí a čistých látek 	<p>SMĚSI různorodé a stejnorodé směsi, roztoky, složení směsí, složení roztoků hmotnostní zlomek chemické látky rozpustnost látek</p>	<p>ENV-Vztah člověka k prostředí (dopady životního stylu na prostředí kolem nás)</p>

<p>CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</p>	<p>1. vypočítá složení roztoku s využitím procentuálního vyjádření nebo pomocí hmotnostního zlomku 2. navrhne přípravu roztoku daného složení v domácnosti</p>		
<p>CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</p>	<p>1. samostatně sestaví filtrační aparaturu s využitím laboratorních pomůcek 2. vysvětlí princip usazování a destilace na konkrétním příkladu 3. aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života 4. prakticky provede oddělení složek směsí, které využívá v běžném osobním životě (dekantace, filtrace, krystalizace)</p>	<p>FILTRACE A DESTILACE usazování, filtrace, destilace, dekantace, sublimace</p>	

<p>CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství 2. vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství, a uvede, jak se změny skupenství nazývají 3. uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti vody 4. uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství a zhodnotí vliv využití vody v této činnosti na životní prostředí 5. vysvětlí význam vody pro život na Zemi 6. žák používá správně pojmy: odpadní voda, pitná voda, užitková voda, destilovaná voda 	<p>VODA A VZDUCH voda – pitná, destilovaná, odpadní čistírna odpadních vod vzduch – složení a vlastnosti čistota ovzduší ozonová vrstva</p>	
<p>CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly 2. popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu 3. uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu 	<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK, CHEMICKÉ PRVKY atomy a molekuly, chemické prvky, názvy a značky chemických prvků, prvky a protonová čísla, chemické sloučeniny</p>	

<p>CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi 2. rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy 3. uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů 	<p>PERIODICKÁ SOUSTAVA, CHEMICKÉ PRVKY periodická soustava prvků, valenční elektrony, chemické prvky, ionty – kationty a anionty, chemická vazba polární a nepolární elektronegativita, kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au, slitiny – mosaz, bronz, dural, koroze kovů – co ji způsobuje a způsob ochrany</p>	
<p>CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí 2. pojmenuje správně výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí 3. rozliší neutralizaci od ostatních chemických reakcí 		
<p>CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemické reakce 2. popíše správný způsob ředění hydroxidů a kyselin 3. popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin 		

<p>CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede vlastnosti a použití prakticky významných nebo mediálně známých oxidů, kyselin, hydroxidů a solí 2. užívá vedle názvů i vzorce vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí 3. vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou 4. popíše způsob odstraňování kotelního (vodního) kamene v domácích spotřebičích 5. rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojiv 6. posoudí vliv přírodních a průmyslových hnojiv na životní prostředí 		
<p>CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí hodnot pH 2. prakticky změří pH roztoku, se kterým se setká v běžném životě 3. uvede příklady neutralizace prováděné v běžném životě 		

Ročník: 9

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	1. zařadí uhlovodíky mezi organické látky 2. užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků 3. popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků 4. uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků 5. uvede příklady zdrojů uhlovodíků	REDOXNÍ ROVNICE oxidace a redukce ENERGIE CHEMICKÉ REAKCE exotermické a endotermické reakce obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie fosilní paliva UHLOVODÍKY uhlí, ropa, zemní plyn alkany (methan, ethan, propanbutan) alkeny (ethen) alkyiny (ethin) areny (benzen, naftalen)	ENV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (chemie slouží i ohrožuje)
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	1. rozliší fosilní a ostatní paliva 2. uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů 3. uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy 4. uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn	DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ halogenderiváty, freony a životní prostředí alkoholy, drogy, návyk, závislost fenoly aldehydy a ketony karboxylové kyseliny, jejich reakce, esterifikace PLASTY, SYNTETICKÁ VLÁKNA PE, PP, PS, PVC 1,3 butadien, kaučuk třídění odpadů, recyklace plastů PŘÍRODNÍ LÁTKY cukry tuky bílkoviny enzymy fotosyntéza vitamíny	

<p>CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny 2. popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí 3. jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti 4. zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka 5. uvede příklady nejznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu 	<p>DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ halogenderiváty, freony a životní prostředí alkoholy, drogy, návyk, závislost fenoly aldehydy a ketony karboxylové kyseliny, jejich reakce, esterifikace PLASTY, SYNTETICKÁ VLÁKNA PE, PP, PS, PVC 1,3 butadien, kaučuk třídění odpadů, recyklace plastů</p>	
<p>CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy 2. vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi 3. rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy z hlediska výživy 4. orientuje se v rostlinných a živočišných tucích a ve způsobech jejich uchování 5. posoudí různé typy potravin z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	<p>PŘÍRODNÍ LÁTKY cukry tuky bílkoviny enzymy fotosyntéza vitamíny</p>	

<p>CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede příklady prvotních a druhotných surovin významných pro chemickou výrobu 2. zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů 3. popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka 		
<p>CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požárů 2. popíše správné chování při požáru 3. rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek 4. rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích 		

<p>CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. jmenuje zástupce významných plastů a jejich vlastnosti 2. zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí 3. popíše bezpečné a k životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čisticími prostředky v domácnosti 4. popíše vliv mycích a čisticích prostředků na životní prostředí 5. jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití 6. porozumí základním instrukcím uvedeným v příbalových letáčích léčiv 7. uvede příklady zákonně i nezákonně prodávaných omamných a návykových látek 8. popíše příklady následků účinků nadměrné konzumace drog (včetně kouření a požívání alkoholu) na lidský organismus 9. uvede zástupce látek, které nejčastěji znečišťují ovzduší, vodu a půdu 10. popíše zásady chování při nadměrném znečištění ovzduší, vody a půdy 	<p>CHEMIE A SPOLEČNOST otravné látky a drogy léčiva Chemický průmysl v ČR Recyklace surovin Životní prostředí a zdraví člověka Hořlaviny a vznik požárů</p>	
---	---	---	--

5.2.12 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

V tomto předmětu je třeba u žáků postupně vytvářet kladný vztah k hudbě, rozvíjet jejich hudebnost, podporovat schopnosti hudbu emocionálně prožít. Veškeré hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých, poslechových a pohybových. Naše škola se rozhodla pro používání řady učebnic autorů A. Charalambidise, L. Hurníka, Z. Císaře, J. Pilky a D. Matošky.

b) Časové vymezení

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	1	1	1	4

c) Organizační vymezení

Základní formou realizace je vyučovací hodina, která bývá doplněna dalšími akcemi – např. návštěvy koncertů, žákovská vystoupení, školní pěvecký sbor, ... Výuka probíhá zpravidla v odborné učebně HV, která je vybavena audiovizuální technikou, hudebními nástroji, Orffovým instrumentárem a zpěvníky.

Formy a metody práce

Učitel využívá především skupinových a individuálních metod a forem práce. Frontálního vyučování zvláště při praktických činnostech /zpěv/. Individuálně přistupuje k žákům, zvláště z pohledu dospívání chlapců. Využívá vhodně názorně demonstračních a poslechových prostředků.

d) Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata

VMEGS

Jsme Evropané

MDV

Fungování a vliv médií ve společnosti

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. se orientuje v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlk, tempová označení, dynamická znaménka, takt, opakovací znaménka) 2. zazpívá v jednohlase, případně vícehlase, respektuje daný žánr 3. zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu 4. postihne dominantní hudebně výrazové prostředky při poslechu hudebního díla 5. pohybem reaguje na hudební ukázkou a na změny v jejím průběhu 	<p>Notový zápis – délka not a pomlk, tempová označení, znaménka Hudební nástroje Hudební výrazové prostředky</p>	<p>VMEGS Jsme Evropané (společné kořeny evropské hudby, hymna EU, hymny vybraných evropských států)</p>
<p>HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu 2. vhodně popíše a taktně a ohleduplně ohodnotí slyšený vokální projev s využitím jemu dostupné terminologie 	<p>Hlas a hlasová hygiena</p>	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvolí nejvhodnější způsob reprodukce slyšeného či zapsaného hudebního motivu, tématu či skladby (zpěv nebo hra) 2. zahraje s přihlédnutím k charakteru hudebního motivu, tématu či skladby jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, harmonický doprovod na funkcích tóniky a dominanty/subdominanty) 3. vytvoří jednoduchou obměnu slyšeného či zapsaného melodického motivu (rytmickou, melodickou, dynamickou) 	<p>Hudební formy Státní hymna</p>	
<p>HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozliší na základě audio i video ukázek vybrané typy tanců (lidové tance, historické, společenské, současné styly) a odliší balet jako druh umění 2. si zvolí ukázkou taneční hudby a předvede (ve skupině nebo sólo) typický prvek daného tance (základní kroky, vybranou taneční figuru) 	<p>Tanec a taneční hudba</p>	

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p>	<p>1. rozliší a ve znějící hudbě pojmenuje vybrané výrazové prostředky hudby (tempo, rytmus, melodii, barvu, dynamiku) 2. rozpozná úseky, v nichž je použita citace, zvukomalba; rozpozná kontrast a gradaci, opakování melodie, rytmu 3. rozpozná na vybraných hudebních ukázkách operu, muzikál, balet, komorní a symfonickou hudbu, píseň, sborovou tvorbu</p>	<p>Hudební žánry</p>	
<p>HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p>	<p>1. popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období (jednohlas, vícehlas, homofonie, polyfonie, hudba vokální a instrumentální, hudební forma, hudební druhy) 2. zařadí se znalostí základních hudebně vyjadřovacích prostředků vybrané ukázky do příslušného slohového období (od nejstarších hudebních památek po současnost) 3. určí styl a žánr vybrané ukázky moderní populární hudby</p>	<p>Hudební dějiny</p>	

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	1. zdůvodní význam hudby u umělecké a běžné produkce (filmová a audiovizuální tvorba, dramatické umění, sport, reklamy) 2. zdůvodní vhodnost či nevhodnost hudební složky ve vybrané ukázce 3. písemnou či ústní formou vyjádří, jakou roli hraje hudba a umění obecně v jeho životě; uvede situace, ve kterých se nelze bez hudby obejít	Význam hudby	MDV Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu)

5.2.13 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického)

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	2	1	1	1	5

c) Organizační vymezení:

Výuka probíhá především v kmenové třídě, mimo budovu školy (tzv. v plenéru), případně v učebnách výpočetní techniky. Možné jsou návštěvy muzeí a galerií. Na hodinu Vv učitel nosí všechny potřebné pomůcky dle výtvarného zadání. Žák je povinen si zajistit pracovní oděv a ochranu lavice.

Formy a metody práce

Užívají se podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

d) Výchové a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

- OSV Kreativita
- VMEGS Jsme Evropané
- MDV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p>	<p>1. určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) 2. si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky 4. u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování</p>	<p>Linie, tvary, objemy Vyjádření vztahů mezi výtvarnými prvky Vyjádření pocitů nálad Uspořádání prostoru Reagování na dějinné epochy (pravěk, Egypt, antika)</p>	<p>OSV – Kreativita (vybírá a vytváří prvky vizuálně obrazných vyjádření)</p>
<p>VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p>	<p>1. pojmenuje vlastní fantazijní představy a zdůvodní interpretační kontext vlastního vyjádření. 2. užívá vizuálně obrazových vyjádření k zachycení zkušeností získaných četbou, filmem, z ostatních médií.</p>		

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p>	<p>1. pomocí vlastního fotoaparátu (př.v mobilním telefonu) dokáže zachytit jevy a procesy na dané téma 2. žák dokáže pomocí digitálních technologií seřadit jednotlivé fotografie či videa do smysluplného celku 3. žák vybírá vhodný program či aplikaci k vytvoření koláže, animace, reklamního letáku apod., které mu umožní zachytit jevy a procesy v proměnách a vztazích včetně jejich následné interpretace</p>	<p>Práce s barvou – kontrasty, stínování Fotografie Komiks Reagování na dějinné epochy (středověk, renesance), lidové tradice a roční období</p>	<p>OSV Kreativita (komunikace, rozvoj schopností poznávání, sebepojetí a sebepoznávání)</p>
<p>VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p>	<p>1. žák si dokáže vybrat takové výtvarné výrazové prostředky (jako je např. barevnost, kontrast, kompozice, styl kresby/malby/prostorové tvorby apod.), které dokážou vystihnout dané téma či žákovu osobní zkušenost 2. z dostupných materiálů vybere vhodné prostředky pro vlastní osobité vyjádření daného tématu</p>		<p>VMEGS Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace v umění)</p>

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku</p>	<p>1. žák dokáže pojmenovat vizuální působení obrazů (svých, spolužáků, v galerii) na jeho smysly – co cítí, slyší + vnímání fyzických i psychických změn na svém těle (zrychlení tepu, pocit chlada, tepla, strach, stud, nechut', šťěstí, obdiv, údiv apod.)</p>	<p>Reagování na dějinné epochy výtvarného umění Vyjádření pocitů/zážitků Téma: člověk - zaměření na člověka po stránce somatické i psychické</p>	<p>OSV Kreativita (komunikace, poznávání lidí, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí)</p>
<p>VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>1. žák dokáže vlastními slovy obraz interpretovat a podložit svůj výklad vlastními zkušenostmi 2. žák rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a přiřadí umělecký směr či historickou epochu 3. žák využije své znalosti uměleckých slohů a směrů pro svoji vlastní tvorbu na dané téma</p>		<p>MDV Práce v realizačním týmu (komunikace a spolupráce v týmu)</p>

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>1. žák vytváří parafrázi uměleckých děl a směrů, které dává do nových souvislostí a otevírá diskuzi 2. žák si v závěrečném reflektivním dialogu ověřuje komunikační účinky, tj. porozumění svého díla ostatními spolužáky a naopak. 3. Žák si pomocí reflektivního dialogu uvědomí, že na jednu práci může každý nahlížet jinak a otevírá tak možnosti interpretace</p>	<p>Seznámení s tvorbou umělců od 20. století po současnost Interpretace obrazů</p>	<p>OSV Kreativita (komunikace, poznávání lidí, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí) MDV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem) MDV Tvorba mediálního sdělení (tvorba mediálního sdělení – školní časopis, internet..)</p>

5.2.14 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. Žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, stejně jako pro zdravý rozvoj tělesné výkonnosti, pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Hlavně však tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat.

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	2	2	2	2	8

c) Organizační vymezení:

Výuka je realizována v tělocvičně ZŠ Skálova a v pronajatých prostorách organizací a spolků v Turnově, na atletickém stadiónu a v přírodě.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

Formy:

- výcvik
- frontální vyučování
- skupinové vyučování

Metody:

- celková
- dílčí
- kombinovaná
- názorně demonstrační

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV   Sebepoznání a sebepojetí
                             Kooperace a kompetice

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Atletika <ul style="list-style-type: none"> - technika běhu - vytrvalostní běh - sprint - skok daleký - hod kriketovým míčkem 	OSV Sebepoznání a sebepojetí (moje tělo a můj rozvoj a mé možnosti ve sportovních aktivitách)

<p>TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p>	<p>1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti</p>	<p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostná - cvičení na náradí - cvičení s náčiním <p><i>dívky</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické a kondiční gymnastiky <p>Kolektivní sporty</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnost jednotlivce <p>Seznámení s netradičními sporty</p>	
<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám</p>	<p>Základy orientace v terénu</p>	

<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) 		
<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní 		

<p>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje 		
<p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, 		
<p>myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p>	<ol style="list-style-type: none"> rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci 		

<p>TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<p>1.aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva</p>		
<p>TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<p>1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům</p>		

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	Atletika <ul style="list-style-type: none"> - technika běhu - vytrvalostní běh - sprint - skok daleký - hod kriketovým míčkem Gymnastika <ul style="list-style-type: none"> - prostná - cvičení na nářadí - cvičení s náčiním <i>dívky</i> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické a kondiční gymnastiky 	OSV - Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládní situací soutěže a konkurence)

<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám 	<p>Kolektivní sporty</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnost jednotlivce <p>Seznámení s netradičními sporty</p> <p>Základy orientace v terénu</p> <p>lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (popř. další zimní sporty podle podmínek školy)</p>	
<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) 		

<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní</p>		
<p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p>	<p>1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci</p>		

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Atletika <ul style="list-style-type: none"> - technika běhu - vytrvalostní běh - sprint - skok daleký - skok vysoký - hod kriketovým míčkem - vrhy 	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	Gymnastika <ul style="list-style-type: none"> - prostná - cvičení na nářadí - cvičení s náčiním <i>dívky</i> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické a kondiční gymnastiky 	

<p>TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší 	<p>Kolektivní sporty</p> <ul style="list-style-type: none"> - herní činnost jednotlivce - hra <p>Seznámení s netradičními sporty</p> <p>Základy orientace v terénu</p> <p>pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>	
<p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám 		

<p>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího 3. uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) 		
<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní 		

<p>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci 		
<p>TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva 		

<p>TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům 		
<p>TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje 		

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž	Atletika <ul style="list-style-type: none"> - technika běhu - vytrvalostní běh - sprint - skok daleký - skok vysoký - hod kriketovým míčkem - vrhy 	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně 3. si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti	Gymnastika <ul style="list-style-type: none"> - prostná - cvičení na nářadí - cvičení s náčiním <i>dívky</i> <ul style="list-style-type: none"> - základy rytmické a kondiční gymnastiky - tanec Kolektivní sporty <ul style="list-style-type: none"> - herní činnost jednotlivce - hra - pravidla Seznámení s netradičními sporty	

<p>TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin 	<p>Základy orientace v terénu</p>	
<p>TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší 		
<p>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní 		

<p>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje 		
<p>TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům 		

<p>TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává 		
<p>TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce 		

5.2.15 ETICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení

Etická výchova na II. stupni navazuje na učivo a očekávané výstupy I. stupně. Nejvíce koresponduje se vzdělávacími obsahy **Člověk a jeho svět** a **Člověk a společnost**, ve vzdělávacím oboru **Výchova k občanství**. Dále zasahuje do oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** a **Cizí jazyk** učivem naslouchání, mluveným a písemným projevem, prací s textem a pravidly komunikace. V oblasti **Člověk a příroda** jde o učivo o životním stylu a ochraně přírody. V oblasti **Člověk a kultura** ve vzdělávacím oboru **Výtvarná výchova** navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, fantazie a osobních zkušeností. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka

a jejich reflexe, péče o zdraví a zdravý způsob života, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, osobnostní a sociální rozvoj. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní, enviromentální a mediální výchovy.

Etická výchova je zařazena jako povinný předmět v 6. –7. ročníku. V 6. ročníku se aplikuje i do vícedenního harmonizačního pobytu.

b) Časové vymezení

Výuka bude realizována v 6. – 7. ročníku v povinném předmětu.

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	1	0	0	2

c) Organizační vymezení

Třídy, školní zahrada, příroda

Etická výchova je založena především na zážitkové pedagogice a využívá širokého spektra metod:

- psychohry
- shromažďování novinových článků
- záznamy pozorování
- projektové vyučování
- práce s obrazem, hudbou
- skupinová práce
- dramatizace
- metody obrazově projektivní
- zaznamenávání scén z televizních filmů
- interview s rodiči nebo jinými osobami

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Při naplňování všech sedmi klíčových kompetencí bere učitel v úvahu tato pravidla výchovného stylu etické výchovy:

- vytvořit z třídy výchovné společenství
- přijmout dítě takové, jaké je a projevovat vůči němu přátelské city
- připisovat dětem pozitivní vlastnosti-zejména prosociálnost, vyjadřovat pozitivní očekávání
- formulovat jasná a splnitelná pravidla hry
- reagovat na negativní jevy klidným poukázáním na jejich důsledky
- nabádat a vybízet k pozitivnímu chování
- odměny a tresty používat opatrně
- zapojit do výchovného procesu i rodiče
- být nositelem radosti

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV Seberegulace a sebeorganizace

Poznávání lidí

Komunikace

MDV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozvíjí základní komunikační dovednosti 2. Uvědomuje si příčiny komunikačních chyb a šumů 3. Snaží se odstraňovat komunikační překážky a bariéry 4. Rozvíjí schopnost naslouchat druhým 5. Dokáže komunikovat i ve ztížených podmínkách - hádka 6. Eliminuje ze svého projevu hrubé výrazy 	Komunikace	<p>OSV Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině)</p> <p>OSV Komunikace (návčik asertivní komunikace)</p>

<p>EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vytváří si přiměřené sebevědomí 2. Hledá své silné a slabé stránky 3. Dokáže se ocenit 4. Vnímá důstojnost lidské osoby u každého člověka 	<p>Přiměřené sebevědomí</p>	<p>MDV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce)</p>
<p>EV-9-1-03 analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je vnímavý k situaci druhých 2. Poskytuje adekvátní pomoc 3. Dokáže chápat situace a chování druhých na základě vlastních zkušeností a zážitků 4. Rozpozná důvody smutku a radosti u sebe i druhých 	<p>Empatie</p>	
<p>EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reflektuje vliv médií na svůj život a volný čas 2. Kriticky přistupuje k působení médií 3. Vnímá pozitivní vzory prezentované médii 	<p>Média a jejich působení na člověka</p>	

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
EV-9-1-06 spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vnímá výhody a nevýhody soutěživosti 2. Dokáže se chovat prosociálně i v soutěživých situacích 3. Snaží se být empatický i při jednání s neoblíbenými lidmi 4. Uvědomuje si a přijímá důležitost odpuštění 5. Uvědomuje si nebezpečí předsudků 	Prosociálnost ve ztížených podmínkách	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>(cvičení sebekontroly, sebeovládání)</p>
EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vnímá asertivitu ve vztahu ke zdravému sebeprosazení 2. Dokáže rozlišit manipulativní chování a vhodně na něj reagovat 3. Je si vědom důležitosti zdravého sebeprosazování 4. Dokáže správně argumentovat 	Asertivní chování	

<p>EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací</p> <p>EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace svých možností přispívá k jejich řešení</p> <p>EV-9-1-09 se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů</p> <p>EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. V rámci svých možností přispívá k řešení sociálních problémů 2. Podílí se na vytváření pozitivního školního klimatu 3. Uvědomuje si mravní hodnoty a normy 4. Orientuje se v lidských právech 5. Dokáže rozlišit emoce a jejich vliv na chování člověka 6. Vnímá spojitost mezi zdravím a emocemi 	<p>Komplexní prosociálnost, důstojnost lidské osoby</p>	
---	---	---	--

5.2.16 PRACOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Pracovní činnosti se cíleně zaměřují na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňují celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Předmět pracovní činnosti pomáhá žákům při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. V pracovních činnostech naplňujeme tyto tematické okruhy: Svět práce/Pěstitelské práce a chovatelství/Práce s technickými materiály/Příprava pokrmů.

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	0	1	1	3

c) Organizační vymezení:

Výuka pracovních činností probíhá z velké části v odborných učebnách nebo na školním pozemku. Řády učeben pracovních činností jsou součástí vybavení těchto učeben, dodržování pravidel je pro žáky povinné.

Formy a metody práce

Ve výuce je prosazována individuální forma praktických činností s prvky týmové práce. Nezbytnými jsou názorně demonstrační přístupy učitele.

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vyučovacím předmětem se prolínají průřezová témata

OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV Ekosystémy

Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6.

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti (práce s technickými materiály)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné 	<p>organizace a bezpečnost práce úloha techniky v životě člověka, technika a životní prostředí technické náčrty a výkresy vlastnosti materiálu, užití v praxi – dřevo, plast pracovní postupy – zhotovení výrobků ze dřeva, plastu jednoduché pracovní postupy a operace pracovní pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční opracování materiálu</p> <p>vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)</p> <p>pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p> <p>jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>organizace práce, důležité technologické postupy</p>	<p>ENV Ekosystémy (les – produkční význam lesa, dřevo a zpracování dřeva)</p>

<p>ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) 2. se orientuje v technické dokumentaci 3. čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko) 5. provede okótování	<p>technické náčrty a výkresy, technické informace, návody</p> <p>úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla</p>	
--	--	---	--

<p>ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci 2. vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je 3. uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet 		
<p>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování 2. vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty) 		

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti (pěstitelské práce, chovatelství)			
<p>ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci 3. při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zemí...) 	<p>organizace a bezpečnost práce pracovní postupy – vhodné při pěstování vybraných rostlin jednoduché pracovní postupy a operace pracovní pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční zpracování půdy výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy druhy a rozdělení zeleniny polní plodiny a jejich pěstování</p>	

<p>ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo) 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin 3. připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných rostlin (květináč, záhonek...) 4. udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel...) 	<p>základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy</p> <p>zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny</p> <p>okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin</p> <p>ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování</p> <p>léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie</p> <p>chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty</p>	
--	---	---	--

<p>ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p>	<p>1. z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením</p>		
---	--	--	--

Ročník: 8.

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti (práce s technickými materiály, svět práce)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály</p>	<p>organizace a bezpečnost práce technické náčrty a výkresy pravoúhlé promítání (nárýs, půdorys, bokorys) základy technického kreslení pracovní postupy zhotovení výrobků ze dřeva a kovu druhy oceli nerozebíratelné a rozebíratelné spoje pracovní pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční opracování materiálu</p>	<p>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování</p>

	<p>4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních)</p> <p>5. dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné</p>	<p>vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)</p> <p>pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p>	<p>z hlediska různých typů úkolů)</p>
<p>ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p>	<p>1. použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres)</p> <p>2. se orientuje v technické dokumentaci</p> <p>3. čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary</p> <p>4. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko)</p> <p>5. provede okótování</p>	<p>jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>organizace práce, důležité technologické postupy</p> <p>technické náčrty a výkresy, technické informace, návody</p> <p>úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla</p>	

<p>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<p>1. vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování 2. vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty)</p>		
<p>ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p>	<p>1. popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými materiály 2. připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál...) 3. rozvrhne práci dle časových dispozic 4. reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí 5. uklidí pracovní prostor na konci práce</p>		

<p>ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p>	<p>1. popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. popíše pracovní prostředí vybraných profesí</p>	<p>V rámci projektových dnů – oborové dny, se žáci seznamují s nejrůznějšími profesemi.</p>	
--	---	---	--

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti (pěstivelské práce, chovatelství)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</p>	<p>1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstivelských pracích 2. popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci 3. při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc přízvažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou...)</p>	<p>základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy</p>	

<p>ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti 2. použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a aranžování květin 3. volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči (zalít, přesadit, sestříhat...), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví 4. využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby 	<p>zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny</p> <p>okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin</p> <p>ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování</p> <p>léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie</p>	
---	---	--	--

<p>ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</p>	<p>1. z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením</p>		
<p>ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</p>	<p>1. popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat 2. vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty</p>	<p>chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty</p>	
<p>ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p>	<p>1. popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. popíše pracovní prostředí vybraných profesí</p>	<p>V rámci projektových dnů – oborové dny, se žáci seznamují s nejrůznějšími profesemi.</p>	

Ročník: 9.

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti (práce s technickými materiály)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci 2. vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je 3. uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty) 4. provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 5. rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet 	<p>vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)</p> <p>pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p> <p>jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>organizace práce, důležité technologické postupy</p> <p>technické náčrty a výkresy, technické informace, návody</p> <p>úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla</p>	<p>ENV Vztah člověka k prostředí (principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě i u nás)</p>

<p>ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres) 2. se orientuje v technické dokumentaci 3. čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary 4. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko) 5. provede okótování 		
<p>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování 2. vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty) 		

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti (svět práce)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
<p>ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p>	<p>1. popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení 3. popíše pracovní prostředí vybraných profesí</p>	<p>trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce</p>	
<p>ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p>	<p>1. porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání 2. navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích</p>	<p>volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb</p>	

<p>ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce 2. použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací 		
<p>ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici 		

<p>ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce 2. popíše základní pravidla pro práci s inventářem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů 3. účelně a bezpečně zachází s vybavením kuchyně 4. vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu 	<p>- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu</p> <ul style="list-style-type: none"> • potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku <p>příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů</p> <ul style="list-style-type: none"> • úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole • Bezpečnost práce 	<p>F - základy elektrotechniky VKZ - prevence rizik ENV - Základní podmínky života, vztah člověka k prostředí MKV - Multikulturalita (národní pokrmy)</p>
<p>ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky, dle receptu) 2. používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů 3. rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel 		<p>OSV - Psychohygiena (zásady slušného stolování) VKZ – osobní hygiena a volba vhodného oděvu Z - textilní průmysl ČR</p>

<p>ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje (sůl, cukr, pepř, olej, ocet...) 2. se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo 3. využije své znalosti o stolování s kamarády, známými i rodiči doma, v jídelně, restauraci nebo jiném veřejném místě 4. provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu 		
<p>ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni 2. popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením 3. dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni 4. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 5. dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou 		

	(umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů...)		
--	--	--	--

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti (svět práce)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	1. popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí)		

	<p>na pracovní zařazení</p> <p>3. popíše pracovní prostředí vybraných profesí</p>		
<p>ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p>	<p>1. porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání</p> <p>2. navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích</p>		
<p>ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<p>1. popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce</p> <p>2. použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací</p>		

<p>ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici 		
---	--	--	--

5.2.17 VOLITELNÝ PŘEDMĚT

5.2.17.1 ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Vzdělání v Čj pro cizince je zaměřeno na:

- vytváří jazykové znalosti a dovednosti pro aktivní komunikaci v českém jazyce
- přispívá k chápání a objevování skutečností
- čtení s porozuměním

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

Předmět Český jazyk pro cizince se vyučuje jako volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve třídách nebo školním klubu

Formy a metody práce:

Skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, krátkodobé projekty

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6., 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu	sloveso „být“ a „mít“ přítomný čas příslovce času (ráno, dopoledne , odpoledne, večer...) popis dne („Můj den“)	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům	minulý čas sloves přídavná jména popis osoby, věci výslovnost	

<p>CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</p>	<p>1. zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života</p> <p>2. zapojí se do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí a na podobné výpovědi reaguje</p>		
<p>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p>	<p>1. krátce pohovoří na osvojené téma</p>		
<p>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<p>1. popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět</p> <p>2. vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí</p>		

CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat 2. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu		
--	---	--	--

5.2.17.2 CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:**

Vzdělání v CvČ je zaměřeno na:

- prohlubování a procvičování učiva ze skladby, tvarosloví a pravopisu
- čtení s porozuměním
- tvořivé psaní

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

Předmět Cvičení z českého jazyka se vyučuje jako volitelný nebo nepovinný předmět v 7., 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Výuka probíhá ve třídách.

Formy a metody práce

Formy

frontální vyučování, skupinová práce, kooperační formy výuky, exkurze, projekty

Metody

slovní, názorně-demonstrační, opakování a procvičování vědomostí, samostatná práce žáků, práce s textem, metody podporující čtenářství a psatelství

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-2-04 Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Přiřadí slovo ke slovnímu druhu. 2. Určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova. 3. Užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.). 4. Zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost). 	<p>Ohebné slovní druhy, mluvnické významy, tvary slov</p> <p>Pravopisná cvičení</p>	
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Najde slovo nevhodně užití v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 		

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	1. Píše bez pravopisných chyb.	Pravopisná cvičení	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	1. Využívá spisovný jazyk v textu mluveném i psaném.	Jazyková kultura Vybrané komunikační a slohové útvary	

5.2.17.3 DĚJĚPISNÝ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Během výuky tohoto předmětu jsou rozšiřovány, prohlubovány a upevňovány vědomosti a dovednosti získané v předmětu Dějepis.

b) Časové vymezení:

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODINY	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

Výuka v daném vyučovacím předmětu probíhá převážně ve třídách, ale podle potřeby a možností i jinde (v terénu, archivu, muzeu, knihovně, počítačové učebně).

Při výuce daného předmětu dochází ke spojování žáků z různých tříd téhož ročníku.

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacého předmětu:

Ročník: 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede konkrétní případy důležitosti a potřeby dějepisných poznatků, příklady zdrojů informací o minulosti ➤ pojmenuje, popř. navštíví instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány ➤ uvede příklady zdrojů o minulosti ➤ seznámí se s historií města, popř. vesnice podle dostupných informací ➤ pojmenuje některé hrady a zámky v regionu ➤ uvede některé informace z historie těchto objektů ➤ uvede příklady staveb a zařadí podle charakteristických znaků do umělecké epochy ➤ podle možností vyjmenuje některé významné stavby ve městě ➤ na základě získaných informací zpracuje přiměřeně věku historickou událost 	<p>Pomocné vědy historické</p> <p>Vznik středověkých měst a vesnic, hradů a zámků</p> <p>Umělecké slohy v proměnách času</p> <p>Významné budovy, sochy, pamětní desky ve městě a okolí</p>	

		Výrazné osobnosti a události dějin 20. století	
--	--	--	--

5.2.17.4 KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Konverzace v anglickém jazyce je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk pro 2. stupeň.

- prohlubuje dovednosti pro aktivní komunikaci v cizím jazyce
- snižuje jazykové bariéry
- prohlubuje mezinárodní porozumění

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

- Předmět je nabízen jako volitelný. Nejvyšší počet žáků ve skupině nepřesahuje 18 žáků. Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Výuka probíhá ve třídách, případně jazykové učebně.
- Dělení: na smíšené skupiny, zpravidla v počtu do 18 žáků ve skupině

Formy a metody práce

Dialogy, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, dramatizace, výukové programy na PC

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7.-9.

Vzdělání ve volitelném předmětu Logika je zaměřeno na:

- řešení problémových úloh pomocí logiky s uplatněním jazykových, matematických a vědomostních znalostí
- rozvoj schopnosti správně myslet a usuzovat, vyvozovat závěry na základě daných poznatků
- nalezení vhodného algoritmu
- vyhledávání nejlepších možných řešení za současného respektování zadání a daných pravidel

b) Časové vymezení

Předmět je určen pro žáky 7. – 9. ročníku, s časovou dotací 1 hodina týdně nebo dvouhodinový blok jednou za 14 dní

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODIN	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení

Výuka logiky probíhá ve třídě nebo školním klubu.

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7. - 9.

Očekávané výstupy	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů	1. vyhledává v textu potřebné údaje a vztahy 2. samostatně vyvozuje závěry z daných poznatků nebo myšlenek 3. vnímá chybu jako přirozenou součást procesu učení a dokáže se z ní poučit	Slovní (př. křížovky, doplňovačky, osmisměrky, dosazovačky, kryptogramy, šifry, hry, hádanky) Textové (př. hádanky, jazykové hříčky)	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení soustředění OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace - rozvržení řešení problémů

<p>M-9-4-01 nalézá různá řešení předkládaných úloh a situací</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozvíjí čtenářskou a matematickou gramotnost 2. užívá čtenářské strategie pro porozumění textu 3. při řešení problému využívá prostor pro samostatnost, tvořivost a logické myšlení 4. chápe princip algoritmu řešení a dokáže jej aplikovat 5. k nevyřešenému zadání se vrací 6. porovnává, hledá vztahy a souvislosti mezi zadanými prvky 	<p>Číselné (př. číselné křížovky, sudoku, hry, šifry)</p> <p>Obrázkové (př. vývojové řady, substituční úlohy, hledání rozdílů, skrývačky, hry, šifry)</p> <p>Poziční (př. námořní bitvy, miny, kódované obrázky, tangram, šifry, hry)</p> <p>S hledáním klíče (př. bludiště, šifry)</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita - rozvoj tvořivosti a nápadů</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena - hledání pomoci při potížích</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Kooperace - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci</p>
--	---	---	---

<p>M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. samostatně vyřeší zadané problémové úlohy, které odpovídají jeho věkovým a intelektovým schopnostem 2. samostatně vyvozuje závěry z daných poznatků nebo myšlenek 	<p>Zrakové (př. minimální počet obrazců, co nepatří mezi ostatní)</p> <p>Matematické (př. číselné řady, číselné šifry, hádanky, výrokové symboly)</p> <p>Manipulační (př. dvojrozměrné a trojrozměrné skládačky, hlavolamy, hry)</p> <p>Herní (př. deskové, karetní)</p>	<p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MV - rozklíčování problémů v mediálních sděleních (fakta x názor)</p>
<p>ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vnímá chybu jako přirozenou součást procesu učení a dokáže se z ní poučit 2. bez konfliktu se zapojuje do diskuse 		

<p>ČJL-9-2-02 rozpoznává přenesená pojmenování a další způsoby obohacování slovní zásoby, zvláště ve frazémech</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. doplní slova odvozená, vytvoří slova složená 2. vysvětlí vybrané frazémy 3. vybírá slova významově blízká 4. doplní do frazému chybějící slovo 		
<p>ČJL-5-2-01 porovnává různé významy slov, slova stejného a podobného významu, slova vícevýznamová</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vhodně užívá různá slova podobného významu 2. nahradí vybrané slovo např. synonymem, antonymem 		

<p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá v textu klíčová slova a informace 2. posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. respektuje podmínky zadání 5. při hledání správného řešení experimentuje, porovnává výsledky a vyvozuje závěry 		
---	--	--	--

5.2.17.6 MATEMATICKÝ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) **Obsahové vymezení:**

Vyučovací předmět cvičení z matematiky prohlubuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a vytváří předpoklady pro další studium. Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- procvičení si pojmů a matematických postupů
- rozvoj abstraktního myšlení a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

b) Časové vymezení:

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODIN	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

V hodinách matematického semináře je kladen důraz na samostatnou práci žáků, učitel volí formy problémového vyučování, kdy podporuje i týmovou spolupráci.

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	<p>1. provádí základní početní operace s přirozenými, desetinnými čísly a racionálními čísly</p> <p>2. dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru přirozených desetinných čísel a racionálních čísel využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů</p> <p>3. vyznačí na číselné ose desetinné číslo, zlomek</p> <p>4. zaokrouhluje čísla s danou přesností</p> <p>5. využívá pro kontrolu výsledku odhad</p> <p>6. účelně a efektivně využívá kalkulátor</p>	<p>Přirozená čísla</p> <p>Desetinná čísla</p> <p>Zlomky</p> <p>Celá čísla</p>	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. využívá daný poměr v reálných situacích 2. stanoví poměr ze zadaných údajů 3. využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu <ol style="list-style-type: none"> 1. určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 2. určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 3. určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část <ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. řeší jednoduchou úlohu 3. ověří výsledek úlohy 	<p>Poměr, zlomek, desetinné číslo, procenta</p> <p>Procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent</p> <p>Řešení úloh z matematických olympiád</p> <p>Úlohy z Pythagoriády</p> <p>Řešení didaktických testů</p>	
--	---	--	--

5.2.17.7 MATEMATICKÝ SEMINÁŘ HEJNÉHO MATEMATIKY Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematický seminář navazuje na vyučovací předmět Matematika.

a) Obsahové vymezení

Vzdělání v matematickém semináři je zaměřeno na:

- prohloubení a rozšíření dosavadních vědomostí, dovedností a návyků
- procvičování nabytých vědomostí, dovedností a návyků
- rozvoj abstraktního myšlení a exaktního myšlení
- podporu logického a kritického usuzování

b) Časové vymezení

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODIN	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení

Předmět matematický seminář Hejného matematiky se vyučuje jako volitelný předmět v 7., 8. a 9. ročníku. V hodinách matematického semináře je kladen důraz na samostatnou práci žáků, učitel volí formy problémového vyučování, kdy podporuje i týmovou spolupráci.

d) Výchovně vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Výstup RVP	Naše výstupy a indikátory			Učivo
	díly A+B	díly C+D	díly E+F	
	Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ol style="list-style-type: none"> 1. provádí početní operace s celými čísly 2. vyhledá a určí nejmenší a největší prvek, 3. rozlišuje idiomy o n větší/menší, n krát větší/menší 4. sčítá kmenové zlomky 	<ol style="list-style-type: none"> 1. čte a užívá zápis čísla římskými číslicemi, řeší úlohy s důrazem na logiku římských zápisů 2. zapíše číslo rozvinutým zápisem do řádu desetitisíců 3. uspořádá množinu celých i racionálních čísel 	<ol style="list-style-type: none"> 1. užívá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě 2. porovnává reálná čísla 3. užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a odmocninu 4. sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky a 	

	<ol style="list-style-type: none"> 5. sčítá a odčítá desetinná čísla (desetiny, setiny) 6. základní operace realizuje mentálně, písemně i kalkulátorem. 	<ol style="list-style-type: none"> 4. krátí/rozšiřuje zlomky, sčítá a odčítá zlomky a desetinná čísla, násobí zlomky i desetinná čísla, dělí desetinné číslo desetinným číslem 5. užívá n-tou mocninu, druhou odmocninu 6. provádí výpočty s mocninami 7. převádí jednotky (obsah, objem, rychlost) 	<p>desetinná čísla, počítá s odmocninami</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. provádí aproximaci čísla druhá odmocnina ze dvou 	
<p>M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. při výpočtech zaokrouhluje, provádí odhady (sémantické i strukturální týkající se jedné operace) 2. účelně využívá kalkulátor (například při dělení, dělení se zbytkem). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaokrouhluje, provádí odhady (sémantické i strukturální týkající se výrazů s více operacemi) 2. účelně využívá kalkulátor (například při práci s racionálními čísly) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Provádí řádové odhady (propedeutika limity) 2. účelně využívá kalkulátor při výpočtech s reálnými čísly 	

<p>M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. pracuje s pojmy sudé/ liché číslo, prvočíslo, číslo složené, násobek, největší společný násobek, dělitel, nejmenší společný dělitel 2. rozkládá přirozené číslo na součín 3. získává zkušenosti s n-cifernými čísly, s ciferným součtem. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. odhaluje a používá kritéria dělitelnosti 3, 4, 9, řeší úlohy s propedeutikou dělitelnosti 6, 8, 11, 12. Pro nalezení nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele používá prvočíselný rozklad. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. odhaluje a používá kritéria dělitelnosti 6, 8, 11, 12 2. využívá prvočíselný rozklad pro nalezení nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele více čísel 3. seznamuje se s Euklidovým algoritmem 	
<p>M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. užívá desetinná čísla, kmenové zlomky - sčítá a odčítá kmenové zlomky (zejména se jmenovatelem menším než 13 a se jmenovatelem 60, 100) 2. krátí a rozšiřuje zlomky 3. znázorňuje zlomky a 	<ol style="list-style-type: none"> 1. používá desetinná čísla (tisíciny až miliontiny), periodická čísla, periodu, předperiodu, zlomky (s dvoucifernými a trojcifernými jmenovateli), složený zlomek, smíšené číslo, převrácené číslo, záporný zlomek 	<ol style="list-style-type: none"> 1. reálná čísla umísťuje na číselnou osu. 	

	<p>desetinná čísla na číselné ose</p> <p>4. používá pojmy procento, počet procent, základ</p>	<p>2. zmíněná čísla umísťuje na číselnou osu, vyjádří číslo opačné</p> <p>3. pracuje s číselnými výrazy</p> <p>4. řeší úlohy na procenta, procentovou část, promile, úrok</p>		
<p>M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</p>	<p>1. získává zkušenosti s poměrem, modeluje situace s využitím poměru</p>	<p>1. dělí celek v daném poměru</p> <p>2. pracuje s měřítky map a plánů</p> <p>3. používá trojčlenku.</p>		
<p>M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p>	<p>1. řeší aplikované úlohy na procenta – určení počtu procent, základu, procentové části</p>	<p>1. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p> <p>2. řeší úlohy o opakovaných slevách a zdraženích v procentech</p>		
<p>M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné</p>	<p>1. matematizuje jednoduché</p>	<p>1. používá písmeno jako: obecné číslo,</p>	<p>1. pracuje s mnohočleny</p>	

<p>situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p>	<p>reálné situace s využitím proměnné v prostředí Krokování, Šipkových grafů, Součtových trojúhelníků, Součtinových čtverců, Vah, Autobusu, Egyptského dělení, ve slovních úlohách</p>	<p>proměnnou, neznámou 2. využívá jazyk algebry k řešení úloh 3. cíleně provádí úpravy jednodušších algebraických výrazů (vytýkání, roznásobování), ekvivalentní úpravy (druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin) 4. rozlišuje dvojčlen, trojčlen</p>	<p>2. provádí cílené úpravy algebraických výrazů (i dělení trojčlenu dvojčlenem) 3. upravuje kvadratický trojčlen na čtverec</p>	
<p>M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p>	<p>1. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - získává zkušenosti v prostředích Mince, Váhy, Hadi, Šipkové grafy (propedeutika rovnic, soustav</p>	<p>1. řeší soustavy dvou rovnic o dvou neznámých 2. prostřednictvím úloh se připravuje na řešení lineárních diofantických rovnic</p>	<p>3. řeší lineární nerovnice 4. v úlohách se připravuje na řešení kvadratické rovnice</p>	

	rovníc, absolutní hodnoty)			
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ol style="list-style-type: none"> 1. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v různých prostředích – Krokování, Egyptské dělení, Indické násobení, Stovková tabulka, Součtové trojúhelníky, Číselná osa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 2. používá absolutní hodnotu 		
	Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 2. používá Vennovy diagramy jako nástroj k organizaci prvků množiny 3. využívá tabulku jako nástroj k 	<ol style="list-style-type: none"> 1. používá množiny, podmnožiny, průnik, sjednocení 2. organizuje soubory dat (jednoparametrické třídění, hledání organizačního principu), zjišťuje 	<ol style="list-style-type: none"> 1. organizuje soubor dat (víceparametrické třídění) 2. vytváří statistický soubor, provádí evidenci a jednoduchou analýzu, setkává se s prázdnou množinou 	

	evidenci dat a hledání závislostí	počet prvků souboru	3. graficky znázorňuje soubor dat	
M-9-2-02 porovnává soubory dat	<ol style="list-style-type: none"> vyhodnocuje soubor dat procesuálně (evidence jízdy autobusem tabulkou) porovnává soubory dat konceptuálně (práce se vztahy v rodokmenu) 	<ol style="list-style-type: none"> vyhledává data, porovnává soubory dat analyzuje statistické soubory určuje aritmetický průměr 	<ol style="list-style-type: none"> vyhledává data porovnává soubory dat určuje vážený průměr, četnost znaku 	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	<ol style="list-style-type: none"> získává zkušenosti s lineární závislostí v prostředích Šípkových grafů, Hadů, ve slovních úlohách 	<ol style="list-style-type: none"> pracuje s lineární funkcí, narýsuje její graf řeší úlohy na kvadratickou funkci (propedeutika) 	<ol style="list-style-type: none"> řeší úlohy s aritmetickou i geometrickou posloupností 	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	<ol style="list-style-type: none"> vyhledává vztahy, pravidelnosti formuluje slovně závislosti eviduje tabulkou 	<ol style="list-style-type: none"> graficky znázorňuje soubory dat, čte z grafů a diagramů užívá kruhový a sloupcový diagram, používá galerii, 	<ol style="list-style-type: none"> tabulkou, rovnicí i grafem vyjádří kvadratickou funkci řeší úlohy, které připravují pojem kosinus a sinus 	

		organizační princip galerie		
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	<ol style="list-style-type: none"> 1. řeší úlohy o slevách a zdraženích v procentech 2. používá různé metody řešení slovních úloh: pokus-omyl, dramatizaci, tabulaci, vizualizaci, modelování 	<ol style="list-style-type: none"> 1. používá různé metody řešení úloh: pokus-omyl, tabulaci, vizualizaci, dělitelnost, modelování, jazyk algebry 	<ol style="list-style-type: none"> 1. používá různé metody řešení úloh: pokus-omyl, tabulaci, vizualizaci, dělitelnost, modelování, jazyk algebry, metodu izomorfizmu 	
	Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá	<ol style="list-style-type: none"> 1. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při konstrukcích i modelování (skládání papíru, dřívka, geoboard) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků: trojúhelníková nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku, osa úhlu (jako množina bodů dané vlastnosti), těžiště (propedeuticky), kružnice opsaná a vepsaná 	<ol style="list-style-type: none"> 1. zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníků: těžiště, ortocentrum 2. provádí různé důkazy Pythagorovy věty 3. v úlohách získává zkušenosti, které připravují větu o obvodovém a středovém úhlu 	

<p>potřebnou matematickou symboliku</p>		<p>2. v úlohách se připravuje na Pythagorovu větu</p>		
<p>M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</p>	<p>1. rozlišuje a charakterizuje trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný, třídí čtyřúhelníky (čtverec, obdélník, kosočtverec, lichoběžník), propedeutiky pracuje s pojmy kruh, kruh, kružnice, poloměr</p>	<p>1. rozlišuje a charakterizuje čtyřúhelníky (rovnoběžník, deltoid, nekonvexní čtyřúhelník), pravidelné mnohoúhelníky (6, 8, 12), nekonvexní mnohoúhelníky 2. zkoumá vlastnosti úhlopříček čtyřúhelníků 3. řeší úlohy na kruh, kružnici, kruhovou výseč 4. rozlišuje poloměr a průměr</p>	<p>1. charakterizuje tětívový a tečnový čtyřúhelník, pravidelný mnohoúhelník (5, 10) 2. skládá a rozkládá vektory 3. užívá tětívu kružnice, mezikruží 4. při řešení úloh využívá geometrickou chirurgii</p>	
<p>M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p>	<p>1. měří velikosti úhlů, zjišťuje velikost úhlu porcesuálně i konceptuálně,</p>	<p>1. určuje velikosti vnitřních úhlů rovinných útvarů, středových úhlů v mnohoúhelníku, 2. využívá dvojice úhlů</p>		

	pracuje s dvojicemi úhlů			
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	1. měří délky, zjišťuje obvody a obsahy rovinných útvarů (nejprve obsah vyjadřuje počtem trojúhelníkových nebo čtvercových kachlíků)	1. experimentálně hledá Ludolfovo číslo 2. určuje obvod i obsah kruhu 3. ke zjišťování a odhadování obsahu rovinných útvarů používá geometrickou chirurgii	4. zkoumá vztah mezi obsahem a obvodem kruhu	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	1. intuitivně užívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice pojmu kruh, kružnice	2. prostřednictvím řešení úloh odhaluje Thaletovu větu (jako množinu bodů dané vlastnosti)		
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	1. modeluje rovinné útvary pomocí dřívěk, na geboardu,	1. provádí konstrukce ve čtvercové mříži i na čistém papíře		

	<p>přehýbáním papíru</p> <p>2. trojúhelníky, čtyřúhelníky i mnohoúhelníky načrtává i konstruuje ve čtvercové síti i na čistém papíře</p>			
<p>M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p>	<p>1. vyhledává a porovnává shodné a podobné útvary</p>	<p>1. zkoumá shodné a podobné trojúhelníky</p> <p>2. hledá pravidla a formuluje věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, ty pak užívá k argumentaci a k výpočtům</p>		
<p>M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</p>	<p>1. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti</p> <p>2. určí osově a středově souměrný útvar</p>	<p>1. používá osovou souměrnost a posunutí</p> <p>2. propedeuticky se seznamuje s pojmem vektor</p>	<p>1. řeší úlohy na otočení a stejnolehlost</p>	

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	1. určuje a charakterizuje krychli, krychlová tělesa, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel	1. analyzuje vlastnosti hranolu, jehlanu	1. zkoumá válec, kužel a kouli	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	1. odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle, kvádrů, krychlových těles	1. odhaduje a počítá povrch a objem hranolu a jehlanu (pravidelný a nepravidelný) 2. v úlohách se seznamuje s Cavalieriho principem	1. odhaduje a zjišťuje povrch a objem válce a kužele	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	1. modeluje krychli, kvádr, krychlová tělesa 2. načrtne a sestrojí jejich síť	1. modeluje hranol a jehlan 2. načrtne a sestrojí jejich síť	1. tvoří síť rotačního válce a rotačního kužele	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	1. načrtne a sestrojí obraz krychle, kvádrů, krychlových těles v rovině	1. načrtne a sestrojí obraz hranolu a jehlanu.	1. načrtne a sestrojí obraz válce a kužele	

<p>M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>	<p>1. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy</p>	<p>1. získané poznatky používá při řešení aplikačních geometrických úloh</p>	<p>1. získané poznatky používá při řešení aplikačních geometrických úloh</p>	
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>				
<p>M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p>	<p>1. užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různé postupy 2. hledá další možné výsledky a řešení úloh, případně zdůvodňuje neřešitelnost některých úloh</p>	<p>1. řeší základní kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy</p>	<p>1. řeší jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy, získává zkušenosti s kombinatorickými vztahy (propedeutika)</p>	
<p>M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>1. řeší logické a netradiční geometrické úlohy</p>	<p>1. řeší komplexní úlohy.</p>	<p>1. aplikuje znalost grafů lineární a kvadratické funkce, posunuje graf</p>	

5.2.17.8 PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodovědný seminář je vyučován jako povinně volitelný předmět v 7. – 9. ročníku. Vyučovací předmět přírodopis a přírodovědný seminář se vzájemně doplňují.

a) Obsahové vymezení:

- Rozvíjí pozitivní vztah k přírodě a vede k vytváření postojů, které jsou v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje společnosti.
- Vede žáky k pochopení složitosti a propojenosti vztahů v ekosystémech, k uvědomění si základních podmínek života, nezbytnosti jejich ochrany
- Působí na utváření životního stylu žáků a jejich hodnotové orientace, vede žáky k přijetí odpovědnosti za vlastní chování a jednání vůči přírodě a lidem.

b) Časové vymezení:

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

Výuka probíhá z velké části v kmenových třídách jednotlivých ročníků nebo terénu. V některých hodinách využíváme městské parky a okolní zahradu.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

Metody:

- slovní (monologické, dialogické)
- názorně demonstrační
- hra jako vyučovací metoda
- metody opakování a procvičování vědomostí a dovedností
- metody samostatných prací žáků

Formy:

- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury, praktických pomůcek)
- samostatná práce
- přírodovědné vycházky, exkurze
- laboratorní práce (pozorování, pokusy)
- simulační hry

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozlišuje pojem cizokrajná a invazivní rostlina a invazivní živočich 2. Odůvodní nebezpečí invazivních rostlin a živočichů pro druhovou rozmanitost naší přírody. 	Invazivní rostliny a živočichové	
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ol style="list-style-type: none"> 1. Používá botanické atlasy a klíče. Sbírá materiál na tvorbu herbáře a vytváří herbářové položky. 2. Žák využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání živé a neživé přírody 3. Tráví čas v přírodě, učí se ji pozorovat všemi smysly 	Pozorování přírody	

<p>P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity 2. žák uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období 3. žák uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady 	<p>Zoologie</p>	
---	---	-----------------	--

<p>P -9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. žák na příkladu uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka 2. žák objasní význam biologické rovnováhy 3. žák uvede příklady bezobratlých a obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi 4. žák uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční 5. žák uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek 6. žák vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady 	<p>Zoologie</p>	
---	---	-----------------	--

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	
<p>P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p>	<p>1. žák sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii</p> <p>2. žák odůvodní, proč patří zdraví mezi důležité hodnoty lidského života</p> <p>žák uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby</p> <p>2. žák vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p> <p>3. žák rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození</p> <p>4. žák určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, média, vč. reklamy, hlad, chuť, čas aj.), a z nich vyvozuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky</p>	<p>Zdravý životní styl + onemocnění</p>	

	<p>1. žák zná postupy poskytování první pomoci</p> <p>2. žák prakticky provede ukázkou poskytnutí první pomoci</p>	První pomoc	
--	--	-------------	--

Ročník: 9

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	<p>1. žák zhodnotí možné důsledky různých lidských aktivit (pozitivní i negativní)</p> <p>2. žák rozlišuje závažnost globálních problémů</p> <p>3. žák si uvědomuje význam svého vlastního jednání: pro život dalších generací v lokálním ale i globálním měřítku, ve vztahu k biosféře, při ochraně přírody</p> <p>4. žáci hledají řešení globálních problémů a uvědomují si nebezpečí nesprávného jednání ve vztahu k prostředí</p>	Globální problémy, Lidské aktivity	

	5. žák přijme za své zásady životního stylu šetrného k okolí		
P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	1. hravou formou procvičuje poznatky z ekologie	Ekologie	
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam			
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí			

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu			
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	1. ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, využívá globální polohové systémy, vybrané produkty a aplikace satelitního a leteckého snímkování Země k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Kartografie v praxi	

5.2.17.9 TVOŘIVÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Tvořivé činnosti se cíleně zaměřují na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňují celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

b) Časové vymezení:

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODINY	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

Výuka tvořivých činností probíhá v učebnách nebo v dílnách.

Formy a metody práce

Ve výuce je prosazována individuální forma praktických činností s prvky týmové práce. Nezbytnými jsou názorně demonstrační přístupy učitele.

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	1.při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce 2. dodrží zásady bezpečnosti při práci 3. poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) 4. dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné	organizace a bezpečnost práce	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. čte z náčrtu či výkresu důležité informace 2. nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci 1. vybere vhodný materiál pro práci dle postupu 2. vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s materiálem 3. popíše vlastnosti materiálů, které jsou důležité pro jeho práci 4. vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a aplikuje je 5. uplatňuje získané návyky pro práci s materiály 6. provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci 	<p>tvorba náčrtu či výkresu a jeho interpretace</p> <p>vlastnosti materiálů a jejich užití v praxi (papír, dřevo, textilie, kov atd.)</p> <p>pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p> <p>jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>organizace práce, důležité technologické postupy</p>	
--	--	--	--

5.2.17.10 VÝTVARNÝ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

- Rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- Přístupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- Užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků
- Zdokonaluje řemeslné schopnosti, pracuje s rozličnými materiály

b) Časové vymezení:

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODINY	0	1	1	1	3

c) Organizační vymezení:

Výuka probíhá v učebně i mimo budovu (práce v plenéru, návštěva výstavy)

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

Užívají se podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekt

d) Výchovné a vzdělávací strategie

viz klíčové kompetence

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí prostorové vnímání, kombinuje materiály - rozvíjí estetické cítění, vztah k přírodě, mezilidské vztahy - užívá jednotlivé výtvarné techniky k osobitému vyjádření - využívá znalostí jednotlivých technik k vytvoření osobitého uměleckého díla - rozvíjí řemeslnou zručnost - dokáže využít svou fantazii, trpělivost a zručnost - vysvětluje svůj výtvarný záměr 	<p>Prostorová tvorba</p> <p>Prohlubování znalostí výtvarných technik – malba, kresba, grafika, koláž</p> <p>Práce na výtvarném projektu</p> <p>Rozvoj představivosti a fantazie na základě vlastních prožitků a zkušeností</p> <p>Výtvarné vyjádření živé i neživé přírody</p>	

5.2.17.11 ZÁJMOVÉ POHYBOVÉ AKTIVITY I

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové vymezení:

Tento předmět je vyučován jako volitelný předmět v 7., 8., a 9. ročníku v tzv. sportovní přípravě (na naší škole se zaměřením na atletiku, florbal, volejbal a basketbal). V rámci předmětu absolvují žáci především atletickou a všeobecnou průpravu a přípravu. Žáci jsou zpravidla

členy Českého atletického svazu (resp. Českého florbalového, volejbalového, basketbalového svazu) a zároveň reprezentují klub AC Syner Turnov (resp. florbalový, volejbalový, basketbalový oddíl TJ Turnov). Žáci se aktivně účastní závodů a soutěží. V každém ročníku se účastní 2 x až 3 x soustředění. Součástí výuky je také výuka atletických pravidel a pořadatelská činnost při atletických závodech. Vedle atletiky se v průběhu studia seznamují žáci taktéž se základními míčovými hrami (volejbal, fotbal, košíková) a jinými sporty (např. orientační běh, cyklistika či lyžování). V 7. ročníku absolvují žáci 5 lekcí výuky plavání.

b) Časové vymezení:

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODINY	0	2	2	2	6

c) Organizační vymezení:

- Místo realizace: tělocvična při ZŠ Skálova, stadion AC Syner Turnov, pronajaté prostory jiných sportovních klubů v Turnově, terén.
- Výuka probíhá společně: chlapci + dívky.
- Vedou ji vedle pedagogů – učitelů tělesné výchovy i trenéři AC Syner Turnov

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

viz předmět tělesná výchova

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Poznámka:

Výtah z prováděcích pokynů Českého atletického svazu „Talentovaná mládež“ /2003/ ➤ ST atletiky jsou ustavovány na základě rozhodnutí MŠMT se souhlasem ředitelství ZŠ, zřizovatele ZŠ, ČAS, ČOS a spolupracujícího atletického oddílu

- ST vyvíjejí svou činnost na 2. stupni ZŠ od 6. do 9. ročníku
- do ST jsou zařazováni žáci na základě výběrového řízení. To provádí AO ve spolupráci se ZŠ
- žáci ST se zúčastňují soutěží řízených ČAS a jeho složkami, které jsou uvedeny v termínové listině
- žáci ST startují za oddíl spolupracující se ZŠ, u které jsou ustaveny ST atletiky
- cílem sportovní přípravy v 6. – 9. ročníku ST je všestranný rozvoj základních pohybových schopností s důrazem na rozvoj rychlostních schopností, zvládnutí základní techniky atletických disciplín a zvládnutí široké škály pohybových dovedností
- v 6. roč. – první krok systematického tréninku, důraz na rozvoj všestranné pohybové činnosti
- v 7. roč. – důraz na rozvoj koordinačních předpokladů, stimulace rozvoje rychlosti ➤ v 8. roč. – postupné zvyšování všeobecné atletické výkonnosti, objemové tréninky
- v 9. roč. – zvyšování podílu specifických atletických činností, určitá skupina disciplín

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
--------------------------	------------	-------	------------------

	<ul style="list-style-type: none"> • je seznámen s bezpečným chováním a základními hygienickými pravidly při tělesné zátěži • zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu • zvládá základní techniku vybraných atletických disciplín • zná základní pravidla atletiky a umí je použít v praxi • postupně ovládá základy kolektivních sportovních her (kopaná, volejbal, košíková, florbal) a jejich pravidla • uplatňuje zásady fair play • zná základy orientace v terénu a zásady chování v přírodě 	<p>organizace a bezpečnost práce úloha sportu pro trvale udržitelný rozvoj jednotlivé atletické disciplíny technika atletických disciplín taktika a její uplatňování při soutěžích herní činnosti jednotlivce ve sportovních hrách základní pravidla atletiky a florbalu a dalších vybraných sportů základy protahovacích a uvolňovacích cviků</p>	
--	---	--	--

5.2.18 NEPOVINNÝ PŘEDMĚT

5.2.18.1 Zájmové pohybové aktivity II. Charakteristika vyučovacího předmětu**a) Obsahové vymezení:**

Tento předmět je vyučován jako nepovinný předmět v 6., 7., 8., a 9. ročníku v tzv. sportovní přípravě (na naší škole se zaměřením na atletiku, florbal, volejbal, basketbal). V rámci předmětu absolvují žáci především atletickou, florbalovou, volejbalovou, basketbalovou přípravu a přípravu. Žáci jsou zpravidla členy Českého atletického svazu a zároveň reprezentují klub AC Syner Turnov. Florbalisté (volejbalisté, basketbalisté) jsou zpravidla členy Českého florbalového (volejbalového, basketbalového) svazu a zároveň reprezentují příslušný oddíl TJ Turnov. Žáci se aktivně účastní závodů a soutěží. V každém ročníku se účastní 2 x až 3 x soustředění. Součástí výuky je také výuka atletických pravidel a pořadatelská činnost při atletických závodech. Vedle atletiky se v průběhu studia seznamují žáci taktéž se základními míčovými hrami (volejbal, basketbal, fotbal) a jinými sporty (např. orientační běh, cyklistika či lyžování).

b) Časové vymezení:

ROČNÍK	6.	7.	8.	9.	CELKEM
POČET HODINY	4	2	2	2	10

c) Organizační vymezení:

➤ Místo realizace: tělocvična při ZŠ Skálova, stadion AC Turnov, pronajaté prostory jiných sportovních klubů v Turnově, terén.

- Výuka probíhá společně: chlapci + dívky.
- Vedou ji vedle pedagogů – učitelů tělesné výchovy i trenéři AC Turnov a FO TJ Turnov.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

viz předmět tělesná výchova

d) Výchovné a vzdělávací strategie:

viz klíčové kompetence

Poznámka:

Výtah z prováděcích pokynů Českého atletického svazu „Talentovaná mládež“ /2003/

- ST atletiky jsou ustavovány na základě rozhodnutí MŠMT se souhlasem ředitelství ZŠ, zřizovatele ZŠ, ČAS, ČOS a spolupracujícího atletického oddílu
- ST vyvíjejí svou činnost na 2. stupni ZŠ od 6. do 9. ročníku
- do ST jsou zařazováni žáci na základě výběrového řízení. To provádí AO ve spolupráci se ZŠ
- žáci ST se zúčastňují soutěží řízených ČAS a jeho složkami, které jsou uvedeny v termínové listině
- žáci ST startují za oddíl spolupracující se ZŠ, u které jsou ustaveny ST atletiky
- cílem sportovní přípravy v 6. – 9. ročníku ST je všestranný rozvoj základních pohybových schopností s důrazem na rozvoj rychlostních

schopností, zvládnutí základní techniky atletických disciplín a zvládnutí široké škály pohybových dovedností

➤ v 6. roč. – první krok systematického tréninku, důraz na rozvoj všestranné pohybové činnosti

➤ v 7. roč. – důraz na rozvoj koordinačních předpokladů, stimulace rozvoje rychlosti

➤ v 8. roč. – postupné zvyšování všeobecné atletické

výkonnosti, objemové tréninky

➤ v 9. roč. – zvyšování podílu specifických atletických činností, určitá skupina disciplín

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník: 6., 7., 8., 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata
	<p>je seznámen s bezpečným chováním a základními hygienickými pravidly při tělesné zátěži</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu • zvládá základní techniku vybraných atletických disciplín 	<p>organizace a bezpečnost práce úloha sportu pro trvale udržitelný rozvoj jednotlivé atletické disciplíny technika atletických disciplín základní florbalové, volejbalové, basketbalové dovednosti taktika a její uplatňování při soutěžích herní činnosti jednotlivce ve sportovních hrách základní pravidla atletiky, florbalu, volejbalu, basketbalu a dalších vybraných sportů základy protahovacích a uvolňovacích cviků</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní pravidla atletiky a florbalu a umí je použít v praxi • postupně ovládá základy kolektivních sportovních her (kopaná, volejbal, basketbal, florbal) a jejich pravidla • uplatňuje zásady fair play • zná základy orientace v terénu a zásady chování v přírodě		
--	--	--	--

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až 53 zákona č. 581/2004 Sb. školského zákona.

Kompletní pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a zásady hodnocení chování žáků obsahuje školní řád.

6.1 Způsoby hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis z vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O použití slovního hodnocení rozhodne ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Na konci prvního pololetí je možno použít slovního hodnocení souhrnně za všechny předměty, bez hodnocení po jednotlivých předmětech.

Stupně klasifikace a hodnocení

Prospěch žáka je v jednotlivých vyučovacích předmětech (povinných i nepovinných)

klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Při hodnocení žáka se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl (a) s vyznamenáním
- prospěl (a)
- neprospěl (a)
- nehodnocen (a)

Pokud je absence (omluvená i neomluvená) v daném předmětu a pololetí vyšší než 50 %, žák nemusí být na konci pololetí hodnocen (v předmětu tělesná výchova je vyžadována aktivní účast na výuce, pokud je aktivní účast nižší než 50 %, žák nemusí být na konci pololetí hodnocen) a bude přezkoušen v náhradním termínu. Neplatí pro případ dlouhodobé řádně omluvené nemoci, je-li dostatečný podklad k hodnocení.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.2 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

- Učitel získává podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
  - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
  - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
  - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
  - analýzou výsledků činnosti žáka,
  - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s poradenskými pracovníky, zejména u žáků se specifickými vzdělávacími potřebami,
  - rozhovory s žákem a zákonnými zástupci.
  - přirozenou součástí procesu hodnocení je sebehodnocení žáka, pedagog vede žáka k dovednosti sebehodnotit se ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického rozvoje
- Učitel si počíná tak, aby klasifikoval žáka ze všech aspektů vzdělávacích činností v daném předmětu. Kvalita a kvantita (hodnocení) vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.
- Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů.
- Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Koordinaci zabezpečuje třídní učitel tak, aby se uvedené práce nehromadily taktéž v jeden den.
- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka a bez prodlení ji sdělovat prostřednictvím žákovské knížky zákonným zástupcům žáka.

6.3 Kritéria hodnocení

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

- Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojedinele se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

- Žák se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob, obdržel již ředitelskou důtku (není ale podmínkou). Zpravidla se navrhuje při 10 zápisech kázeňského charakteru za pololetí nebo při větším počtu neomluvených hodin (nad 10 hodin). 2. stupeň z chování může být udělen za opakované kouření, vulgární chování vůči spolužákům i zaměstnancům školy, za prokázané úmyslné ublížení na zdraví spolužáků.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

- Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Není podmínkou předchozí udělení výchovného opatření. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Tento stupeň je navrhován za větší počet neomluvené absence – 3 a více dnů (nad 25 hodin) nebo výrazně pokračuje počet zápisů stanovený pro snížený stupeň z chování. Mezi závažné přestupky patří šikanování, krádeže, distribuce drog, fyzické násilí a další porušování školního řádu mající charakter trestného činu, které se staly ve školním prostředí, dlouhodobé hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky vůči spolužákům a pracovníkům školy.

Výchovná opatření:

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění, kázeňská opatření, vypracování individuálního výchovného programu, dočasné „vyloučení“ žáka z vyučování. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

Pochvaly:

- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající práci, uvede se na vysvědčení v uvedeném pololetí.

Opatření k posílení kázně:

Za jeden přestupek lze udělit pouze jedno opatření (výchovné opatření musí reagovat okamžitě na prohřešek). Typ opatření se řídí závažností přestupku.

- Důtka třídního učitele: uděluje se za méně závažné přestupky – opakované zapomínání, neuposlechnutí pokynů učitele, vyrušování, drobné prohřešky proti školnímu řádu, pozdní příchody do školy
- Důtka ředitele školy: uděluje se za opakované prohřešky, závažnější přestupky proti školnímu řádu, opakované pozdní příchody do školy, neomluvené hodiny (do 10 hodin). Důtku ředitele uděluje ředitel školy po projednání v pedagogické radě.
- Individuální výchovný program je možné v případě problémového chování žáka po dohodě se zákonným zástupcem žáka vypracovat dle metodického doporučení MŠMT z 3. 12. 2013.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do 2 skupin:

- výchovné předměty – Vv, Hv, Tv, Ov, Rv
- ostatní předměty

Kritéria klasifikace v předmětech výchovného zaměření

Známka má motivační charakter.

Stupeň 1 (výborný)

- Žák ovládá požadované poznatky, fakta a pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Projevuje se u něho samostatnost, pohotovost a tvořivost. Tímto stupněm je rovněž klasifikován žák, který má v přesnosti, ucelenosti a úplnosti mezery, ale prokazuje trvale zájem o daný předmět, samostatně, velmi aktivně plní další úkoly, je svědomitý v přípravě.

Stupeň 2 (chvalitebný)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků větší mezery, nedostatky se snaží sám aktivně odstraňovat, o daný předmět projevuje zájem, v přípravě na vyučování je svědomitý.

Stupeň 3 (dobrý)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery, nedostatky se nesnaží odstraňovat, o daný předmět neprojevuje zájem, v přípravě na vyučování je nesvědomitý.

Stupeň 4 (dostatečný)

- Žák si požadované poznatky neosvojil, nedostatky se nesnaží odstraňovat, v přípravě na vyučování je nesvědomitý, při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští závažných chyb, nedovede je opravit ani s pomocí učitele. U předmětů s výchovným zaměřením se tímto způsobem žáci klasifikují výjimečně. Pro klasifikaci je zcela negativní vztah a nezájem o daný předmět.

Stupeň 5 (nedostatečný)

- Zpravidla se tímto stupněm žáci neklasifikují.

Kritéria klasifikace v ostatních předmětech

Stupeň 1 (výborný)

- Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit.

Stupeň 2 (chvalitebný)

- Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podmětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Stupeň 3 (dobrý)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětu učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledku jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich zisku a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu a pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatnění osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele upravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních.

Stupeň 5 (nedostatečný)

- Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby.

Slovní hodnocení

- Obsah slovního hodnocení by měl být pozitivně-motivační, současně však i objektivní a kritický. Musí obsahovat konkrétní vyjádření toho, co žák v daném předmětu zvládl a v jaké kvalitě. Vymezí další postup rozvoje žáka se zřetelem k vynaloženému úsilí a k individuálním předpokladům žáka pro vyučovací předmět.
- V předmětech s převahou výchovného zaměření bude v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnocena především tvořivost, dovednost spolupracovat, aktivita v činnostech a vztah k nim, kvalita dovedností, návyků a postojů, schopnost sebehodnocení a hodnocení druhých.
- V předmětech naukového charakteru pak kvalita myšlení, samostatnost, tvořivost, přesnost a výstižnost vyjadřování, kvalita a rozsah vědomostí, dovedností, návyků, kvalita výsledků činnosti, dovednost učit se, spolupracovat, úroveň samostatného a tvořivého rozhodování, schopnost hodnocení, zájem žáka.
- Ve slovním hodnocení musí být uvedeno, zda žák z daného předmětu prospěl nebo neprospěl.

Slovní hodnocení vypovídá o těchto bodech:

- ovládnutí předepsaného učiva:
  - ovládá bezpečně
  - ovládá
  - v podstatě ovládá
  - ovládá se značnými mezerami
  - neovládá
- úroveň myšlení:
  - pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
  - uvažuje celkem samostatně
  - menší samostatnost myšlení
  - nesamostatnost myšlení
  - odpovídá nesprávně i na návodné otázky
- úroveň vyjadřování:
  - výstižné, poměrně přesné
  - celkem výstižné
  - vyjadřuje se s potížemi
  - vyjadřuje se s potížemi a dost nepřesně
  - odpovídá nesprávně i na návodné otázky
- píle a zájem o učení:
  - aktivní, učí se se zájmem a svědomitě
  - učí se svědomitě
  - k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
  - malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
  - pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
- úroveň aplikace vědomostí:
  - spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou

- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže plnit ani s pomocí učitele

Hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyučující respektují doporučení PPP a uplatňují je při klasifikaci. Při zjišťování žákovských vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druh zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.

6.4 Opravné zkoušky

Opravné zkoušky

- Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů, konají opravné zkoušky.
- Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.
- Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září; do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

Komisionální přezkoušení

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
  - přisedící, který je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku